

Listy

Pr. 3. Lze zjevit se

NAKLADATELSTVÍ
ACADEMIA

www.academia.cz

Atlasy erbů a pečeti české a moravské šlechty – 5 svazků, k vydání připravil Vladimír Růžek.

Atlasy erbů a pečeti české a moravské šlechty jsou dokladem originální vědecké a grafické tvorby konce 19. století významného českého historika Augusta Sedláčka (1843 - 1926). Soubor obsahuje 8000 barevných a černobílých kreseb erbů a pečeti s podrobnými poznámkami a komentáři. Pátý, závěrečný svazek vyjde na podzim letošního roku. První svazek obsahuje úvodní editorovu studii, kompletní soupis a chronologickou tabulku pramenů, jmenný a místní rejstřík. Další dva svazky přináší edici erbů české středověké šlechty, čtvrtý svazek edici erbů šlechty moravské. Reprodukce Sedláčkových kreseb a textů doplňují editorovy poznámky. Pátý svazek tvoří stejně vypravená edice šlechtických pečeti.

AUGUST SEDLÁČEK

Atlasy
erbů a pečeti
české a moravské
středověké
šlechty

SVAZEK 5

Edičt
VLADIMÍR RŮŽEK

ACADEMIA

Vyjde na podzim
letošního roku

AUGUST SEDLÁČEK

Atlasy
erbů a pečeti
české a moravské
středověké
šlechty

SVAZEK 1

Edičt
VLADIMÍR RŮŽEK

ACADEMIA

AUGUST SEDLÁČEK

Atlasy
erbů a pečeti
české a moravské
středověké
šlechty

SVAZEK 2

Edičt
VLADIMÍR RŮŽEK

ACADEMIA

AUGUST SEDLÁČEK

Atlasy
erbů a pečeti
české a moravské
středověké
šlechty

SVAZEK 3

Edičt
VLADIMÍR RŮŽEK

ACADEMIA

AUGUST SEDLÁČEK

Atlasy
erbů a pečeti
české a moravské
středověké
šlechty

SVAZEK 4

Edičt
VLADIMÍR RŮŽEK

ACADEMIA

objednávky na adrese: Academia – expedice, Rozvojová 135, Praha 6, 165 02,
tel.: 296 780 510 nebo možno zakoupit v knihkupectví Academia: Praha: Václavské nám. 34,
Národní 7, Na Florenci 3, Brno: nám. Svobody 13, www.academia.cz

Slovo na úvod 1

články a studie

Erb pánů z Říčan na jejich pečetích
(Marie Opatrná) 2

recenze, anotace, zajímavosti

Rodinné paměti Alžběty Lidmily z Lisova 74

Zlá kněžna Káča 77

Nový erb rodiny von Mornstein-Zierotín 78

Česká Kamenice 83

Pivovarnictví na Kladensku a Slánsku 83

zprávy ze společnosti

Na pomoc badatelům 84

Termíny střeďečníků 84

Den otevřených dveří 84

NA OBÁLCE:

ZNAK PÁNŮ Z ŘÍČAN V ERBOVNÍKU Z KONCE 17. STOLETÍ

SOA TREBOŇ, RODINNÝ ARCHIV VRATISLAVŮ, INV.Č. 58, SIGN. I B 11

Foto: Marie Opatrná

Vážení přátelé,

blíží se konec dovolených a prázdnin, které mnozí z Vás využili k návštěvě otevřených archivů, aby načerpali nové poznatky do svých rodopisných, vlastivědných a jiných prací a také aby se ukryli ve stínu starých foliantů před mimořádným teplem, kterým nás léto obdařilo. Jiní z Vás pak jistě využili volna k sladkému lenošení a akumulaci nových sil, či k aktivnímu odpočinku a šíření historického povědomí jako někteří členové správního výboru na dětském letním táboře.

Doba dovolených a prázdnin však neznamenala úplné oproštění se od záležitostí Společnosti, ale byla i obdobím intenzivní přípravy nového vydání již rozebraného Slabikáře a čítanky pro nově zahajovaný podzimní kurz začínajících rodopisců. Stejně tak sloužila k vyřizování početné korespondence, zejména s novými zájemci, kde dozníval ještě ohlas na dva rozhovory o genealogii uveřejněné v časopisech Květy a Vlasta. Vždyť jen na základě těchto článků se během tří měsíců přihlásilo do Společnosti tolik členů, jako za celý minulý rok. Svou úlohu v popularizaci genealogie a získání nových členů sehrály i dvě skončené výstavy v Klatovech a Tachově, kde např. za měsíc trvání výstavy v Klatovech ji navštívilo více než 700 zájemců.

Přích stále nových členů svědčí o opravdovém zájmu a záleží pak na nás společně, abychom tento zájem udrželi. Není tajemstvím a na valných hromadách i na stránkách GHL jste o tom informováni, že každoročně několik desítek členů ubývá, a to nejen pro svůj věk či zdravotní stav. Proto bychom rádi jako správní výbor, kromě již osvědčených kurzů, dnů otevřených dveří a případných individuálních konzultací, rozšířili pomoc členům i na základě Vašich návrhů, např. jaké články by jste chtěli číst na stránkách GHL nebo jaká témata by mohla být přednesena na střeďečníčcích. Domnívám se, že nejen ve Vašich doma uložených materiálech, ale i hlavách se ukrývá řada „pokladů“, námětů a zajímavostí, které by si zasloužily vynést na světlo a zpopularizovat. Vždyť jak ukázalo vyhodnocení dotazníkové akce, kromě samotné genealogie existuje mezi členy celá řada dalších zájmových oblastí, ať se již jedná pocho-pitelně o heraldiku, ale i o sfragistiku, kodikologii, epigrafiku a samozřejmě vlastivědu, což souvisí především s místem původu rodu.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem členům, kteří přes problém, který jsme měli s nedodáním složenek od banky v termínu a jejich opožděnou distribucí, uhradili své členské příspěvky na rok 2003.

A zcela na závěr, jako již tradičně, bych chtěl popřát jménem svým i jménem členů správního výboru mnoho pohody v osobním životě do zbývající části roku a především řadu badatelských úspěchů a radosti z vykonané práce.

Jan Podhola

Erb pánů z Říčan na jejich pečetích

Marie Opatrná

I. Úvod

Studie vychází z mé bakalářské práce Erb pánů z Říčan dochovaný v historických pramenech. Jde vlastně o katalog erbů pánů z Říčan, dochovaných na pečetích ve fondech I. oddělení Státního ústředního archivu (SÚA), Archivu Národního musea (ANM) a třeboňské a jindřichohradecké pobočky Státního oblastního archivu Třeboň (SOA Třeboň)¹⁾. Pečeti jsou v katalogu řazeny podle jednotlivých rodových větví a doby vzniku. Jestliže je více pečeti jednoho člena rodu, jsou seřazeny u sebe. Pro toto řazení jsem se rozhodla vzhledem k přehlednosti i zjištění případné odlišnosti erbu jednotlivých větví rodu.

Jednotlivá hesla jsou proto dělena takto:²⁾

- V hlavičce je číslo jednotlivé pečeti. Dále datum vzniku otisku pečeti.

- V další řádce je uvedena lokace, s inventárním číslem a signaturou (pokud ji archiválie má) listiny, na níž se pečeť nachází.

- Pečeť, na které se erb nachází, a jméno majitele, přesné umístění erbu (umístění pečeti na listinách). Popis celé pečeti i s její velikostí, uváděné v pořadí šířka, výška v měřítku mm.

- Opis nebo nápis na pečeti.³⁾

- Popis erbu samotného a jeho velikost.

- Štít⁴⁾

- Helm⁵⁾

- Příkrývadla

- Klenot

- Více informací o majiteli erbu.

Nezaměřila jsem se jen na strohý heraldický popis, ale snažila jsem se o nejpresnější popis daného objektu, a to hlavně z důvodu jejich zachování pro budoucnost.

Nejčastější a nejjednodušší popis erbu pánů z Říčan je **stříbrný trojlist na červeném poli**. Vyskytují se však i jiné varianty popisu, červené pole vždy zůstává, stříbrný trojlist je popisován jako: stříbrné trojlekno, stříbrná tři lekna,⁶⁾ tři stříbrné leknínové listy⁷⁾ nebo tři stříbrné lipové listy.⁸⁾ Listy jsou umístěny tak, že dva listy směřují do horních rohů a spodní k patě štítu. Spojení listů je trojího typu, i když v literatuře se objevuje popis jen jednoho. Listy jsou vidlicovitě (uprostřed) spojené,⁹⁾ řapíky vedou od jednoho listu k druhému a tvoří buď dutý nebo plný trojúhelník a nebo jsou řapíky jen dva a vedou od horních listů ke spodnímu.

Také v klenotu se vyskytuje několik variant. Základní variantou jsou dvě orlí křídla a mezi nimi trojlist. I zde se objevují různá spojení listů a ne vždy odpovídají spojení listů ve štítě.

Pro určení tinktur křídel není dostatečné množství materiálu, ale objevují se dvě varianty: jedno křídlo bílé (stříbrné) a druhé červené a nebo obě křídla červená. Není dostatečné množství barevného materiálu pro jakýkoli závěr či vysvětlení. Tento klenot je znázorňován jak en face, tak doprava či doleva, potom leží trojlist na dvou složených křídlech. Další variantou je trojlist s jedním křídlem. Tato varianta se vyskytuje většinou při znázornění do stran, a proto je možné, že křídla jsou jen špatně znázorněna a není vidět spodní křídlo.

Klenot však může obsahovat jen křídla nebo jen trojlist. Někteří jedinci rodu použili zvláštní klenoty, ale jsou to jen výjimky.

Jiný erb byl udělen nemanželským dětem Jana Říčanského z Říčan (z kosohorské větve) Janu Felixovi Říčanskému z Říčan a jeho sestřám Anně

Kateřině a Majdaléně Markýtě roku 1615 Matyášem II. Ti dostali „štit celý černý a v něm leoparda své přirozené barvy k pravé straně obráceného na zadních nohách vzhůru stojící, předními tlapami dvě zelená lekna držící, s otevřenými ústy a vyplazeným jazykem... V klenotu potom z královské koruny leoparda, po zadní kůty vycházejícího, s lekny jako ve štítu“.¹⁰⁾ Levobočky jsem se však ve své práci nezabývala.

Páni z Řičan jako většina šlechty používali na pečetích svého erbu. Protože Řičanští byli politicky činným rodem, vyskytují se mezi nimi pečeti velké, malé i signety (sekretní). Signety jsou pro svou malou velikost a absenci popisu¹¹⁾ lehce rozeznatelné. Rozlišení malé od velké pečeti je však problém, protože se nedochoval tak celistvý materiál, aby se dalo určit, jestli měl daný člen rodu velkou i malou pečeť. Přestože používám ve své práci většinou označení **malá pečeť**, dá se předpokládat, že pro mnoho šlechticů to byla pečeť jediná a nebo vedle signetu hlavní. Rozlišuji to takto podle neúplného popisu, tedy že je obsaženo jen jméno a přídomek (většinou necelý, bez aktuálních přídomků podle sídla) a chybí funkce.

U žen jsou uvedeny jen pečeti, které nesou erb Řičanských samotný nebo erb alianční.

Na pečetích se erb vyskytuje jak v plné podobě, tak jen štít s korunou, a to na všech druzích pečeti rozlišených nejen velikostí, ale i připevněním k listině či listu nebo funkci.

II. ROZROD PÁNŮ Z ŘIČAN

Předkové pánů z Řičan nosili přídomek ze Všechrom. V listinách se jako svědek uvádí Petr ze Všechrom, a to od první poloviny 13. století. Znamějšmi však byli až jeho tři synové Ondřej, Diviš a Slávek. Ondřej dosáhl vůbec nejprestižnější funkce za trvání celého rodu (ze Všechrom i z Řičan). Od roku 1253 byl královským truksasem a roku 1260 byl dokonce nejvyšším komorníkem Přemysla Otakara II. Také Diviš se stal roku 1260 truksasem. Již v následující generaci, kde se objevují dva Oldřichové, synové Diviše a Slávka, se přídomek rodu mění, místo „ze Všechrom“ se objevuje „z Řičan“, a to zásluhou Oldřicha (syna Diviše), který byl maršálkem království Českého (již v roce 1298). Ještě smrt českého krále Václava III. zastihla Oldřicha v této funkci. V následujících letech byl jedním ze zemských soudců. Za jeho života byl také založen hrad a město Řičany. V roce 1309 je totiž výslovně doložen jako „*Ulricus de Rziczán, iudex terrae*“, tedy jako pán již existujících Řičan a jako soudce zemský a pozdější nejvyšší sudí království Českého.¹²⁾

Z následujících let není bohužel tolik materiálu, aby se dal přesně zrekonstruovat nárůst a rozrod rodu. Přestože nejsou známy počátky všech jed-

notlivých větví, podařilo se několika novodobým badatelům alespoň zčásti zrekonstruovat rodokmen tohoto rodu a rozdělit jej do jednotlivých větví.

Používám rozdělení rodu do větví podle diplomové práce Kláry Kučerové,¹³⁾ přestože existuje známější rodokmen tohoto rodu z Ottova slovníku naučného,¹⁴⁾ který se v některých větvích liší. Ve své práci se věnuji pouze českým větvím, a proto zde větev moravskou neuvádím.¹⁵⁾

Názvy jednotlivých větví jsou novodobé a ve své době se ve většině případů neužívaly.¹⁶⁾ Na druhou stranu se ve více větvích objevuje před přídomkem z Řičan ještě jméno Řičanský, které však v žádné větvi není pravidlem. Uvádím i malé vizitky jednotlivých větví (Talafousové, Ledečtí, Kavkové, Cehnicové, Hradečtí a Kosohorští a Malotičtí a Zásmučtí), neboť je podle nich rozdělen katalog.

1. Talafousové z Řičan

Jsou doloženi v letech 1316-1501 a prvním známým příslušníkem byl Chotek Talafous. Bohužel, není možné stanovit přesný průběh vydělování této rodové větve ani původ jejího přízviska. V této větvi se však používalo přízvisko Talafousové u jména, a proto je snadné zařadit její členy. Zpočátku žili v Čáslavském kraji a později získali statky na Moravě.

2. Ledečtí z Řičan

Jsou doloženi v letech 1360¹⁷⁾ - 1556.¹⁸⁾ Ani u této větve se nedá přesně určit její vydělení z rodu. U některých členů, kteří nepoužívali přídomku z Řičan, se dá jejich příslušnost doložit ze sfragistického materiálu, protože používali pečeti s říčanským trojlístem. Jejich sídlem byla Ledeč nad Sázavou. Její dva členové, Mikuláš starší a Mikuláš mladší, připojili své pečeti ke stížnému listu do Kostnice ohledně upálení Mistra Jana Husa.¹⁹⁾

3. Kavkové z Řičan²⁰⁾

Doloženi jsou v letech 1336-1672. Prvním Řičanským, který prokazatelně používal přízviska Kavka, byl Oldřich Kavka na Štěkni, který je znám od roku 1415. Další příslušníci (včetně žen) již přízvisko používali skoro pravidelně, někteří však přidávali ještě jméno Řičanský (Řičanský Kavka z Řičan). Zejména na přelomu 16. a 17. století se příslušníci této větve objevují mimo krajských hejtmanů i ve vyšších funkcích, jako například císařský rada a reálátor sněmovních usnesení.

4. Cehnicové z Řičan

Doloženi jsou přibližně od poloviny 15. století²¹⁾ do roku 1817. Větev se pravděpodobně vydělila z Kavků. Příslušníci se nejčastěji píší Řičanští z Řičan a jméno Cehnice je velmi ojedinělé. Členové této větve sídlili delší dobu

na Benešovsku a dali by se dále rozdělit na několik linií podle sídelní tvrže – Popovice, Pňovany, Struhařov. I v této větvi bylo nejvíce krajských hejtmanů, ale i zde můžeme najít císařského radu nebo dokonce jednoho ze zemských direktorů.

5. Hradečtí a Kosohorští z Říčan

Doložení jsou od první třetiny 14. století do roku 1662. Větev se dále dělí do několika linií podle dlouhodobě drženého sídla a to: Červený Hrádek, Kosova Hora, Beztahov a Hořovice. Vzájemné vztahy jednotlivých členů jsou velmi složité. Řada jejich členů byla hejtmany různých krajů, ale někteří získali i funkce u dvora. Například Václav († 1596) byl císařský kráječ, císařský rada, nejvyšší berník království Českého, nejvyšší sudí dvorský, za nepřítomnosti Rudolfa II. v Čechách jedním z místodržících a hejtman kraje podbrdského či relátor sněmovních usnesení. Heřman († 1612) byl sudí zemský a císařský rada a Jan Litvín (začátek 17. století) byl císařský rada a komorník, 1610 direktor defense a komisař.

6. Malotičtí a Zásmučtí z Říčan

Doložení jsou od roku 1436 do přelomu 18. a 19. století. Také tato větev se dělí do dvou linií, malotické (od roku 1436 do roku 1580), pišící se podle Malotic (okr. Benešov), a zásmucké (od poloviny 16. století do přelomu 18. a 19. století). Někteří členové této větve byli krajskými hejtmany. Zajímavou osobností je Adam z Říčan a na Zásmučích, ani ne tak pro politickou aktivitu, jako pro ekonomické schopnosti, které však bohužel nezdědil ani jeden z jeho synů.

7. Nezařazení z Říčan

Jak je již u takovýchto rodů běžné, nalézají se informace o členech rodu (a jejich pečeti), kteří se nedají zařadit do žádné z větví. Přesto se však nedají z historie vymazat. A je nutno doufat, že se podaří najít další zmínky, které přispějí k jejich zařazení.

Závěrem lze říci, že rod pánů z Říčan reprezentuje střední vrstvu vyšší (v některých větvích nižší) české šlechty. V náboženských otázkách jeho členové zabírají plné spektrum hlavních náboženství v Čechách od fanatických katolíků po zarputilé utrakvisty. I mezi příslušníky jednotlivých větví jsou mnohdy zastoupena obě vyznání, takže náboženské nepokoje zasáhly vždy jen část rodu. I co se majetku týče, představuje rod plnou škálu, od příslušníků velmi bohatých po jiné, poměrně nemajetné. Největší zchudnutí rodu způsobily konfiskace po stavovském povstání. V této souvislosti je také nutno upozornit na význam žen, protože, jak je známo, ženám majetek zabavován nebyl.

Prakticky v každé době se některý příslušník rodu pohyboval mezi předními politiky, nejčastější funkcí byl krajský hejtman. Nejproslulejšími Říčanskými, také díky Petraňově Staroměstské exekuci, jsou Pavel z Říčan a na Dubu (cehnická větev) a Jan Litvín Říčanský z Říčan a na Hořovicích (hradecká a kosohorská větev), kteří byli aktivními účastníky pražské exekuce v roce 1618. Poslední příslušníci rodu se prosadili jako vojenští velitelé. Rod pánů z Říčan vymřel v českých zemích po meči pravděpodobně na počátku 19. století. Někteří jeho příslušníci však během staletí emigrovali a tudíž nelze s jistotou tvrdit, že je rod opravdu mrtvý.

III. KATALOG PEČETÍ

III.1. Ze Všechrom a Říčanští

Číslo 1, 1266 (Praha)

SÚA, AZK, ŘB-B, inv.č. 41, sign. B XI
Malá znaková pečeť Ondřeje ze Všechrom²²⁾ (jako ručitele) je přivěšena na pergamenovém proužku na latinsky psané pergamenové listině jako první pečeť ze dvou a je z přírodního vosku. Pečeť je štítového tvaru. Je poškozená, chybí jí levá spodní část paty štítu. Měří 45x41 mm (horní hrana x výška), část chybí, nad ulomením měří vodorovně 29 mm. Opis psaný gotickou majuskulou, část ho chybí.

Opis: RE [—] *23) F. SIGI / LLVM* 24)
 ANO [—] / IERAM

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 30x32 mm (horní hrana x výška).

Štít: Gotický, kopíruje tvar pečeti, má zaoblené strany a nese trojlíst s velkými, srdcovitými listy, do nichž jsou vtisknuté trojlístky, krajní lístky se lepí boky na střední lístek. Pravý a spodní list se dotýkají štítu, dva řapíky tvoří V. Ve spodní části jsou nožičky spleené a postupně se rozevírají.

Majitel: Ondřej ze Všechrom, komorník krále Přemysla Otakara II.

Číslo 2, 26. listopadu 1349

SÚA, AZK, inv.č. 1093, sign. ŘD sv. Anna 21

Malá znaková pečeť Jimrama z Průhonic a z Říčan (jako pisatele) je přivě-

ONDŘEJ ZE VŠECHROM, 1266 (Č. 1)
 SÚA Praha. Foto Marie Opatrná

šena na pergamenovém proužku na latinsky psané pergamenové listině jako první pečeť ze čtyř a je z přírodního vosku. Pečeť měří 28x28 mm. Opis je psaný gotickou majuskulou a je nečitelný.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 18x18 mm.

Štít: Gotický, vysoce otisknutý, nese trojlist s velkými srdcovitými až trojúhelníkovitými listy, s vystouplou tenkou krajovou linkou, bez vnitřní kresby. Špičky listů se dotýkají štítu. Řapíky jsou uprostřed slité v trojúhelník s velmi prohnutými hranami.

Majitel: Jimram z Průhonic a z Řičan († 1399), syn Diviše z Průhonic.

Na listině je ještě druhá pečeť s erbem pánů z Řičan. **Malá znaková pečeť** pravděpodobně Anny z Řičan (jako příjemkyně) je přivěšena jako druhá ze čtyř pečetí a je z přírodního vosku. Pečeť měří 28x28 mm. Opis je psaný gotickou majuskulou a je nečitelný.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 18x18 mm.

Štít: Gotický, vysoce otisknutý, nese trojlist s velkými srdcovitými až trojúhelníkovitými listy, s vystouplou tenkou krajovou linkou (není tak výrazná jako u pečeti jejího bratra), bez vnitřní kresby. Špičky listů se dotýkají štítu. Řapíky jsou uprostřed spojené.

Majitel: Pravděpodobně Anna z Řičan, dcera Diviše z Průhonic, sestra Jimramova a zároveň sestra dominikánského řádu od sv. Vavřince.

Číslo 3, 3. dubna 1353 (Praha)

SÚA, AZK, inv.č.1095, sign. ŘD sv. Anna 23

Malá znaková pečeť Jimrama z Průhonic a z Řičan (jako pisatele) je přivěšena na pergamenovém proužku na latinsky psané pergamenové listině jako první pečeť ze čtyř (druhá chybí) a je z přírodního vosku. Pečeť měří 25x25 mm. Opis je psaný gotickou majuskulou a je z větší části nečitelný.

Opis: GIMRAMV DE [. .] V [- -]

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 14x14 mm.

Štít: Gotický, vysoce otisknutý, nese trojlist s plnými, jakoby kulatě vystouplými, srdcovitými až kulatými listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou tenké, stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Majitel: Jimram z Průhonic a Řičan. Přestože pečeť není stejná jako číslo 2, jedná se o stejného majitele.

JIMRAM Z PRŮHONIC, 1353 (Č. 3)

SÚA Praha, foto Marie Opatrná

Číslo 4, 29. dubna 1386 (Praha)

SÚA, AZK, inv.č. 1110, sign. ŘD sv. Anna 38

Malá znaková pečeť Hynka z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na latinsky psané pergamenové listině (smlouva o pronájmu) jako první pečeť ze tří (druhá chybí) z přírodního vosku. Opis je psaný gotickou majuskulou. Pečeť měří 27x27 mm.

Opis: [- - -] M E R R M D E R I C Z A N *

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 16x16 mm.

Štít: Gotický, vysoce vystouplý, nese trojlist se středními, plnými, srdcovitými listy. Horní jsou nedotisknuté. Listy se dotýkají štítu. Řapíky jsou tenké, dlouhé a ve středu tvoří dutý trojúhelník (od listů vedou tenké čáry, které uprostřed tvoří trojúhelník).

Majitel: Hynek z Řičan na Nechanicích († ok. 1399), syn Jimrama z Řičan.

III.2. Talafousové

Číslo 5, 5. ledna 1446

(Dědkovice)

SOA Třeboň (T), Cizí statky, inv.č. 350, sign. Klenovice 112011

Malá znaková pečeť Jana z Řičan a z Dřínového (jako rukojmího) je přivěšena k pergamenové česky psané listině na pergamenovém proužku a ve voskové misce jako čtvrtá z osmi pečetí. Je vyhotovena z černého vosku. Měří 20x20 mm. Opis je psaný latinsky gotickou minuskulou.

Opis: iohannis de rziczan

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obraz měří 10x10 mm.

Štít: Španělský, nese nezřetelný obraz. Trojlist tvoří větší listy, bez vnitřní kresby, spíše srdcovitého tvaru. Spodní list je zřetelnější. Řapíky nesterpně dlouhé, spodní nejdelší, tenké a uprostřed spojené.

Majitel: Jan Talafous z Řičan a z Dřínového, syn Ješka Talafouse z Řičan.

JAN TALAFOUS NA DŘÍNOVÉM, 1446 (Č. 5)

SOA Třeboň, foto Marie Opatrná

III.3. Ledečtí

Číslo 6, 30. září 1368 (Vilémov)

SÚA, AZK, ŘB-B, inv.č. 128, sign. B XI 268

Malá znaková pečeť Sezemy z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na latinsky psané pergamenové smlouvě trhové jako druhá pečeť ze dvou (první pečeť chybí, ta patřila Ješkovi zvanému Talafous, tedy také Řičanskému) a je z těsta.²⁵⁾ Pečeť je poškozená, chybí jí okraje a měří (i s doplněním) 28x28 mm. Opis psaný gotickou majuskulou je nečitelný.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 18x18 mm.

Štít: Gotický, vystouplý, nese trojlist s velkými trojúhelníkovými (spodní rohy jsou kulaté) listy, s vystouplými okraji a pravděpodobně středovou žilkou. Listy se dotýkají štítu. Horní řapíky tvoří mělkou miskou, na kterou se uprostřed napojuje delší spodní řapík.

Majitel: Sezema z Řičan.

Číslo 7, 29. ledna 1440 (Praha)

SOA Třeboň (JH), Historica (RA z Hradce), inv.č. 88, sign. EP H 39 - 506

Velká znaková pečeť Chvala z Řičan (jako spoluvydavatele) je umístěna na česky psané pergamenové listině jako sedmapadesátá z osmašedesáti přivěšených pečetí na pergamenovém proužku ve voskové misce, z černého vosku. Pečeť měří 25x25 mm. Opis je psaný gotickou minuskulou a je špatně čitelný.

Opis: *26) [—27)] * [—28)] * rziczán

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 14x14 mm.

Štít: Španělský, nese trojlist s velkými, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Tenké řapíky tvoří dutý trojúhelník, jsou vtlačeny dovnitř. Horní je kratší.

Majitel: Chval z Řičan (doložen 1440-1454).²⁹⁾

Číslo 8, 13. září 1534

ANM, Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. Ledecký z Řičan

Malá znaková pečeť pravděpodobně Buriana z Řičan a na Ledči (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového česky psaného dopisu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Pečeť měří cca 25x25 mm. Opis je zcela smazán.

Popis erbu: Obrazové pole měří cca 15x23 mm.

Štít: Španělský, nese trojlist s velkými, mandlovitými až trojúhelníkovými listy přesahujícími štít, zřetelný jen pravý, bez vnitřní kresby. Řapíky dlouhé, tenké a spojené uprostřed.

Helm: Kolčí, hledí vpravo a nemá helmovní korunu.

Přikrývadla: Jsou smazána.

Klenot: Pravděpodobně jedno křídlo sedící na helmu. Počet jeho per se nedá určit. Na křídle leží trojlist s nestejnými listy, bez vnitřní kresby. Pravý horní protáhlý trojúhelník, levý horní chybí, ze spodního jen polovina. Řapíky rovné, spodní kratší, uprostřed spojené.

Majitel: Pravděpodobně Burian Řičanský z Řičan na Ledči († 1541), syn Jana Řičanského z Řičan a na Ledči.

III.4. Kavkové

Číslo 9, 5. srpen 1342 (Ústí)

SÚA, AZK, inv.č. 1186, sign. ŘD Písek 1a

Malá znaková pečeť Rudolfa z Cehnic a z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenových prouzcích na latinsky psané pergamenové darovací listině jako druhá pečeť ze čtyř, z přírodního vosku. Pod štítem a vedle něj jsou dvě rozvětvené větvičky. Opis je psaný gotickou majuskulou a je zčásti smazán. Pečeť měří 33x33 mm.

Opis: [- - -] D *30) IVDO, DI . DE RICZANO

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 20x20 mm.

Štít: Gotický, vystouplý, nese trojlist s velkými, srdcovitými až trojúhelníkovitými listy, s širší krajovou linkou a třemi tečkami do trojúhelníku uvnitř listu. Listy se dotýkají štítu. Řapíky jsou každý jinak široký, pravý je nejtenčí, rovné a uprostřed spojené.

Majitel: Rudolf z Řičan a Cehnic.

Číslo 10, 26. května 1357 (Cehnice)

SÚA, AZK, inv.č. 1188, sign. ŘD Písek 3

Malá znaková pečeť Rudolfa z Cehnic a z Řičan (jako vydavatele) je přivěšena na pergamenovém proužku na latinsky psané pergamenové listině jako první pečeť ze tří (třetí chybí) a je z přírodního vosku. Na proužek je přitisknuta kolmo k listině. Horní část opisu chybí od 10.30 do 2 hod. Okolo štítu jsou jemné větvičky. Pečeť nyní měří 28x22 mm. Opis je psaný gotickou majuskulou.

Opis: [- - -] dol di *31) de *32) ricza n³³⁾

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 19x18 mm.

Štít: Gotický, s krajovou linkou, nese trojlist s velkými, srdcovitými listy, s tenkou okrajovou linkou a třemi tečkami do trojúhelníku uprostřed. Dolní list se dotýká štítu. Řapíky jsou širší, levý je delší a jsou uprostřed spojené.

Majitel: Rudolf z Řičan a Cehnic (v listině se uvádí jen jako „Rudolphus de Czehnic“).

Číslo 11, 7. června 1439

SÚA, AZK, inv.č. 2176, sign. *Chotěšov premonstrátky 135*

Malá znaková pečeť Jana z Řičan (jako svědka) je přivěšena na česky psané pergamenové listině jako čtvrtá pečeť z devíti (dvě chybí) ve voskových miskách. Pečeť je z černého vosku. Opis je smazán. Pečeť měří 22x25 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 12x12 mm.

Štít: Španělský, nese trojlist s velkými listy, horní smazány, spodní je trojúhelníkový s vlisovanou střední žilkou do poloviny listu. Řapíky jsou smazány.

Majitel: Jan z Řičan řečený Cehnice, žijící na Plzeňsku.³⁴⁾

Číslo 12, 28. června 1445

SÚA, AZK, inv.č. 2178, sign. *Chotěšov premonstrátky 137*

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Řičan (jako svědka) je přivěšena na česky psané pergamenové listině jako pátá pečeť ze sedmi (dvě poslední chybí) ve voskových miskách. Pečeť je z černého vosku. Pečeť má zvláště tvarované obrazové pole, tvořící kruh s dvěma menšími polokruhy na pólech. Opis je psán kolem středního kruhu a gotickou minuskulou. Pečeť měří 22x22 mm.

Opis: Jan z / rziczaz

Popis erbu: Obrazové pole měří 12x20 mm.

Štít: Chybí (je vypadlý kus pečetního vosku).

Helm: Kolčí, hledí doprava, nemá korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku a vedou nad štít. Představují na konci roztržené stužky.

Klenot: Trojlist je umístěn ve velkém V, nad kterým jsou tečky. Listy jsou kulaté, bez vnitřní kresby a bez řapíků, listy se nedotýkají.

Majitel: Jan Cehnice z Řičan. Nalezla jsem jediného Jana Cehnice z Řičan (mimo výše zmíněného Jana z Řičan řečeného Cehnice), syna Karla nebo Buška z Řičan na Cehnici. V SÚA, fondu AZK se však nacházejí tři různé pečeti Jana Cehnice z Řičan z let 1445-1497. Je nepravděpodobné, že by jedna osoba (v této době a postavení) vlastnila tři různé pečeti.

Číslo 13, 3. března 1452

SÚA, AZK, inv.č. 2188, sign. *Chotěšov premonstrátky 147*

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Řičan (jako svědka) je přivěšena na česky psané pergamenové listině jako čtvrtá pečeť ze sedmi (první dvě chybí) ve voskových miskách. Pečeť je z černého vosku. Stejná pečeť jako číslo 12. Opis je zčásti smazán.

Opis: Jan z / [—]

Popis erbu: Štít, helm a příkrývadla jsou slity v jeden nerozlišitelný masivní vystouplý kus vosku.

Klenot: Jen tři tečky umístěny do trojúhelníku.

Majitel: Jan Cehnice z Řičan (viz číslo 12).

Číslo 14, 20. srpna 1453

SÚA, AZK, inv.č. 2193, sign. *Chotěšov premonstrátky 152*

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na pergamenové česky psané listině, jako sedmá pečeť z osmi ve voskových miskách a je z černého vosku. Pečeť měří 20x20 mm. Opis je psán gotickou minuskulou.

Opis: [joha]nnis de r[z]iczaz

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 12x12 mm.

Štít: Francouzský (pata je místo obloukem tvořena trojúhelníkem), nese trojlist s velkými, srdcovitými až trojúhelníkovými listy bez vnitřní kresby. Řapíky jsou prohnuté doleva a spojené uprostřed. Levý směřuje nejprve šikmo dolů, potom se obrací ke svému hornímu listu.

Majitel: Jan Cehnice z Řičan (viz číslo 12).

Číslo 15, 19. března 1485

SÚA, AZK, inv.č. 2244, sign. *Chotěšov premonstrátky 202*

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové listině jako druhá pečeť ze šesti ve voskových miskách a je z černého vosku. Pečeť měří 21x21 mm. Opis je rozdělen třemi do sebe se zakusujícími oblouky. Je psán gotickou minuskulou a je nečitelný.

Opis: [jan] / [rzicz] / [an]

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 7x8 mm.

Štít: Gotický, s tenkou krajovou linkou mírně rozmazanou, nese trojlist s velkými listy, bez vnitřní kresby, horní jsou beztvaré, spodní trojúhelníkové. Řapíky jsou tenké a uprostřed spojené.

Majitel: Jan Cehnice z Řičan (viz číslo 12).

Číslo 16, 19. června 1490

SÚA, AZK, inv.č. 2254, sign. *Chotěšov premonstrátky 212*

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové listině jako třetí pečeť ze šesti ve voskových miskách a je z černého vosku. Pečeť je stejná jako číslo 15.

Opis: jan / [rzicz] / an

Štít: Listy jsou trojúhelníkové a řapíky tvoří dovnitř hodně prohnuté V.

Majitel: Jan Cehnice z Řičan (viz číslo 12).

Číslo 17, 18. října 1491

SÚA, AZK, inv.č. 2256, sign. Chotěšov premonstrátky 214

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Říčan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové listině jako třetí pečeť z pěti ve voskových miskách a je z černého vosku. Pečeť je stejná jako číslo 15.

Opis: jan / [rzicz] / an**Štít:** Listy jsou trojúhelníkové a řapíky tvoří dovnitř hodně prohnutý, plný trojúhelník.**Majitel:** Jan Cehnice z Říčan (viz číslo 12).**Číslo 18, 31. října 1494**

SÚA, AZK, inv.č. 2261, sign. Chotěšov premonstrátky 219

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Říčan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové listině jako třetí pečeť ze šesti ve voskových miskách a je z černého vosku. Pečeť je stejná jako číslo 15.

Opis: [jan] / [rzicz] / [an]**Štít:** Spodní list a řapíky jsou smazány.**Majitel:** Jan Cehnice z Říčan (viz číslo 12).**Číslo 19, 16. září 1497**

SÚA, AZK, inv.č. 2273, sign. Chotěšov premonstrátky 231

Malá znaková pečeť Jana Cehnice z Říčan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové listině jako druhá pečeť z pěti ve voskových miskách a je z černého vosku. Miska je od 5 do 10 hod. poškozená. Pečeť je stejná jako číslo 15.

Opis: jan / [rzicz] / an**Majitel:** Jan Cehnice z Říčan (viz číslo 12).**Číslo 20, 27. září (1468) (Štěkeň)**

SOA Třeboň (T), Historica Třeboň, inv.č. 2797, sign. 2239a,b

Malá znaková pečeť Zachaře z Říčan je umístěna na zadní straně česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Kruhová pečeť, smazaná, jen s náznaky štítu a trojlístu, měří 18x18 mm. Opis je nečitelný.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 9x9 mm.**Štít:** Španělský, nese trojlíst, jehož listy nemají čitelný tvar. Jsou střední velikosti, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou tenké, stejně dlouhé a uprostřed spojené.**Majitel:** Zachař (Kavka) z Říčan na Štěkni a Cehnici (1421-1475),³⁵⁾ syn Oldřicha z Říčan a na Štěkni.

I na dalším dopise Zachaře z Říčan s datem 27. září 1468 je použita stejná pečeť. Španělský štít tvoří jeden masivní celek bez kresby. Opis je psaný gotickou minuskulou.

Opis: • zacharz [—] czan**Číslo 21, 28. září 1468 (Štěkeň)**

SOA Třeboň (T), Historica Třeboň, inv.č. 2799, sign. 2240

Malá znaková pečeť Zachaře z Říčan je umístěna na zadní straně česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je skoro smazaná. Stejná pečeť jako číslo 20. Opis je nečitelný, pravděpodobně gotickou minuskulou.

Popis erbu: Erb tvoří jen štít. Obrazové pole měří 9x9 mm.**Majitel:** Zachař (Kavka) z Říčan na Štěkni a Cehnici (viz číslo 20).**Číslo 22, 6. února 1475**

SÚA, AZK, inv.č. 2169, sign. Radomyšl 12

Malá znaková pečeť Zachaře z Říčan (jako vydavatele) je přivěšena na česky psané pergamenové listině, na pergamenovém proužku ve voskové misce jako první ze šesti. Pečeť je z červeného vosku.³⁶⁾ Opis je psán gotickou minuskulou, ale je nečitelný. Pečeť měří 16x16 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 9x9 mm.**Štít:** Španělský, nese trojlíst s malými, trojúhelníkovitými listy, bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Spodní list je i s řapíkem smazán. Řapíky jsou tenké, dlouhé a uprostřed spojené.**Majitel:** Zachař (Kavka) z Říčan na Štěkni a Cehnici (viz číslo 20).

Na listině je přivěšena druhá pečeť s erbem pánů z Říčan, **malá znaková pečeť** Mikuláše z Říčan a na Štěkni (jako spoluvydavatele), je k listině přivěšena jako druhá pečeť ze šesti, je z červeného vosku. Opis je psán gotickou minuskulou, ale není čitelný.³⁷⁾ Pečeť měří cca 15x15 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 6x7 mm.**Štít:** Španělský, nese trojlíst se středními, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou nestejně, horní je kratší a uprostřed spojené.**Majitel:** Mikuláš z Říčan na Štěkni a Cehnici, syn Zachaře z Říčan.

Na listině je přivěšena ještě třetí pečeť se znakem pánů z Říčan, **malá znaková pečeť** Karla a Buška z Říčan a z Cehnic³⁸⁾ (jako svědků) je přivěšena na listině jako třetí ve voskové misce a je z černého vosku. Opis gotickou minuskulou je nečitelný. Pečeť měří 18x18 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 10x10 mm.**Štít:** Španělský, nese trojlíst s malými, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby. ▶

Spodní list je protáhlejší. Řapíky jsou širší a uprostřed se slévají do trojúhelníku.

Majitelé: Karel a Bušek z Řičan a z Cehnic, synové Bohuslava Sestřínka.

Číslo 23, 6. července 1495

SÚA, AZK, inv.č. 2265, sign. Chotěšov premonstrátky 223

Malá znaková pečeť Karla Cehnice z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové listině jako druhá pečeť z pěti ve voskových miskách a je z černého vosku. Pečeť měří 23x23 mm. Opis je psán gotickou minuskulou a začíná od 7 hod.

Opis: [—] : ³⁹⁾ z rzi [c |zan

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Nad štítem byla pravděpodobně koruna. Obrazové pole měří 10x17 mm.

Štít: Španělský, zasahuje do opisu, nese trojlíst s velkými, beztvarymi listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou rovné, stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Majitel: Karel Cehnice z Řičan.

Číslo 24, 20. prosince 1521 (Štěkeň)

SOA Třeboň (T), Historica Třeboň, inv.č. 4558, sign. 3804

Sekretní (signet) znaková pečeť Heralta z Řičan na Štěkni (jako pisatele) je umístěna na zadní straně česky psaného dopisu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Měří 15x15 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 10x10 mm.

Štít: Čtvercový, se spodními zakulacenými rohy, vtlačený do hloubky. Jen levý list trojlístu má pevné kontury a srdcovitý tvar. Pravý se dotýká kraje štítu. Listy jsou střední velikosti, bez vnitřní kresby. Široké řapíky tvoří trojúhelník s prolomenou horní stranou (tedy nepravidelný čtyřúhelník).

Majitel: Heralt Kavka z Řičan na Štěkni a Švihově, syn Mikuláše Kavky z Řičan na Štěkni a Cehnicích, 1540, 1547 a 1553 hejtman prácheňského kraje, 1556 nejvyšší berník Království českého a v letech 1543-1561 přerušovavě relátor sněmovních usnesení. Zemřel roku 1562.

Číslo 25, 13. dubna 1560 (Štěkeň)

SOA Třeboň (T), Cizí rody Švamberkové, inv.č. 532, sign. 21/15

Sekretní (signet) znaková pečeť Heralta Kavky Řičanského z Řičan a na Štěkni a Švihově (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Kulatá, od 12 do 4 hod. je kraj nedotisknut. Původně kulatá pečeť tedy měří 14x17mm.

Popis erbu: Obrazové pole měří 12x15mm.

Štít: Renesanční, s kulatou horní hranou a ostrými přechody mezi jednotli-

vými zaobleními. Nese trojlíst s malými, mandlovitými listy, bez vnitřní kresby. Horní listy se dotýkají štítu a levý je rozmazán. Řapíky jsou tenké, s ostrými konturami, a tvoří rovnostranný dutý trojúhelník.

Helm: Pravděpodobně turnéřský helm, hledí vpravo, není zcela prokreslený, má tenký nákrčník a pravděpodobně točenici.

Příkrývadla: Vycházejí z točenice jako lipové větvičky až do poloviny štítu.

Klenot: Nemí

Majitel: Heralt Kavka z Řičan na Štěkni a Švihově (viz číslo 24).

Číslo 26, 3. červen 1563

SOA Třeboň (T), Cizí statky, inv.č. 592, sign. Rábí 113307

Malá znaková pečeť Jana Kavky Řičanského z Řičan (jako příjemce) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané kupní smlouvy. Na druhé straně, jako druhá pečeť ze čtyř pod společným papírovým krytem. Pečeť je bohužel hodně smazána. Měří 32x32 mm. Věvec okolo je rovněž smazán. Opis je psán kapitálou.

Opis: ⁴⁰⁾ IAN ⁴¹⁾ KAWKA / Z ⁴²⁾

RZICZAN

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x28 mm.

Štít: Anglický, s prohnutými boky

v horní polovině štítu. Krajiní linka je velmi široká a vnitřek hodně hluboký. Trojlíst je tvořen nestejnými listy, spodní je mandlovitý a velmi úzký. Horní jsou širší a bez jasných kontur, nemají vnitřní kresbu. Řapíky jsou tenké, dovnitř prohnuté a tvoří dutý trojúhelník. Horní strana je poloviční délky.

Helm: Nerozlišitelný, pravděpodobně nese vysokou trojlístou helmovni korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do první třetiny štítu a představují rostlinný motiv se dvěma hlavními přehnutými a několika menšími listy.

Klenot: Dvě křídla en face, se čtyřmi pery bez vnitřní kresby, vystupují z boků prostředního listu koruny. Levé je rozmazané. Uprostřed je trojlíst, sedící na středním listu koruny. Je možné, že horní rozmazané listy zakrývají horní pera křídel. Listy jsou hruškovité a vnitřní kresba je tvořena U se špičkou směřující ke kulaté špičce listu. Řapíky tvoří dutý trojúhelník, jehož horní strana je nejdelší. Nad trojlístem je trojlístek patřící k opisu.

JANA KAVKA NA CEHNICI. 1563 (Č. 26)
SOA Třeboň, foto Marie Opatrná

Majitel: Jan Kavka z Řičan na Cehnici a Žichovicích, syn Heralta Kavky z Řičan a na Švihově, 1566 účastník tažení císaře Ferdinanda proti Turkům, 1569 a 1570 účastník na jednání sněmu o sjednocení městských práv, 1571 berník Království českého, 1577 na pohřbu císaře Maxmiliána, 1571 a 1575 relátor sněmovních usnesení a 1562, 1572, 1573, 1576 hejtmán prácheňského kraje. Zemřel roku 1577.

Na této listině se vyskytuje i druhá pečeť pánů z Řičan. Je to **malá znaková pečeť** Zdeňka Kavky z Řičan na Švihově (jako svědka), přitištěná jako třetí v pořadí. Bohužel je velmi špinavá.⁴³⁾ V levé polovině úplně chybí opis, zbytek je zcela nečitelný. Pečeť měří 25x30 mm, i když správně otištěna je jistě kruhová.

Popis erbu: Obrazové pole měří 18x25 mm.

Štít: Renesanční, jehož spodní část není viditelná. Trojlíst má velké listy, bez vnitřní kresby, jejichž tvar není určitelný. Řapíky tvoří dutý trojúhelník, horní strana je kratší.

Helm: Nedá se určit, pravděpodobně nese vysokou trojlistou helmovni korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu k hlavě štítu a představují rostlinný motiv.

Klenot: Dvě křídla en face, s šesti pery, bez vnitřní kresby a se širokou vnitřní linkou vycházející z boků středního listu koruny. Mezi nimi je trojlíst sedící na středním listu koruny. Listy jsou malé, mandlovité, bez vnitřní kresby. Řapíky tvoří dutý rovnostranný trojúhelník.

Majitel: Zdeňek Kavka z Řičan a na Švihově, syn Heralta z Řičan na Švihově, bratr výše jmenovaného Jana Kavky. V září 1572 byl členem družiny královského poselstva Viléma z Rožmberka do Polska, v roce 1579 volený reprezentant Moravy na sněm. Byl zastřelen v roce 1583.

Číslo 27, 24. dubna 1564

SOA Třeboň (JH), *Historica* (RA z Hradce), inv.č. 279, sign. perg. 396

Malá znaková pečeť Jana Kavky z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na pergamenové česky psané listině jako třetí pečeť ze čtyř z červeného vosku (první chybí, čtvrtá je bílá) v miskách, pravděpodobně z těsta. Pečeť je poškozena, vypadá, jako by prošla tepelnou deformací. Měří 30x30 mm. Okolo pečeti je opis poškozený psaný kapitálou.

Opis: [—] AWKA / Z * ⁴⁴⁾ [RZYCZAN]

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x28 mm.

Štít: Renesanční, s kulatými boky a patou, nese trojlíst s malými, srdcovitými listy, se středovou širší žilkou, okolo které jsou zářezy. Pod každým lis-

tem je větší nízká podložka, která se dotýká štítu. Řapíky jsou také dvojité, prohnuté dovnitř a tvoří dutý trojúhelník, horní je kratší.

Helm: Turněský, en face, s vysokou korunou. Na široké čelence jsou tři kříže se dvěma břevny, levý je rozmazaný.

Příkrývadla: Jsou poškozena, vycházejí zpoza celého helmu do první třetiny štítu. Pravděpodobně dvě až tři stočené větvičky.

Klenot: Dvě křídla vycházejí z koruny, levé je z větší části smazáno, pravé má sedm per s vnitřní žilkou. Mezi křídly je trojlíst sedící na koruně, stejný jako ve štítu, zčásti poškozený. Levý list chybí.

Majitel: Jan Kavka z Řičan na Cehnici a Žichovicích (viz číslo 26).

Číslo 28, 23. dubna 1566

SOA Třeboň (JH), *fond Historica* (RA z Hradce), inv.č. 287, sign. perg. 405

Malá znaková pečeť Jana Kavky z Řičan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na pergamenové česky psané listině jako druhá ze tří (třetí chybí) z červeného vosku v miskách, pravděpodobně z těsta. Pečeť je poškozena, od 9 do 12 hod. chybí opis a kus pole. Ve středu pole, v první a druhé třetině odshora, jde jakoby teplem poškozený pruh. Pečeť měří cca 30x30 mm. Okolo pečeti je opis psaný kapitálou.⁴⁵⁾

Opis: * ⁴⁶⁾ IAN [—] [K] AWKA / Z * ⁴⁷⁾ R [ZICZAN]

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x28 mm.

Štít: Nerozlišitelný, horní část smazána, ve spodní kulatá pata, nese trojlíst s mandlovitými listy, bez vnitřní kresby. Horní listy jsou z větší části smazány. Řapíky jsou dlouhé, tenké, dovnitř prohnuté a tvoří dutý trojúhelník. Horní je kratší.

Helm: Zcela smazán.

Příkrývadla: Nedá se určit odkud vycházejí. Jsou poškozena a tvoří je několik rostlinných spirál.

Klenot: Zcela smazán.

Majitel: Jan Kavka z Řičan na Cehnici a Žichovicích (viz číslo 26).

Číslo 29, 23. července 1564

SÚA, AZK, inv.č. 2319, sign. *Chotěšov premonstrátky* 271

Malá znaková pečeť Anny Klenovské z Řičan na Žinkovech (jako vydavatelky) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové kupní smlouvě jako první pečeť ze tří ve voskových miskách, je z červeného vosku. Pečeť je zaprášená a poškozená. Měří 20x20 mm. Opis psaný kapitálou je nečitelný.

Popis erbu: Obrazové pole měří 15x18 mm.

Štít: Čtvercový, se spodními zaoblenými rohy, nese malé, beztvare listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou tenké, dlouhé a tvoří dutý trojúhelník.

Helm: Nerozlišitelný, hledí vpravo, zřetelné jsou jen nárameníky.

Příkrývadla: Nedá se určit odkud vycházejí, malý rostlinný motiv splývá s klenotem.

Klenot: Nerozlišitelný.

Majitel: Anna Klenovská z Řičan na Žinkovech, manželka Heralta Kavky z Řičan na Švihově († 1588).

Číslo 30, 18. ledna 1610

ANM, *Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. Řičanský Kavka z Řičan*

Malá znaková pečeť Jana Zdeňka Řičanského Kavky z Řičan na Štěkni a Cehnici (jako vydavatele) je umístěna na papírové česky psané smlouvě pod textem jako první pečeť ze tří pod společným papírovým krytem, vytvořeným přehnutím spodní části listu. Pečeť měří 28x28 mm. Opis je psán kapitálou.

Opis: IOANNES • ZDEN [. .] • RZ / ICZIANVS KAWKA • D [.]

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x25 mm.

Štít: Se zaoblenou horní hranou, prohnutými boky do třetiny štítu a velkou kulatou spodní částí. Je ohraničen tenkou krajovou linkou, nese trojlist s velkými, mandlovitými listy, dotýkajícími se štítu. Řapíky jsou tenké a tvoří dutý trojúhelník.

Helm: Turněřský, en face, s trojlistou helmovní korunou.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a jsou tvořena složitým rostlinným motivem.

Klenot: Dvě křídla, levé ze středního listu koruny, pravé z pravého listu. Mají širokou linku, přes kterou vedou konce sedmi per bez vnitřní kresby, mezi nimiž jsou čárky (dole dvě vedle sebe tedy osm čárek). Ve středu je trojlist, dotýkající se křídel a sedící mezi pravým a středním listem koruny, s většími, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby, spodní list je kulatý. Řapíky jsou tenké a tvoří dutý trojúhelník.

Majitel: Jan Zdeněk Řičanský Kavka z Řičan na Štěkni a Cehnici, syn Jana Viléma Kavky z Řičan na Štěkni.

Číslo 31, 6. prosince 1611

ANM, *Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. Řičanský Kavka z Řičan*

Malá znaková pečeť Oldřicha Řičanského Kavky z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem (pečeť držela papírový proužek uzavírající dopis). Pečeť měří 30x30 mm. Opis je psaný kapitálou.

Opis: WOL[DR]ZICH [—] / [—] KAWKA Z R [—]

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x25 mm.

Štít: Renesanční, spodní část není kulatá, ale hranami rozdělena na šest částí. Pata má tedy špičku s tenkou krajovou linkou. Nese trojlist s velkými,

mandlovitými listy, se středovou žilkou do poloviny listu. Levý horní ji nemá a je kulatý. Řapíky jsou tenké a tvoří dutý trojúhelník.

Helm: Nerozeznatelný, bez vnitřní kresby, en face, má trojlistou helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do třetiny štítu a jsou tvořena třemi stočenými listy.

Klenot: Dvě křídla vycházející z boků středního listu koruny, mají sedm per a širší linku. Uprostřed sedí na středním listu koruny trojlist s malými listy, bez vnitřní kresby, horní jsou kulaté, spodní mandlovité. Širší delší řapíky tvoří dutý trojúhelník.

Majitel: Oldřich Řičanský Kavka z Řičan na Pňovanech, syn Oldřicha z Řičan na Pňovanech.

Číslo 32, 16. října 1612

SÚA, ČG-L, inv.č. 3756, sign. L II. 2825

Malá znaková pečeť Zdeňka Lva Řičanského Kavky z Řičan (jako svědka) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané listiny na první straně (přeložení nahoře) pod textem jako druhá ze čtyř pečetí pod společným papírovým krytem. Pod pečetemi jsou podpisy. Pečeť měří 30x30 mm. Opis špatně čitelný, od 7 do 10 hod. smazán (nedotisknut), zasahuje i do obrazu.

Opis: ZDENIE [—] N RICZ / AN [—] RZICZ [—]

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x27 mm.

Štít: Renesanční, horní pravý roh „vykousnut“. Trojlist umístěn v horních čtyřech pětinach štítu. Listy jsou velké, srdcovité, s vyrytou středovou čárkou, pravý horní list nemá dotisknutou vnitřní kresbu. Řapíky jsou krátké a rovné, levý je nejkratší. Spojení uprostřed není přesné.

Helm: Turněřský, hledí doprava, malá moile je znázorněna vystouplou tečkou na širokém krátkém řetězu. Na helmu je trojlistá helmovní koruna.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza helmu do poloviny štítu, jsou znázorněna v podobě pštrosích per. Na konci připomínají až obláčky.

Klenot: Dvě křídla, ze spodního pravého křídla je vidět jen horní pero. Levé horní křídlo má šest viditelných a jedno skryté pero a čtyři mezi pery umístěné, viditelné a jednu skrytou čárku. Tělo křídla není vidět, protože na něm leží trojlist stojící na prostředním listu koruny. Velké listy jsou bez vnitřní kresby, mají krátké, uprostřed spojené řapíky. Levý téměř chybí.

Majitel erbu: Zdeněk Lev Řičanský Kavka z Řičan na Roudné († 1616), syn Heralta Kavky z Řičan na Švihově.

Číslo 33, 23. dubna 1615 (Dvorce)

SÚA, ČG-L, inv.č. 3837, sign. L II. 2896

Malá znaková pečeť (Zdeňka) Lva Řičanského Kavky z Řičan na Roudné (jako

svědka) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané listiny, na první straně pod textem jako druhá z pěti pečetí pod společným papírovým krytem. Podpisy zasahují do pečetí. Pečeť měřící 30x30 cm, je stejná jako číslo 32.

Majitel erbu: Zdeněk Lev Říčanský Kavka z Říčan na Roudné (viz číslo 32).

Číslo 34, 16. března 1629

ANM, *Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. Říčanský Kavka z Říčan*

Malá znaková pečeť Jana staršího Říčanského Kavky z Říčan na Starém Sedlišti a Karlštejně (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psaného dopisu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Pečeť je oválná a měří 26x cca 30 mm. V pravém dolním rohu je smazána. Opis je psán kapitálou.

Opis: * IOHANN [—] / KAWKA [—]

Popis erbu: Obrazové pole měří 19x28 mm.

Štít: Pravděpodobně španělský, s prohnutými boky, nese trojlist s malými, mandlovitými listy, bez vnitřní kresby, levý chybí. Řapíky delší, širší a uprostřed spojené. Dolní je kratší a levý chybí.

Helm: Smazán, pravděpodobně en face, s trojlistou helmovní korunou.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a jsou tvořena třemi pštrosími pery se stužkami.

Klenot: Dvě křídla vycházející z bočních listů koruny. Počet per se nedá určit, linka je širší a prolomená. Mezi křídly sedí na středním listu koruny trojlist s velkými, mandlovitými listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou širší, krátké a spojené uprostřed.

Majitel: Jan starší Říčanský Kavka z Říčan na Starém Sedlišti a Karlštejně († 22.3.1643), syn Jana Kavky z Říčan na Cehnici. Císařský rada, hejtman Nového Města pražského, roku 1600 nejvyšší berník Království českého, v letech 1596, 1598, 1601 a 1602 relátor sněmovních usnesení, od roku 1626 zápisný majitel Karlštejna.

III.5. Cehnicové

Číslo 35, 13. září 1574

SÚA, ČG-L, inv.č. 2602, sign. L II. 1979

Malá znaková pečeť Šebestiána z Říčan na Přestavlcích (jako svědka) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané listiny, na druhé straně jako pátá z pěti pečetí. Přiložen papírový kryt, ale nejsou na něm patrné známky zpečetění. Zdá se tedy, že byl na pečetě přiložen dodatečně, nese známky otištění vosku. Pečeť je z červeného vosku, ve štítu 2x prasklá. Pečeť měří 20x20 mm. Opis je psán kapitálou.

Opis: SSEBESTIAN*ZR / ZYCZAN*NA PRZA⁴⁸⁾

Popis erbu: Obrazové pole měří 15x20 mm.

Štít: Renesanční, poměrně široký, má zdůrazněné kontury, nese trojlist s nestejnými listy. Pravý horní list a řapík jsou špatně obtisklé, listy jsou srdcovité, s ostrou prohnutou špičkou (spodní list je spíše rovný). Přes celý list vede vystouplá střední žilka. Řapíky jsou tenké, vystouplé, uprostřed spojené.

Helm: Pravděpodobně kolčí, hledí vpravo, není zcela dotisknutý, má malou moile na výrazném řetězu, je bez helmovní koruny.

Přikrývadla: V podobě pštrosích per vycházejí zpod helmu k patě štítu.

Klenot: Jedno⁴⁹⁾ křídlo má osm per s vnitřní kresbou. Mezi vrchními pery jsou tři čárky, pod krajními pery jsou ještě dvě řady malých per, také s vnitřní kresbou. Pevný pravý kraj křídla je ve spodní části ostře prohnut vlevo.

Majitel: Šebestián z Říčan na Přestavlcích, syn Petra z Říčan na Merklíně a Přestavlcích.

Číslo 36, 22. října 1576

SÚA, ČG-L, inv.č. 2697, sign. 2038

Malá znaková pečeť Oldřicha Říčanského z Říčan na Pňovanech (jako svědka) je umístěna na papírovém dvojlistu (jehož zadní strana je podlepená) česky psané listiny, na druhé straně, jako pátá pečeť z pěti pod společným papírovým krytem. Pod pečetěmi jsou podpisy. Pečeť měří 27x27 mm. Je málo zratelná, nemá opis, ale dvě nápisové kartuše po stranách do tvaru S a C. Nápis na nich jsou nečitelné.

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá pečetě.

Štít: Je nakloněný doleva, prohnutý (pravá strana prohnutá, levá vypouklá), čtvercovitý, se spodními zakulacenými rohy. Trojlist s listy malými, spíše trojúhelníkovitými. Spodní je nedotisklý, bez vnitřní kresby. Horní listy směřují do svých rohů, v důsledku tvaru štítu tedy pravý list leží na boku, zatímco levý je kolmo. Spodní list je vpravo mimo osu horních listů i štítu. Řapíky jsou tenké, uprostřed spojené. Levý horní prohnutý doleva, pravý tvořící otevřené, doleva nakloněné Z. Spodní je delší, mírně prohnutý doprava.

SEBESTIÁN NA PŘESTAVLCÍCH. 1574 (Č. 35)
SÚA Praha, foto Marie Opatrná

Helm: Nemá jasnou konturu a vnitřní kresbu,⁵⁰⁾ stojí na levém rohu štítu a hledí doprava. Nárameník tvoří jen široká prohnutá čára. Nemá helmovní korunu.

Příkrývadla: Větvičkovitá (středně široká, na obou krajích se zužující) až k okraji pečeti.

Klenot: Tři postupně se prodlužující a rozšiřující pruhy ohnuté vpravo, přes ně je posazen trojlist spojený uprostřed. Listy má malé, trojúhelníkové, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou uprostřed spojené, středně široké a rovné, spodní je delší.

Majitel: Oldřich Říčanský z Řičan na Pňovanech, syn Oldřicha z Řičan na Pňovanech, 1589 císařský rada, 1583 komisař k jednání o všeobecném zřízení, berník v plzeňském kraji, 1578, 1579 a 1599 hejtman plzeňského kraje, 1575 a 1577 relátor sněmovního usnesení.

Číslo 37, 11. června 1585

ANM, Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. Říčanský z Řičan

Sekretní (signet) znaková pečeť Pavla Říčanského z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně česky psaného papírového listu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Okolo obvodu má pásek, měří 15x15 mm, není však kruhová. Nad štítem jsou písmena PRZR psaná kapitálou.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 12x13 mm.

Štít: Renesanční, se špičkou a rovnými hranami, ve spodní polovině s širší obrubou. Nese trojlist s velkými listy, s širokou linkou, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou krátké, tenké a uprostřed spojené.

Majitel: Pavel Říčanský z Řičan na Dubu a Zálezlech, syn Šebestiána Říčanského z Řičan na Popovicích. Roku 1594 vyslal své jezdce za prácheňský kraj na tažení proti Turkům, 1604 pověřen sběrem hotovosti na Prácheňsku, 1601 relátorem sněmovních usnesení, 1618 zemským direktorem, přerušovaně v letech 1600-1616 hejtman prácheňského kraje. Horlivě stál při stavech a králi Bedřichovi, odsouzen k smrti, ale byla mu udělena milost a odveden do vězení na Zbirohu, z něhož byl v roce 1627 propuštěn.

Číslo 38, 1611

SOA Třeboň (T), Historica Třeboň, inv.č. 7798, sign. 6212

Inventární číslo se skládá ze tří dopisů Pavla z Řičan, rozlišených písmeny a, b, c za signaturou.

Sekretní (signet) znaková pečeť Pavla z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového listu česky psaného dopisu (datovaného 3. dubna z Písku) jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Spodní část pečeti je špatně dotištěna. Pečeť má osmiúhelníkový tvar⁵¹⁾ a měří 12x14 mm.

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečeti.

Štít: Oválný, nese trojlist se špatně viditelnými listy, spíše mandlovitého tvaru s tečkou uprostřed. Řapíky chybí.

Helm: Turněřský, en face, nese trojlistou helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu, jsou složitá, s rostlinnými motivy.

Klenot: Dvě křídla vycházející z bočních listů koruny mají šest širokých per. Mezi křídly sedí na středním listu koruny trojlist, zřetelný jen levý list, malý a mandlovitý, řapíky jsou pravděpodobně uprostřed spojené.

Stejná pečeť jako předchozí na zadní straně papírového listu česky psaného dopisu (datovaného 13. dubna v Sušici) jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem.

Štít: Listy jsou mandlovité, s trojúhelníkovou střední žilkou, ke špičce se zužující, řapíky jsou tenké a uprostřed spojené.

Sekretní (signet) znaková pečeť Pavla z Řičan umístěna na zadní straně papírového listu česky psaného dopisu (datovaného 16. dubna z Dubu) jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Oválný štít je ve volutovém rámu, nad kterým jsou písmena napsaná kapitálou PZR. Pečeť měří 13x14 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samostatný štít. Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Oválný, nese trojlist s malými listy, pravý je srdcovitý, ostatní mandlovité. Nemají vnitřní kresbu. Přes dlouhé řapíky je vyrytá čárka a nedá se určit, jak jsou spojené.

Majitel: Pavel z Řičan na Dubu a Zálezlech (viz číslo 37).

Číslo 39, 8. srpna 1619

SÚA, ČG-L, inv.č. 3994, sign.

L II. 3032

Malá znaková pečeť Pavla z Řičan na Dubu a Zálezlech (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané listiny. Od poloviny třetí strany je osm pečeti 3/3/2 (první není), je to první v první řadě a jediná má červený vosk (španělský). Ostatní pečeteť jsou zelené nebo černé. Po obvodu věnec. Pečeť měří 33x33 mm. Opis je psán kapitálou.

Opis: PAWEL.Z / RZICZIE⁵²⁾N

PAVEL NA DUBU. 1619 (Č. 39)

SÚA Praha, foto Marie Opatrná

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x29 mm.

Štít: Renesanční, nese trojlist se středně velkými, nestejnými listy bez vnitřní kresby. U spodního je neznatelná špička, levý je širší. Řapíky jsou rovné a stejně dlouhé, uprostřed spojené.

Helm: Turnéřský, s plným hledím, en face, s řetězem bez moile a s trojlistou helmovní korunou s ozubenou čelenkou.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a jsou tvořena rostlinným motivem.

Klenot: Dvě křídla s šesti dlouhými pery bez vnitřní kresby a pěti čarami odspodu. Jsou nad korunou, na nich je trojlist sedící na koruně. Má větší trojúhelníkové listy, bez vnitřní kresby, širší řapíky jsou spojeny uprostřed.

Majitel erbu: Pavel z Řičan na Dubu a Zálezlech (viz číslo 37).

Číslo 40, 16. října 1615

SÚA, ČG-L, inv.č. 3859, sign. L II. 2891

Malá znaková pečeť Petra mladšího Řičanského z Řičan na Oseku (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané listiny pod textem jako první ze tří pečetí pod společným papírovým krytem (jako kryt slouží sám první list). První dvě pečetě jsou z červeného vosku, poslední pečeť je z černého vosku. Po obvodu je věnec. Pečeť měří 32x32 mm. Opis je nečitelný, mezi 11 a 1 hod. nedotisknutý a mezi 3 a 5 hod. úplně chybí.

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x28 mm.

Štít: Renesanční, s nejasnými konturami, nese trojlist, jehož listy jsou umístěny až na kraji štítu. Jsou středně velké a srdcovité, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou nezřetelné, ale pravděpodobně tvoří uprostřed trojúhelník.

Helm: Turnéřský, je bez vnitřní kresby. Možná má moile, ale je nezřetelná. Je možné že na helmu je umístěna točenice, ale ani ta není zcela zřejmá.

Přikrývadla: Vycházejí z pod helmu do třetiny štítu a tvoří je rostlinné motivy.

Klenot: Jedno křídlo, hledící vpravo, přestože se zdá, že helm hledí přímo. Je široké, bez vnitřní kresby. Má osm per spíše válcovitého tvaru a mezi nimi pět čar. Na křídle je umístěn trojlist, listy má velké a srdcovité, řapíky jen dva, vždy od horního listu ke spodnímu, tvoří V. Jsou tenké a mírně prohnuté dovnitř.

Majitel: Petr mladší Řičanský z Řičan na Oseku, syn Oldřicha z Řičan na Pňovanech.

Na listině je ještě druhá pečeť se znakem pánů z Řičan **malá znaková pečeť** (spoluvydavatele nebo svědka) je umístěna jako druhá ze tří pečetí. Po obvodu je věnec. Pečeť měří 25x25 mm. Opis je nečitelný.

Popis erbu: Obrazové pole měří 17x22 mm.

Štít: Kolčí, vykrojen doleva. Ze znaku je jen velmi slabě viditelný spodní list a pravděpodobně trojúhelníkové spojení řapíků.

Helm: Nerozeznatelný, hledí vpravo. Nárameník má ozubený okraj. Helmovní koruna pravděpodobně není.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu, nejsou zcela jasná, střídá se hrubá část s jemnými listy.

Klenot: Dvě křídla, z dolního je viditelné pouze poslední pero, levé horní má čtyři oválná pera a mezi nimi čtyři čárky, na nich leží trojlist. Velké, srdcovité listy, bez vnitřní kresby, s rozmazanými konturami u horních listů. Spojení řapíků nezřetelné, možná jsou spojené uprostřed.

Majitel: Nelze určit.

Číslo 41, 13. března 1618

SÚA, ČG-L, inv.č. 3948, sign. L II. 2990

Malá znaková pečeť Oldřicha Václava z Řičan na Popovicích (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané listiny, pod textem, pod papírovým krytem, který tvoří ohnutí prvního listu. Pečeť měří 30x27 mm, původně byla kulatá o rozměrech 30x30 mm. Opis je od 12 do 5 hod. neznatelný, od 5 do 6,30 hod. úplně chybí.

Popis erbu: Obrazové pole měří 21x27 mm.

Štít: Renesanční, nese trojlist s velkými listy, bez vnitřní kresby. Spodní je srdcovitý, levý mandlovitý a pravý bez kontur. Řapíky jsou tenké, krátké a stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Helm: Nejasný, en face, bez vnitřní kresby. Možná má moile. Helmovní koruna se třemi oblouky není příliš zřetelná.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu, klesají jen k hornímu okraji štítu a jsou tvořena pštrosími pery.

Klenot: Dvě křídla s poměrně širokým vnitřním lemem a sedmi dlouhými, různě prohnutými pery. Křídla vycházejí z koruny. Levé je špatně znatelné. Uprostřed je trojlist sedící na koruně. Listy jsou středně velké, spíše mandlovité, bez vnitřní kresby. Spodní list je bez kontur. Řapíky jsou tenké a uprostřed spojené.

Majitel: Oldřich Václav z Řičan na Popovicích († 1640), syn Jana z Řičan na Popovicích. V roce 1602 berník plzeňského kraje a v roce 1603 hejtman plzeňského kraje.

Číslo 42, 21. září 1623

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 1184, kart. 43

Malá znaková pečeť Jáchyma z Řičan (jako svědka) je umístěna na papírovém, česky psaném dvojlistu tržní smlouvy, na čtvrté straně jako druhá ze

sedmi pečeti ve dvou řadách (3 a 4) z červeného vosku. Přes pečeti vedou podpisy. Opis je nečitelný. Pečeť měří 25x25 mm.

Popis erbu: Obrazové pole měří 17x23 mm.

Štít: Renesanční, s mírně zvednutým pravým ostrým rohem a patou do špičky. Nese trojlíst s velkými, mandlovitými listy, pravděpodobně v nich byla vnitřní kresba. Dotýkají se hrany štítu. Řapíky rovné, středně dlouhé, uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, hledí vpravo, možná má moile. Helmovní koruna je jednoduchá, nerozlišená čelenka nese tři trojúhelníky.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do čtyř pětín štítu a připomínají roztrhanou látku.

Klenot: Dvě křídla, z pravého je viditelná jen čára. Levé má sedm širokých per bez vnitřní kresby, vnitřek křídel není dotištěn. Je nepravděpodobné, že by byl na nich umístěn trojlíst.

Majitel: Jáchym z Říčan na Pňovanech, syn Oldřicha Vojtěcha z Říčan na Pňovanech.

Na listině je ještě jedna pečeť s erbem pánů z Říčan, **malá znaková pečeť** Viléma z Říčan na Třebobuzi (jako svědka) jako třetí pečeť ze sedmi. Je seřazena od 7 do 12 hod., téměř přes celou polovinu pole. Opis nečitelný, vypadá stejně jako předchozí. Velikost cca 25x25 mm (nepřesná pro poškození).

Popis erbu: Obrazové pole měří cca 17x23 mm.

Štít: Renesanční, má ostrý pravý roh a patu do špičky. Je vidět jen rozmazaný štít a helm, levé přikrývadlo a malá spodní část pravého křídla.

Majitel: Vilém Bořivoj z Říčan na Třebobuzi († 30.9.1648), bratr výše jmenovaného, syn Oldřicha Vojtěcha z Říčan na Pňovanech.

Číslo 43, 15. července 1632

SOA Třeboň (JH), *Cizí rody*, sign. VIII. F z Říčan

Sekretní znaková pečeť Šebestiána Jana z Říčan na Struhařově (jako pisatele) je umístěna na česky psaném papírovém dvoulistu dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je poškozená, spodní čtvrtina chybí a horní roh je smazán. Okolo pečeti byla tenká dvoulinka. Pečeť má osmiúhelníkový tvar a nyní měří 13x12-13 mm (hrany nejsou změřitelné, spodní část je zkosená). Vedle helmu jsou písmena SS / IZ psaná kapitálou.

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Pravděpodobně španělský, dochovala se však jen horní polovina. Horní listy jsou špatně znatelné, byly velké a bez vnitřní kresby. Řapík je viditelný jen pravý, který je rovný.

Helm: Turněřský, pravděpodobně en face, je rozmazán a nedotisknut, nesl korunu, ale ta je nerozlišitelná.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku a na každé straně je jedna větvička s malými lístky. Nedá se určit kam až vedla, protože spodní část štítu i s koncem přikrývadél chybí.

Klenot: Dvě křídla vycházející z koruny. Pravé je smazáno, na levém lze rozlišit pět per, ale bylo jich více, a širokou vnitřní linku. Křídla přesahují krajní dvoulinku pečeti. Mezi křídly byl trojlíst, stojící na koruně, který je však zcela smazán.

Majitel: Šebestián Jan z Říčan na Struhařově († po 1640), syn Petra z Říčan na Jemništi a Struhařově.

Číslo 44, 6. prosince 1646 (Jemniště)

SÚA, AZK, ŘB-B, inv.č. 307, sign. B XI 333

Malá znaková pečeť Salomeny z Říčan rozené ze Žákavy (jako vydavatelky) je umístěna na česky psané pergamenové listině jako druhá pečeť ze čtyř. Je z červeného vosku, v dřevěné misce, měří 30x30 mm. Opis psaný kapitálou je nečitelný.

Popis erbu: Obrazové pole měří 15x23 mm.

Štít: Španělský, s lehce prohnutými boky do poloviny štítu, s tenkou krajovou linkou. Nese trojlíst s většími, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou širší, stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, hledí vpravo, má výraznou kresbu a nevýraznou moile. Helmovní koruna má pět špiček s kameny.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a představují na každé straně dva ohnuté listy se stužkami.

Klenot: Dvě křídla, vycházejí z koruny, ze spodního křídla jen linka a jedno pero. Horní je širší, má sedm per se dvěma až třemi čárkami. Na křídlech leží trojlíst se středními, srdcovitými až kulatými listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou uprostřed spojené, každý jinak dlouhý. Spodní jen tečka, pravý nejdelší.

Majitel: Salomena z Říčan rozená ze Žákavy.

Číslo 45, 30. ledna 1648

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 1283, kart. 45

Malá znaková pečeť Šebestiána Ferdinanda z Říčan (jako svědka) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané smlouvy trhové, na třetí straně jako třetí pečeť ze tří pod společným papírovým krytem, s podpisy. Pečeť měří 30x30mm. Opis psaný kapitálou:

ŠEBESTIÁN FERDINAND, 1648 (Č. 45)

SÚA Praha, foto Marie Opatrná

Opis: [.] EB [.] STIAN FERDINAND Z RZICZAN ***

Popis erbu: Obrazové pole měří 18x21mm.

Štít: Obdélníkový, se spodními kulatými rohy, vtlačený do hloubky, nese trojlíst se srdcovitými listy. Levý obdélníkový s naznačenou vnitřní kresbou, ostatní nemají vnitřní kresbu, jsou spíše malé. Řapíky širší, stejně dlouhé, uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, nezřetelný, spíše en face, helmovní koruna je užší, trojlístá.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do pěti šestin štítu a vypadají jako dva zřasené pruhy látky.

Klenot: Jedno křídlo, hledící vpravo, vycházející z koruny. Obsahuje šest per s kresbou (2 až 3 čárky). Vnitřek plný a na něm položený trojlíst. Listy jsou malé, srdcovité, bez vnitřní kresby. Řapíky tvoří V, dole mírně spojené, pravý je kratší. Levý list je odkloněný více nalevo. Spodní list vystupuje z koruny.

Majitel: Šebestián Ferdinand z Řičan, syn Petra z Řičan na Dolní Lukavici.

Číslo 46, 1682

ANM, *Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. z Řičan*

Sekretní (signet) znaková pečeť Heřmana Viléma z Řičan na Pňovanech (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané smlouvy, na třetí straně jako první ze čtyř pečetí z červeného vosku (pečetí jsou dvě a dvě pod sebou). Pečeť je osmiúhelníkového⁵³⁾ tvaru a měří 13x14 mm. Vedle klenotu jsou písmena I M / Z R⁵⁴⁾ psaná kapitálou.

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečetí.

Štít: Španělský, s tenkou obvodovou linkou, nese trojlíst se středními, hodně špičatými mandlovitými listy. Řapíky jsou tenké, krátké a uprostřed spojené.

Helm: Pravděpodobně turněřský, en face, nese helmovní korunu s širokou členkou, na které jsou tři dlouhé ostny.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a jsou tvořena rostlinným motivem, okolo něhož jsou tečky.

Klenot: Dvě křídla, vycházejí z bočních hrotů koruny, každé má osm tenkých per a tenkou linku, na křídlech leží trojlíst stojící na koruně. Listy jsou jen tečky a řapíky jsou krátké, širší a uprostřed spojené.

Majitel: Heřman Vilém z Řičan na Pňovanech († 1703), syn Jáchyma z Řičan na Pňovanech a Chrančovicích.

Na listině se nachází ještě druhá pečeť s erbem pánů z Řičan, **sekretní (signet) znaková pečeť** Viléma Leopolda z Řičan (jako příjemce), je umístěna jako druhá na prvním řádku. Měří 13x13 mm. Pod štítem jsou dvě zkrřížené

větvičky. Nad štítem je koruna s širokou členkou a poškozenou ozdobou, uprostřed je jasný úzký oblouk (jako obrácené U), nad korunou jsou písmena psaná kapitálou: W [—].

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Pečetní pole se rovná pečetí.

Štít: Španělský, s nejasnými konturami, nese trojlíst s velkými listy. Pravý horní srdcovitý, levý a spodní jako zrnko kávy i se střední žilkou. Řapíky jsou krátké, rovné a uprostřed spojené.

Majitel: Vilém Leopold z Řičan na Úlicích († 5.4.1721), syn Viléma Hartmana na Dolní Lukavici.

Číslo 47, po 1700

ANM, *Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. z Řičan*

Sekretní (signet) znaková pečeť Heřmana Viléma z Řičan je umístěna na prázdném dvojlistu s adresou, který možná sloužil jako obálka. Pečeť je osmiúhelníkového tvaru⁵⁵⁾ a měří 13x13 mm. Nemá však jasné horní kontury. Okolo klenotu jsou písmena psaná kapitálou: H W / [—]. Písmena jsou psána podél boční a horní šikmé strany.

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečetí.

Štít: Španělský, s tenkou obvodovou linkou, nese trojlíst s velkými listy. Levý horní je kulatý, pravý horní a spodní jsou mandlovité, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou širší, krátké a uprostřed spojené. Pravý nejdelší, levý chybí.

Helm: Turněřský, en face, s poškozenou trojlístou helmovní korunou.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu k patě štítu a jsou tvořena složitým rostlinným motivem.

Klenot: Poškozen, dvě křídla, z boků koruny, s tenkými pery, jejichž počet se nedá určit. Trojlíst s kosočtvercovými listy s prořízlou střední žilkou bez řapíků, spodní list chybí.

Majitel: Heřman Vilém z Řičan na Pňovanech a Chrančovicích (viz číslo 46).

Číslo 48, 3. ledna 1703 (Toušov)

SÚA, *ÚDZ-L, inv. č. 2105, kart. 63*

Sekretní (signet) znaková pečeť Heřmana Viléma z Řičan (jako vydavatele) je umístěna na dvou dvojlistech papírového, česky psaného testamentu, na šesté straně jako první (je umístěna nad ostatními) ze čtyř pečetí z červeného vosku (zřejmě španělského). Pečetě jsou spojeny dvojitým provázkem, který dříve spojoval dvojlisty. Okolo pečetí je perlový věnec. Pečeť je osmiúhelníková⁵⁶⁾ a měří 10x13 mm. Pečeť je pětikrát prasklá. V levém horním rohu jsou písmena H V (písmeno V má na pravé straně dvě nožičky, obě ale vycházejí ze stejného bodu), v pravém rohu VR. Na poslední straně jsou čtyři uzavírací pečetě, stejně jako předchozí, v řadě za sebou, první je se znakem Řičanských. Pečeť je poškozenější, chybí pravý spodní roh, tedy celá polovina štítu.

Popis erbu: Obrazové pole měří 9x10 mm.

Štít: Španělský, nese trojlíst s nepravidelnými, velkými listy se zahnutou špičkou, bez vnitřní kresby. Pravý a spodní jsou poškozeny. Horní listy jsou spojeny jedním, dolů prohnutým řapíkem, na jehož prostředek je napojen spodní řapík tvořený tečkou.

Helm: Turněský, poněkud nízký, en face, má jen dvě čárky v hledí, na něm je trojlístá helmovní koruna.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku k patě štítu, tvoří pštroší pera.

Klenot: Dvě křídla se sedmi čárkami místo per, pravé je více prohnuté. Křídla vycházejí z krajů koruny, mezi nimi je trojlíst sedící na koruně. Listy vypadají jako protažené tečky, levý list je posazen více doprava, řapíky jsou nezřetelné, levý skoro chybí (na délku).

Majitel: Heřman Vilém z Řičan na Pňovanech a Chrančovicích (viz číslo 46).

Číslo 49, 22. března 1683 (Úlice)

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 1777, kart. 57

Sekretní (signet) znaková pečeť Viléma Leopolda z Řičan (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psaného testamentu, na šesté straně jako první pečeť ze čtyř (dvě a dvě v řadě). Pečeť jsou z červeného vosku a drží dvojitý provázek, kterým je testament svázán. Po obvodu je perlový věnec, pod štítem jsou zkřížené větvičky vedoucí až ke koruně. Čelenka s jedním kamenem vlevo na kraji, nad čelenkou uprostřed jsou dvě spojené čárky tvořící vysoký oblouček. Od něj vpravo se nachází dole nespojené V. Vlevo je tečka a oblouček nahnutý vlevo. Nad korunou jsou písmena psaná kapitálou WL / V (není příliš zřetelné). Pečeť měří 12x12 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 5x8 mm.

Štít: Španělský, nese trojlíst s velkými, mandlovitými listy, bez vnitřní kresby, pravý je nedotisklý. Je vidět jen řapík spojující pravý a dolní list.

Majitel: Vilém Leopold z Řičan na Úlicích (viz číslo 46).

Na listině se nachází ještě druhá pečeť se znakem pánů z Řičan, **sekretní (signet) znaková pečeť** Barbory Ludmily Řičanské rozené Úlické, je jako první pečeť v druhé řadě. Pod štítem jsou zkřížené větvičky a nad štítem je trojlístá koruna, mezi listy jsou tečky. Nad korunou jsou tři nečitelná písmena psaná kapitálou (možná FBL). Měří 10x13 mm. Na zadní straně listiny jsou pak čtyři uzavírací pečeti stejné jako předchozí, dvě poslední Řičanských (3=2 a 4=1). Pečeť jsou hůře otištěné. První má rozmazanou spodní polovinu, druhá má rozmazaná horní písmena a levou větvičku.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole se rovná pečeť.

Štít: Španělský, nese trojlíst s listy, tvořenými jen tečkami. Řapíky jsou tenké a dlouhé, uprostřed spojené.

Majitel: Barbora Ludmila Řičanská rozená Úlická z Plešnice, manželka Viléma Leopolda z Řičan na Úlicích.

Číslo 50, 8. března 1690

SÚA, Wunschwitzova genealogická sbírka, i.č. 1002 – z Řičan

Sekretní znaková pečeť Petra Viléma z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového německy psaného dvojlistu dopisu jako první ze dvou uzavíracích pečeti z červeného španělského vosku. Pečeť je v horní třetině nadvakrát vodorovně prasklá. Kolem pečeti je tenká rovná krajová linka. Vedle přílby jsou písmena psaná kapitálou: P.W. / Z R. Pečeť má nepravidelný osmiúhelníkový⁵⁷⁾ tvar a měří 12x14 mm.

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečeť.

Štít: Španělský, s tenkou okrajovou linkou, nese trojlíst s malými, nestejnými, srdcovitými až mandlovitými listy, s ostrými špičkami, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou nestejně široké a dlouhé, uprostřed spojené. Levý je nejtenčí a nejkratší.

Helm: Turněský, en face, s nevýrazným nárameníkem a širokým hledím, je ozdoben málo znatelnou helmovní korunou se třemi trojlísty.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku do druhé třetiny štítu, představují spíše přehýbanou látku než pera nebo listy.

Klenot: Dvě křídla, vycházejí z prostředního listu koruny, mají výraznou pevnou srdcovitě prohnutou vnitřní část a osm velkých per, bez vnitřní kresby. Vpravo je spodní pero zmenšené kvůli písmenu W. Uprostřed stojí na koruně trojlíst, podobá se čtyřem tečkám – tři znázorňují listy a prostřední je spojuje.

Majitel: Petr Vilém z Řičan na Mitrovicích a Léštně († 3.4.1699), syn Šebestiána Jana z Řičan na Struhařově.⁵⁸⁾

Číslo 51, 28. června 1697

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 1995, kart. 61

Sekretní (signet) znaková pečeť Ferdinanda Ctibora Řičanského (jako vydavatele) je umístěna na česky psaném papírovém dvojlistu testamentu, na čtvrté straně jako první ze čtyř pečeti (dvě a dvě pod sebou) z červeného vosku, asi španělského, přes které vedou podpisy. Nad štítem je koruna skládající se z čelenky v níž jsou tři routové kameny. Nad čelenkou je devět nespojených teček. Pod štítem a okolo něj dvě dole zkřížené rozvětvené větvičky. Na okraji pečeti je perlový věnec. Pečeť je poškozená, nadvakrát prasklá, do 1 hod. chybí okraj a od 3 do 5 hod. i část větviček. Poškození vzniklo pozdějším odlomením. Pečeť měří 14x16 mm. Na první straně testa-

mentu se nachází uzavírací pečeť, stejná jako předchozí (jen listy se zdají širší a bez vnitřní kresby), nadvakrát prasklá.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 13x15 mm.

Štít: Oválný, lehce vystouplý, nese trojlíst s listy majíci zubaté okraje a mandlovitý tvar, se střední žilkou. Řapíky tvoří V, dole mírně spojené, poměrně široké a tenké, levý řapík je delší.

Majitel: Ferdinand Ctibor Říčanský z Řičan na Lukově a Petrovicích, syn Viléma Hartmana z Řičan na Petrovicích.

Číslo 52, 18. května 1716

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 2384, kart. 68

Sekretní (signet) znaková pečeť Karla Ignáce z Řičan (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psaného testamentu, na čtvrté straně jako první pečeť ze čtyř (dvě a dvě pod sebou). Pečetí jsou z červeného, pravděpodobně španělského vosku. Okolo pečetí jsou podpisy. Pečeť je špatně otištěná pro málo vosku, měří 15x15 mm. Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou: CI / [. .]. Obálka testamentu s jednou pečetí, stejnou jako předchozí. Pečeť je výrazně prasklá ve tvaru obráceného Y. Písmena nad štítem pravděpodobně CI / MR.

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečetí.

Štít: Oválný, nese trojlíst s nepravidelnými listy, s prohnutím u řapíků. Řapíky jsou nestejně dlouhé (levý je nejkratší), jsou uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, en face, nese trojlístou helmovní korunu.

Příkrývadla: Smazána.

Klenot: Dvě křídla, se čtyřmi dlouhými pery na tenké lince, připomínající srp. Křídla vycházejí z vnějších listů koruny. Uprostřed je nezřetelný trojlíst. U pečetí na obálce trojlíst tvoří jen tři tečky bez řapíku.

Majitel: Karel Ignác z Řičan (1646–1719), syn Petra z Řičan na Dolní Lukavici a Oseku.

Číslo 53, 25. dubna 1717 (Křenovice?)

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 2407, kart. 69

Malá znaková pečeť Rudolfa Václava z Řičan (jako vydavatele) je umístěna na dvou papírových dvojlistech česky psaného testamentu, na čtvrté straně jako první ze čtyř pečetí, mírně nahoře. Pečetí jsou červené, pravděpodobně ze španělského vosku. Okolo obrazu je perlový věnec. Pečeť hodně popraskaná, část koruny vypadlá, okraj od 4 do 7 hod. rozmazán. Pečeť měří 18x20 mm. Vedle klenotu a helmu jsou písmena psaná kapitálou: WR / ZR. Na obálce je jedna uzavírací pečeť (asi ze španělského vosku) stejná jako předchozí. Je na sedmkrát prasklá a okraj od 1 do 3 hod. částečně vypadán. Zřetelná jsou jen písmena WR.

Popis erbu: Obrazové pole měří 14x17 mm.

Štít: Kulatý, s vysokým okrajem, nese trojlíst s velkými, oblými listy se špičkou zahnutou vždy do svého „rohu“. Vnitřní kresbu mají více propracovanou (až čtyři čárky), dotýkají se štítu. Řapíky jsou rovné, tenké, krátké a uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, en face, má moile a čtyři žebra v hledí, sedí na něm trojlístá helmovní koruna.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčnicku k patě štítu, znázorňují složitá pštrosí pera.

Klenot: Dvě křídla, vycházející z rohů koruny, na hladkém podkladu mají pět per, s vnitřní kresbou (tři čárky) a dvě čárky nahoře mezi pery. Mezi nimi stojí trojlíst na koruně, listy jsou mandlovité, protáhlé, bez vnitřní kresby. Řapíky chybějí, takže listy jsou přímo spojeny.

Majitel: Rudolf Václav z Řičan (27.9.1653–26.4.1717), syn Viléma Hartmana z Řičan na Dolní Lukavici.

Číslo 54, 20. února 1720

SÚA, Wunschwitzova genealogická sbírka, inv.č. 1002 – z Řičan

Malá znaková pečeť⁵⁹⁾ pravděpodobně Šebestiána Karla z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně německy psaného, papírového dvojlistu dopisu jako pečeť uzavírací z černého vosku. Okolo erbu je vavřínový věnec (od 2 do 7 hod. chybí); nahoře je rozdělen jednoduchým květem. Pečeť je oválná a měří 24x27 mm

Popis erbu: Obrazové pole měří 20x25 mm.

Štít: Francouzský, s prohnutými rohy, nese trojlíst se středně velkými, mandlovitými listy, které mají

RUDOLF VÁCLAV, 1717 (Č. 53)
SÚA Praha, foto Marie Opatrná

ŠEBESTIÁN KAREL, 1720 (Č. 54)
SÚA Praha, foto Marie Opatrná

u spojení s řapíky tři vystouplé čárky. Řapíky jsou tenké, rovné, různě dlouhé (spodní je kratší) a uprostřed spojené.

Helm: Turnéřský, en face, s vysokým nákrčníkem a málo zřetelnou moile v podobě medaile, je ozdoben helmovní korunou. Čelenka je rozdělená na tři části, ozdoba jsou tři trojlístky.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza helmu k patě štítu a připomínají pštroší peří nebo velké dělené listy, vlevo dole nedotištěné.

Klenot: Dvě křídla, vycházející z koruny, mají sedm velkých per bez vnitřní kresby, mezi nimiž je pět tenkých čárek. Na středním listu koruny stojí trojlíst se středními, srdcovitými listy bez vnitřní kresby. Řapíky jsou rovné, každý jinak dlouhý a široký, uprostřed spojené.

Majitel: Pravděpodobně Šebestián Karel z Řičan, syn Petra Viléma z Řičan na Mitrovicích a Leštně.

Číslo 55, 29. února 1723

SÚA, *Wunschwitzova genealogická sbírka*, inv.č. 1002 - z Řičan

Malá znaková pečeť pravděpodobně Šebestiána Karla z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně německy psaného, papírového dvojlistu dopisu jako pečeť uzavírací z černého vosku. Okolo erbu je poškozený vavřínový věnec nahoře rozdělen rozmazaným květem (věnec chybí od 3,30 do 8 hod.). Pečeť je oválná a měří 27x27 mm.

Popis erbu: Stejný jako u pečeti číslo 54. Obrazové pole měří 20x25 mm.

Majitel: Pravděpodobně Šebestián Karel z Řičan (viz číslo 54).

Číslo 56, 21. července 1723 (Praha)

SÚA, *ÚDZ-L*, inv.č. 2553, kart. 71

Sekretní alianční znaková pečeť Barbory Ludmily z Řičan (jako vydavatelky) je umístěna na šesté straně německy psaného papírového testamentu jako první ze čtyř pečeti pod sebou držících provázek, který svazuje testament. Pečeť Řičanské je černá. Erb je bez štítu, jednotlivá pole odděluje svislá čára, nad obrazy je koruna se silnou čelenkou a složitou ozdobou. Vedle a pod obrazy jsou dvě zkřížené větvičky. Vpravo od čáry je říčanský trojlíst, vlevo je džbáněk. Zmíněná svislá čára dělicí obrazy vychází ze zkřížení větviček, ale nevede přesně do poloviny koruny. Pečeť měří 13x14mm. K testamentu je přiložená obálka složená z listů s dvěma řadami pečeti. Jedna řada obálku uzavírá vodorovně. Pečeť Řičanské je stejná jako na testamentu a je první. Druhá řada uzavírá testament na rubu a svisle. I zde je stejná pečeť jako první.

Popis erbu: Erb nemá ani štít a obraz je volně ložen v poli pečeti.

Štít: Listy jsou velké, s nepravidelnými tvary, bez vnitřní kresby. Dva řapíky tvoří V.

Majitel: Barbora Ludmila z Řičan rozená Úlická z Plešnice, manželka Viléma Leopolda Řičanského z Řičan na Úlici (viz číslo 49).

Číslo 57, 17. dubna 1762

(Nové Město Pražské)

SÚA, *ÚDZ-L*, inv.č. 3407,

kart. 89

Malá znaková pečeť Ignatie Barbory z Řičan (jako pisatelky) je umístěna na šesté straně německy psaného papírového testamentu jako první pečeť ze čtyř, které drží provázek, jímž je testament svázán. Pečeti jsou pod textem rozmístěny tak že vlevo dole je jedna pečeť a vpravo jsou tři pečeti pod sebou, mezera mezi druhou a třetí pečeti odpovídá samostatné pečeti. Pečeť Řičanské je první ze tří pod sebou, je z černého vosku. Z pečeti je odpadlý horní okraj, avšak obraz je celý. Okolo obrazu je perlový věnec. Pečeť měří 18x20 mm. K testamentu je připojena obálka se čtyřmi uzavíracími pečeti, z nichž třetí je Řičanské. Pečeť je stejná jako na testamentu, má jen poškozený nárameník a je v polovině vodorovně prasklá.

Popis erbu: Obrazové pole měří 16x18 mm.

Štít: Španělský, s tenkou vystouplou hranou, pokrytý tenkými svislými čarami naznačujícími červenou tinkturu štítu. Listy jsou střední, mandlovité, s plným systémem žilek. Jsou nestejně velké. Řapíky jsou tenké, stejně dlouhé a spojené uprostřed.

Helm: Turnéřský, en face, má helmovní korunu s masivním trojlístkem s kulatými listy.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku do druhé třetiny štítu a jsou tvořena jemným rostlinným motivem.

Klenot: Dvě poměrně dlouhá křídla s tenkou vnitřní linkou, v první třetině prolomenou. Na ní 15 tenkých per bez vnitřní kresby, křídla vycházejí z kraje koruny. Na středním listu koruny sedí trojlíst s velkými mandlovitými listy a plnou kresbou, řapíky jsou krátké a uprostřed spojené.

Majitel: Ignatia Barbora z Řičan, dcera Viléma Leopolda z Řičan na Pňovanech.

IGNATIE BARBORA, 1762 (Č. 57)

SÚA Praha, foto Marie Opatrná

III.6. Hradečtí a Kosohorští

Číslo 58, 7. ledna 1518 (Jindřichův Hradec)

SOA Třeboň (T), *Cizí rody Švamberkové*, inv.č. 443, sign. 20/17

Sekretní (signet) znaková pečeť Rynarda z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového listu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť má dvojitou obrubu a vysoký reliéf, nad štítem byla možná písmena, ale nejsou otištěna. Pečeť tvoří osmiúhelník,⁶⁰ rozměry 11x14 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samostatný štít. Obrazové pole měří 8x9 mm.

Štít: Španělský, nese trojlíst s velkými, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby, spodní je zploštělý. Řapíky jsou stejně dlouhé, uprostřed spojené.

Majitel: Rynard z Řičan, hejtman na Jindřichově Hradci, hejtman na Soběslavi.

Číslo 59, 28. ledna 1547 (Kosova Hora)

SOA Třeboň (T), *Historica Třeboň*, inv.č. 5034, sign. 4201

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana mladšího z Řičan na Kosově Hoře je umístěna na zadní straně papírového listu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je roztržená, špinavá a hodně smazaná, měří 15x18 mm.

Popis erbu: I když původně obsahovala plný erb, je plně rozeznatelný jen štít. Obrazové pole odpovídá velikosti pečeti.

Štít: Renesanční, nese trojlíst s velkými, oddělenými, mandlovitými listy, bez vnitřní kresby a bez řapíků, dotýkají se štítu.

Helm: Pravděpodobně turněřský, hledí vpravo, nedá se poznat, zda nesl helmovní korunu.

Přikrývadla: Nejsou.

Klenot: Je pravděpodobné, že obsahoval křídla i trojlíst.

Majitel: Jan mladší z Řičan na Kosově Hoře, syn Heřmana z Řičan na Kosově Hoře, zasedal na zemském soudě v letech 1562, 1567, 1569 a 1571. Hejtman vltavského kraje, 1558, 1559, 1565, 1567 a 1570 sněmem volený berník, 1567, 1569 a 1570 pověřen sběrem vojenské hotovosti ve vltavském kraji a přerušované v letech 1558 až 1574 relátorem sněmovních usnesení. Zemřel roku 1577.

Číslo 60, 19. září 1554 (Kosova Hora)

SOA Třeboň (T), *Historica Třeboň*, inv.č. 5188, sign. 4329

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana mladšího z Řičan na Kosově Hoře je umístěna na zadní straně papírového listu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je špinavá a špatně otisknutá

a chybí jí okraj od 8 do 11 hod. Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou Z/R, ještě jedno písmeno by mohlo být před nimi. Pečeť měří 13x18 mm.

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Renesanční, s mírně zaoblenou horní hranou, dlouhým a hlubokým vykousnutím na bocích a ostrými hranami. Nese trojlíst s velkými, beztvarymi listy, bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Řapíky tvoří nerovnostranný dutý trojúhelník.

Helm: Nedotisknutý, bez vnitřní kresby, hledí vpravo. Helmovní koruna je nejistá.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu, dvě až tři zatočené větve s listky.

Klenot: Dvě křídla, ze spodního je vidět jen jedno pero. Horní má sedm per, vypadajících spíše jako dlouhé bodlinky, k okraji se zužujících. Na křídle leží nejasný trojlíst.

Majitel: Jan mladší z Řičan na Kosově Hoře (viz číslo 59).

Číslo 61, 24. července 1557 (Kosova Hora)

SOA Třeboň (T), *Cizí rody Švamberkové*, inv.č. 377, sign. 16/31

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana mladšího z Řičan na Kosově Hoře (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírovém dvojlístu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je nedotisknutá a rozmazaná. Měří cca 13x15 mm.

Popis erbu: Nedá se poznat, zda má erb i přikrývadla a klenot. Obrazové pole je shodné s pečeti.

Štít: Renesanční, s kulatou horní hranou a ostrými přechody jednotlivých oblouků. Trojlíst má kosočtvercové až beztvare listy, bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Dva řapíky jsou tenké, málo zřetelné, tvoří rovné V.

Helm: Nezřetelný, dlouhý obdélník bez vnitřní kresby.

Majitel: Jan mladší z Řičan na Kosově Hoře (viz číslo 59).

Číslo 62, 18. srpna 1557 (Kosova Hora)

SOA Třeboň (T), *Cizí rody Švamberkové*, inv.č. 378, sign. 16/32

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana mladšího z Řičan na Kosově Hoře je umístěna na zadní straně papírového dvojlístu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je oválná a měří 13x17 mm

Popis erbu: Obraz měří stejně jako pečeť.

Štít: Renesanční, se zvýšenými okraji. Trojlíst má kulaté listy, bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu, levý horní je srdcovitý a větší. Dva řapíky tvoří mírně dovnitř prohnuté V.

Helm: Nerozlišitelný, bez vnitřní kresby, hledí vpravo a pravděpodobně nemá helmovní korunu.

Příkrývadla: Zpoza celého helmu do poloviny štítu, tvoří rostlinný motiv.
Klenot: Jedno široké křídlo, se sedmy dlouhými pery, bez vnitřní kresby, sedí přímo na helmu. Na něm je rozmazaný trojlist skloněný doleva, listy jsou beztvaré a pravděpodobně bez řapíků.
Majitel: Jan mladší z Řičan na Kosově Hoře (viz číslo 59).

Číslo 63, 27. června 1569

SOA Třeboň (T), *Cizí statky, inv.č. 42, sign. Bechyně 111810*

Malá znaková pečeť Jana mladšího z Řičan na Kosově Hoře (jako zprostředkovatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané kupní smlouvy na třetí straně jako třetí pečeť ze šesti, pod společným papírovým krytem. Pečeť je kruhová (25x25 mm), okolo obvodu má vavřínový věnec a pod ním opis psaný kapitálou, z větší části smazaný.

Opis: [—/—] N

Popis erbu: Obrazové pole měří 15x20 mm.

Štít: Renesanční, je uprostřed plasticky prohnut. Nese trojlist, listy jsou velké, srdcovité, bez vnitřní kresby. Spodní je smazán, pravý více nakloněn ke straně, levý postaven spíše kolmo. Řapíky jsou spojené uprostřed, spodní je kratší než horní.

Helm: Kolčí, hledí vpravo, bez helmovní koruny.

Příkrývadla: Nepravděelná, na každé straně jiná. Pštroší pera protkaná stužkami, vycházejí zpoza celého helmu do první třetiny štítu.

Klenot: Je tvořen dvěma, poměrně širokými, křídly. Ze spodního pravého křídla jsou vidět jen dvě pera, horní levé má osm per a mezi nimi dvě čárky. Pera jsou bez vnitřní kresby. Přes křídla leží trojlist nakloněný doleva, sedící na temeni helmu. Spodní list má tenké vystouplé kontury a je menší než horní listy. Horní listy kontury nemají a jsou bez vnitřní kresby. Řapíky jsou dva, jeden vede od levého horního listu ke spodnímu, a je prohnutý vpravo. Pravý je rovný a krátký, a napojuje se na levý v první třetině.

Majitel: Jan mladší z Řičan na Kosově Hoře (viz číslo 59).

Číslo 64, 27. června 1569

SOA Třeboň (T), *Cizí statky, inv.č. 43, sign. Bechyně 111811*

Malá znaková pečeť Jana mladšího z Řičan a na Kosově Hoře (jako zprostředkovatele) je umístěna na papírovém dvojlistu opisu česky psané kupní smlouvy (viz číslo 63) na čtvrté straně jako třetí pečeť ze šesti, pod společným papírovým krytem.

Opis: [.] AN [—] / [—]AN

Majitel: Jan mladší z Řičan a na Kosově Hoře (viz číslo 59).

Číslo 65, březen 1572

SOA Třeboň (JH), *Cizí rody, sign. VIII. FB Familie Řičan*

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně dopisu o pěti listech, pečeť je pod papírovým krytem, měří 13x15 mm. Nad štítem jsou písmena psaná kapitálou IZR.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Renesanční, na pravé straně hranatý, nese trojlist se středními, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby. Řapíky tvoří plný trojúhelník, jehož hrany jsou prohnuté dovnitř (horní nejvíce).

Majitel: Jan mladší z Řičan na Kosově Hoře (viz číslo 59) – na této listině je podepsán jako hejtman kraje vltavského.

Číslo 66, 29. dubna 1577

ANM, *Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. z Řičan*

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana mladšího z Řičan na Kosově Hoře (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psaného dopisu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Původně držela papírový proužek, kterým byl dopis uzavřen. Pečeť je osmiúhelníkového tvaru⁶¹⁾ a měří 14x15 mm. Nad štítem jsou písmena psaná kapitálou: I Z R.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole se rovná pečeti.

Štít: Španělský, v horní polovině s prohnutými boky s širší krajovou linkou, vtačen do hloubky. Nese trojlist se středními, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Řapíky tvoří plný trojúhelník, vpravo je roh protáhlý do krátké širší linky.

Majitel: Jan mladší z Řičan na Kosově Hoře (viz číslo 59) – na této listině je podepsán jako císařský rada.

Číslo 67, 1549

SOA Třeboň (T), *Cizí statky, inv.č. 295, sign. II 338-3a*

Malá znaková pečeť Mikuláše staršího z Řičan na Hořovicích (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je špatně otištěná, proto se velikost nedá přesně určit, měří cca 13x20 mm. Nemá opis.

Popis erbu: Obrazové pole měří cca 13x20 mm.

Štít: Renesanční, nese trojlist se středními, srdcovitými až mandlovitými listy, které se dotýkají štítu. Řapíky jsou tenké, prohnuté a tvoří rovnostranný trojúhelník.

Helm: Kolčí, hledí vpravo, nemá helmovní korunu.

Příkrývadla: Jsou tvořena jen čarami.

Klenot: Je pokryt papírem a není vidět.

Majitel: Mikuláš starší z Řičan na Hořovicích († 22.10.1565), v roce 1541 určen sněmem jako výběrčí příspěvků na tažení proti Turkům na Podbrdsku, v letech 1552 a 1553 hejtmanem podbrdského kraje, 1552, 1557 a 1561 relátor sněmovních usnesení.

Číslo 68, 12. října 1552

ANM, Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. z Řičan

Sekretní (signet) znaková pečeť Mikuláše staršího z Řičan na Hořovicích (jako vydavatele) je umístěna na česky psané papírové listině pod textem a pod papírovým krytem. Pečeť měří 13x15 mm.

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Kolčí, hledí doprava, nese trojlist s malými, srdcovitými listy bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Dva tenké a prohnuté řapíky tvoří V.

Helm: Kolčí, hledící doprava, dotýká se štítu jen přední částí nárameníku a nemá helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a tvoří je krátké „rozházené“ stužky.

Klenot: Nerozpoznatelný, ale nejsou to ani křídla, ani trojlist. Ztrácí se mezi stužkami.

Majitel: Mikuláš starší z Řičan na Hořovicích (viz číslo 67).

Číslo 69, 7. listopadu 1575

ANM, Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. z Řičan

Sekretní (signet) znaková pečeť Vlachyně z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně česky psaného papírového listu dopisu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Měří cca 13x15 mm (nemá zcela jasné kontury). Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou : [.] Z / [.]

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Renesanční, má po obvodu tenkou linku a je vtlačen do hloubky. Nese trojlist s malými, mandlovitými listy bez vnitřní kresby, jen levý horní má prořízlou střední žilku. Řapíky jsou tenké, krátké a spojené uprostřed. Spodní řapík je kratší.

Helm: Nerozpoznatelný, pravděpodobně hledí vpravo a je bez helmovní koruny.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do druhé třetiny a jsou tvořena dvěma ohnutými listy a stužkami.

Klenot: Dvě křídla, hledící vpravo, sedí přímo na helmu, ze spodního jen linka a jedno pero, horní je široké a nedá se určit počet per. Na křídlech leží trojlist, z něhož je viditelný jen spodní mandlovitý list, bez vnitřní kresby.

Majitel: Vlachyně z Řičan na Novém Studenci a Vrchotových Janovicích

(† 1604), syn Jana staršího z Řičan na Kosově Hoře a Vrchotových Janovicích. 1574 hejtman vltavského kraje, 1577 na pohřbu císaře Maxmiliána, 1594 vyslal jezdce za čáslavský kraj na tažení proti Turkům, 1598 berník kraje čáslavského, 1602 pověřen sběrem vojenské hotovosti na Čáslavsku, 1590 a 1600 hejtman chrudimského kraje a roku 1574 a 1583 relátorem sněmovního usnesení.

Číslo 70, 2. července 1583

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 947, kart. 39

Malá znaková pečeť (v listině jsou zmiňováni Vlachyně z Řičan, Heřman z Řičan na Kosově Hoře a ještě jeden urozený pán z Řičan, asi pečetitel) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané trhové smlouvy, na třetí straně jako třetí pečeť ze čtyř, pod společným papírovým krytem. Pečeť je velmi nezřetelná, měří 25x25 mm. Opis je nečitelný.

Popis erbu: Obrazové pole měří 15x20 mm.

Štít: Horní rohy štítu jsou mírně svěšené, pravý bok je prohnutý do první třetiny štítu a dále se zaobljuje k zašpičaté patě. Levá strana je prohnutá až k druhé třetině štítu. Listy jsou vidět jen jako naznačené vypoukliny, řapíky smazány.

Helm: Nezřetelný, pravděpodobně en face, zřejmě má helmovní korunu. Ta je však nerozeznatelná.

Příkrývadla: Vycházející zpoza celého helmu do poloviny štítu, jsou tvořena pětosiřmi pery.

Klenot: Dvě křídla, zřetelné jen pravé, mající pět per. Levé není vidět. Jestli byl uprostřed trojlist se nedá poznat.

Majitel: Možná Vlachyně z Řičan na Novém Studenci a Vrchotových Janovicích (viz číslo 69).

Číslo 71, 5. října 1590 (Kosova Hora)

SOA Třeboň (T), Cizí rody Švamberkové, inv.č. 685, sign. 23/34

Sekretní (signet) znaková pečeť Heřmana nejstaršího z Řičan na Kosově Hoře (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového listu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť je oválná a měří 14x17 mm.

Popis erbu: Obraz měří stejně jako celá pečeť.

Štít: Renesanční, v levé polovině ostře hluboko prohnut, má zvýšené okraje. Trojlist má střední, srdcovité listy, bez pevných kontur a vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Řapíky jsou širší, mírně rozmazané, krátké, stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Helm: Nerozlišitelný, hledí vpravo. Je umístěn v pravé části a je nakloněný dopředu. Nese trojlistou helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu, tvoří je dvě pštrosí pera, na každé straně propletená stužkami.

Klenot: Nežřetelný trojlíst tvoří tři uprostřed se dotýkající listy ve tvaru mandlí. Nedá se zcela s jistotou určit, jestli je mezi křídly, ale spíše ne.

Majitel: Heřman z Řičan na Kosově Hoře († 1612), syn Jana mladšího z Řičan na Kosově Hoře, sudí zemský, v letech 1593 a 1596 nejvyšší berník Království českého, v roce 1593-94 účastník tažení do Uher proti Turkům, 1595 císařská rada a téhož roku berník vltavského kraje.⁶²⁾

Číslo 72, 6. srpna 1592

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 576, kart. 30

Malá znaková pečeť Heřmana nejstaršího z Řičan na Kosově Hoře nebo Anny Malovcové z Řičan na Postupimi⁶³⁾ (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané smlouvy. Nachází se na třetí straně jako první z pěti pečetí pod papírovým krytem. První pečeť drží jen na papírovém krytu, je odlepená od vlastní listiny. Měří 22x25 mm. Opis je nečitelný.

Popis erbu: Obrazové pole měří 16x23 mm.

Štít: Renesanční, vlevo prohnutý do poloviny štítu, nese trojlíst s různě velkými listy. Spodní list je smazaný a dva horní jsou srdcovitě zploštělé, bez vnitřní kresby. Horní listy jsou blíž u sebe, takže horní řapíky jsou kratší než spodní, jsou rovné a uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, en face, má široké hledí a moile na široké stuze, na ní je helmovní trojlístá koruna, vlevo nedotištěná.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do první třetiny štítu a představují pštrosí pera.

Klenot: Dvě křídla vycházející z krajních listů koruny, mají pět dlouhých, tenkých per na lehce prohnuté lince a jsou bez vnitřní kresby. Mezi nimi sedí na koruně trojlíst, spodní list je srdcovitý, horní listy naznačeny jen tečkami bez vnitřní kresby, horní řapíky jsou extrémně krátké, spodní je delší, uprostřed spojené.

Majitel: V listině se uvádějí Heřman nejstarší z Řičan na Kosově Hoře a Popovicích (viz číslo 71) a Anna Malovcová z Řičan na Postupimi.

Číslo 73, 12. srpna 1586

SOA Třeboň (T), Cizí statky, inv.č. 45, sign. Bechyně 111813

Malá znaková pečeť Václava z Řičan na Hořovicích (jako zprostředkovatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané kupní smlouvy, na druhé straně jako první pečeť ze čtyř, pod společným papírovým krytem. Pečeť je kruhová (23x23 mm), deformovaná, promáčknutá a shrnutá dovnitř od 12,30 do 2,30 hod. Opis psaný kapitálou je zčásti smazan.

Opis: [—] ZRZI / [—] ANANAH [—]

Popis erbu: Obrazové pole měří 15x20 mm.

Štít: Spodní pravá část je smazána, tvarem vypadá jako kolčí, doprava otočený. Ve skutečnosti jde ovšem o poněkud zdeformovaný anglický, s rovnou patou, vlevo mírně prohnutý (viz číslo 78). Nese trojlíst, listy jsou střední, srdcovité, bez vnitřní kresby. Spodní je úplně a pravý horní jen zčásti smazan. Řapíky jsou spojené uprostřed, spodní je delší, levý nejkratší.

Helm: Turněřský, hledí vpravo, vnitřní kresba je smazána, helmovní koruna je smazána.

Příkrývadla: Vlevo smazána, vpravo dvě hlavní spirály, protkané stužkami, vycházejí zpoza celého helmu k hlavě štítu.

Klenot: Je tvořen jedním křídlem sedícím na koruně se sedmi pery. Spodní má vnitřní kresbu. V druhé řadě jsou malá širší pířka, vnitřní linka je široká.

Majitel: Václav z Řičan na Hořovicích († 1596), syn Mikuláše staršího z Řičan na Hořovicích, 1580-1589 císařský kráječ, 1569-1570 účastník sněmovních jednání o sjednocení městských práv, 1589 císařská rada, od 1593 nejvyšší sudí dvorský Království českého. Za nepřítomnosti Rudolfa II. jedním z místodržících v Čechách, v letech 1571-1596 přerušovaně hejtmanem podbrdského kraje a relátorem sněmovních usnesení.

Číslo 74, 1594

ANM, Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. Řičanský z Řičan

Velká znaková pečeť Václava z Řičan na Hořovicích je nalepena na útržku papíru s poznámkou „Václav z Řičan na Hořovicích a Mnichu ZMC rada a nej. sudí kr.č. 1594 viz z Tropic.“ Pečeť je pod papírovým krytem a je na několika místech prasklá, avšak jiná poškození, z přenosu pečeti na nový podklad, nejsou znatelná. Pečeť měří 40x40 mm a okolo sebe má vavřínový věnec a opis psaný kapitálou. V obrazovém poli vedle klenotu jsou ještě čísla 0 / 4.

Opis: WACZLAW Z RZICZIAN / NEJ • [. . .] I • [.] W [—] A [—]

Popis erbu: Obrazové pole měří 24x31 mm.

Štít: Barokní, volutový, nese trojlíst se středními, mandlovitými listy, pravý horní a spodní mají středovou žilku. Řapíky jsou tenké, dlouhé a spojené uprostřed.

Helm: Turněřský, hledí vpravo, nedá se poznat, zda má helmovní korunu. Přes vršek helmu vede totiž jedna z prasklin.

Příkrývadla: Bohatá, vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a jsou tvořena třemi pštrosími pery s propletenými stužkami.

Klenot: Jedno křídlo s dvěma řadami per a dělenou základní linkou. Mezi sedmi pery jsou čárky a v druhé řadě je také sedm menších per.

Majitel: Václav z Řičan na Hořovicích (viz číslo 73).

Číslo 75, 15. února 1594 (Praha)

SOA Třeboň (T), Cizí rody Švamberkové, inv.č. 330, sign. 15/161

Sekretní (signet) znaková pečeť Václava z Říčana na Hořovicích (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psaného dopisu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou W R / K z R. Pečeť tvoří osmiúhelník,⁶⁴ měří 15x17 mm.

Popis erbu: Obrazové pole je shodné s pečeti.

Štít: Renesanční, nese trojlist, jehož spodní list je menší, srdcovitý, horní spíše kulatý s plošší prohnutou částí u řapíku. Listy jsou středně velké, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou tenké, rovné, stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Helm: Nerozlišitelný, bez vnitřní kresby, hledí vpravo a nese trojlistou helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku do poloviny štítu a tvoří je rostlinné motivy.

Klenot: Dvě křídla vycházející z koruny, z pravého jen jedno pero a linka. Levé je širší, má osm per bez vnitřní kresby. Na křídlech leží trojlist vystupující ze středního listu koruny (ze spodního listu polovina). Listy jsou kulaté, malé, nespojené, bez vnitřní kresby a bez řapíků.

Majitel: Václav z Říčana na Hořovicích (viz číslo 73).

Číslo 76, 10. září 1594 (Praha)

SOA Třeboň (T), Historica Třeboň, inv.č. 7226, sign. 5754

Sekretní (signet) znaková pečeť Václava z Říčana na Hořovicích (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového listu dopisu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou WR/KZR. Pečeť má osmiúhelníkový tvar s kulatými hranami⁶⁵ a měří 15x18 mm.

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Renesanční, s širšími okraji, nese trojlist s oblými, srdcovitými až kulatými listy, spodní má do poloviny střední žilku, horní jsou bez vnitřní kresby. Řapíky jsou rovné, horní kratší, uprostřed spojené.

Helm: Nedotištěný, hledí vpravo a nemá vnitřní kresbu, nese trojlistou helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu, mají rostlinný motiv dvou listů, s jemnými ozdobami.

Klenot: Dvě křídla, ze spodního jen linka a jedno pero, horní má sedm per bez vnitřní kresby. Křídla vycházejí z boků středního listu koruny. Na nich leží trojlist vystupující z téhož listu (ze spodního listu jen půl), listy jsou malé, beztvare a bez řapíků.

Majitel: Václav z Říčana na Hořovicích (viz číslo 73).

Číslo 77, 18. října 1594

SOA Třeboň (T), Historica Třeboň, inv.č. 7247, sign. 5770

Velká znaková pečeť Václava z Říčana (jako pisatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psaného předvolání, na zadní straně, jako pečeť pod papírovým krytem. Pečeť měří 35x30 mm. Opis je psán kapitálou a je špatně otištěn.

Opis: [—] W [—] / [—]

Popis erbu: Erb je plný. Obrazové pole měří 24x30 mm.

VÁCLAV NA HOŘOVICÍCH, 1594 (č. 77)

SOA Třeboň, foto Marie Opatrná

Štít: Barokní, volutový, voluty nemají vnitřní kresbu a kontury štítu nejsou zcela ostré. Jsou na něm dva trojlisty, které se zčásti překrývají. Levý trojlist je celý – levý list se dotýká štítu, je srdcovitý a má vnitřní žilku, pravý je trojúhelníkový a je zasažen horním pravým listem druhého trojlistu asi do poloviny z pravé strany. Spodní je mandlovitý a zprava lehce vykousnutý dalším listem. Řapíky jsou dlouhé, rovné, stejné a uprostřed spojené. Pravý trojlist je níže posazený, spodní, kulatý list se dotýká štítu a levým krajem leží na vedlejším listu. Z pravého listu zbyl jen trojúhelníkový zbytek zakusující se do spodní pravé části vedlejšího listu a dotýkající se štítu, levý list zcela chybí. Listy nemají vnitřní kresbu. Řapíky jsou stejné jako u vedlejšího trojlistu, levý jen poloviční a napojuje se na střed řapíků druhého trojlistu.

Helm: Nedotisknutý, bez vnitřní kresby, hledí vpravo a nemá helmovní korunu.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do první třetiny štítu a tvoří je tři pštrosí pera s ozdobami na každé straně.

Klenot: Je nedotisknut, chybí mu střední část. Pravděpodobně dvě křídla z pravého tenká linka a dvě pera, levé je široké. Zřetelných je jen sedm per a mezi nimi šest čárek, snad trojlist.

Majitel: Václav z Říčan na Hořovicích (viz číslo 73).

Číslo 78, 3. ledna 1596 (7. října)

SOA Třeboň (T), Cizí statky, inv.č. 46, sign. Bechyně 111814

Malá znaková pečeť Václava z Říčan na Hořovicích a Mnichu (jako zprostředkovatele) je umístěna na dvou papírových dvojlistech česky psané kupní smlouvy, na sedmé straně jako pátá ze šesti pečetí (pod první a poslední jsou podpisy) pod společným papírovým krytem. Identická pečeť jako číslo 73. Neporušená. Opis psaný kapitálou je zčásti smazán.

Opis: WACLA [W] ZRZI / [C] ZANANAH [—] Z

Popis erbů: Obrazové pole měří 15x20 mm.

Štít: Anglický, s rovnou patou, vlevo mírně prohnutý.

Majitel: Václav z Říčan na Hořovicích (viz číslo 73).

Číslo 79, 8. prosince 1602

SOA, Třeboň (T), Cizí statky, inv.č. 256, sign. Nové Hradky 111546

Malá znaková pečeť Hanuše z Říčan (jako zprostředkovatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané kupní smlouvy, na třetí straně jako první pečeť ze dvou pod společným papírovým krytem. Pod pečetěmi jsou podpisy. Pečeť měří 28x28 mm. Opis je psán kapitálou.

Opis: HANVSS⁶⁰ Z RZICZAN

Popis erbů: Obrazové pole měří 20x23 mm.

Štít: Renesanční, pata štítu je mírně zakulacena a rozdělena na tři části zlomy ve čtvrté pětine štítu. Trojlist je tvořen skoro kulatými, středně velkými listy, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou tenké, rovné a uprostřed spojené. Spodní delší.

Helm: Turněský, en face, se čtyřmi pruhy v hledí, nese trojlistou helmovní korunu, která je vlevo useknuta.

Přikrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do druhé třetiny štítu. Mají rostlinný motiv se třemi větvemi s pokroucenými listy.

Klenot: Jedno křídlo, kloní se doleva a vychází z useknuté části koruny. Na koruně sedí na středním listu trojlist. Listy jsou nezřetelné, mandlovité, bez vnitřní kresby. Řapíky tenké, stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Majitel: Hanuš z Říčan († 1611), syn Mikuláše z Říčan na Hořovicích. Roku 1594 byl v doprovodu Petra Voka z Rožmberka na tažení na ochranu Komárna. Císařský dvorní maršálek.⁶⁷

Číslo 80, 27. února 1603 (Třeboň)

SOA Třeboň (T), Cizí statky, inv.č. 119, sign. České Buděj. 11715

Malá znaková pečeť

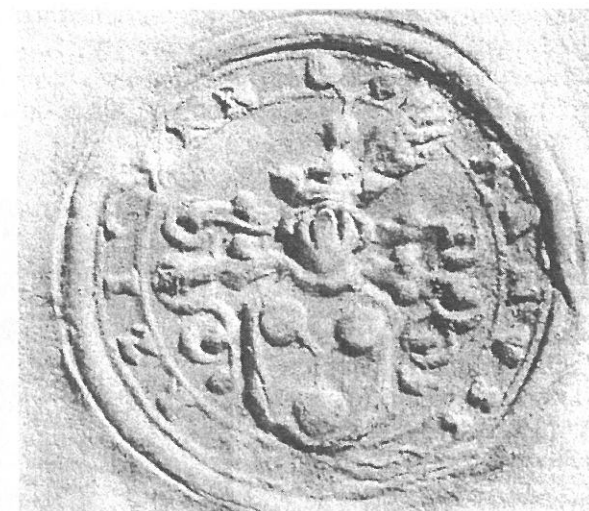
Hanuše z Říčan (jako svědka) je umístěna na papírovém dvojlistu německy psané kupní smlouvy, na třetí straně jako druhá pečeť ze tří pod společným papírovým krytem. Stejná pečeť jako číslo 79, měří 28x28 mm. Opis je psán kapitálou.

Popis erbů: Obrazové pole měří 20x23 mm.

Helm: Turněský, en face, s pěti pruhy v hledí, nese trojlistou helmovní korunu.

Klenot: Jedno křídlo, kloní se doleva a vychází z levé strany koruny. Má pět per a široké tělo do špičky.

Majitel: Hanuš z Říčan (viz číslo 79).

HANUŠ, 1603 (Č. 80)

SOA Třeboň, foto Marie Opatrná

Číslo 81, 1606

SOA Třeboň (T), Cizí statky, inv.č. 107, sign. II. 89-1

Sekretní (signet) znaková pečeť Lva z Říčan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psané zprávy jako uzavírací pečeť, první ze dvou pod společným papírovým krytem. Měří 9x12 mm.

Popis erbu: Obrazové pole měří 7x10 mm.

Štít: Renesanční, nese trojlist se středními, srdcovitými listy s širokou střední žilkou, listy se dotýkají štítu. Řapíky jsou rozmazané a nedá se rozeznat, jestli jsou spojeny uprostřed nebo do velmi úzkého trojúhelníku.

Helm: Nerozlišitelný, bez vnitřní kresby, pravděpodobně hledí vpravo. Nese trojlistou helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku do poloviny štítu, jsou tvořena rostlinnými motivy.

Klenot: Dvě křídla, en face, vycházející z boku středního listu koruny, každé má šest per bez vnitřní kresby, mezi křídly je neznatelný trojlist, tři tečky bez řapíku sedí na středním listu koruny.

Majitel: Vilém Lev z Říčan na Beztahově, († 12.5.1633), syn Mikuláše z Říčan na Beztahově, 1617 hejtman vltavského kraje, 1603 relátorem sněmovního usnesení.

Číslo 82, 20. května 1617

SÚA, ČG-L, inv.č. 3922, sign. L II. 2962

Malá znaková pečeť

Jana mladšího z Říčan na Staré Červené Řečici, Novém Rychnově a Těšenově (jako vydavatele) je přivěšena k pergamenové česky psané listině jako první ze tří pečetí na pergamenových prouzcích ve voskových miskách. Je z červeného vosku (španělského), druhé dvě jsou z černého vosku. Po obvodu pečetí věnec. Pečeť (špinavá) měří 28x28 mm. Opis je psán kapitálou a je z větší části nečitelný.

JAN MLADŠÍ NA STARÉ ČERVENÉ ŘEČICI. 1617 (Č. 82)

SÚA Praha, foto Marie Opatrná

Opis: JAN [—] / [—]**Popis erbu:** Obrazové pole měří 17x22 mm.

Štít: Renesanční, nese trojlist s listy středními, trojúhelníkovými. Horní jsou nakloněny vždy na svoji stranu, bez vnitřní kresby. Řapíky jdou z horních listů ke spodnímu, prohnuté dovnitř, uprostřed se spojují v jeden.

Helm: Nejasný, hledí doprava, bez vnitřní kresby. Možná nese točenici.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do poloviny štítu a jsou tvořena na každé straně třemi listy na dlouhých zatočených stopkách.

Klenot: Dvě křídla, ze spodního je vidět rovný kraj a horní pero, levé má osm per s vnitřní kresbou. Přes ně je uprostřed spojený trojlist. Listy jsou malé, mandlovité, bez vnitřní kresby. Pravý list chybí. Řapíky jsou tenké a oproti listům dlouhé a uprostřed spojené. Spodní řapík je nejdelší.

Majitel: Jan mladší z Říčan na Staré Červené Řečici, Novém Rychnově a Těšenově, syn Heřmana z Říčan na Kosově Hoře, 1610 pověřen sběrem vojenské hotovosti na Bechyňsku, 1613 krajský vojenský komisař na Bechyňsku, 1616 hejtman vltavského kraje, v letech 1609-1617 přerušovaně hejtman bechyňského kraje.

Číslo 83, 23. dubna 1620

SÚA, ČG-L, inv.č. 4011, sign. L II. 3033

Malá znaková pečeť Jana mladšího z Říčan na Staré Červené Řečici, Novém Rychnově a Těšenově (jako vydavatele) je umístěna na papírovém dvojlistu česky psané listiny pod textem jako první ze čtyř pečetí pod společným papírovým krytem (jako papírový kryt slouží ohnutá část prvního listu). Pečeť je z černého vosku. Po obvodu je věnec. Pečeť měří 26x25 mm. Opis je nečitelný.

Popis erbu: Obrazové pole měří 16x22 mm.

Štít: Pravděpodobně kolčí, s otvorem pro kopí vpravo (na druhé straně je také vykrojení, ale mnohem mělčí), nese trojlist se středně velkými listy bez vnitřní kresby, spíše mandlovitého tvaru. Řapíky jsou tenké a tvoří prohnuté V.

Helm: Nerozlišitelný, hledí doprava, možná je na něm točenice.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza helmu do poloviny štítu a představují pětrosí pera.

Klenot: Dvě křídla, z pravého je vidět pevný okraj a horní pero, levé má sedm poměrně širokých per bez vnitřní kresby.

Majitel: Jan mladší z Říčan na Staré Červené Řečici, Novém Rychnově a Těšenově (viz číslo 82).

Číslo 84, 14. ledna 1618ANM, *Genealogická sbírka H, kart. H 48, sign. z Říčan*

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana Litvína z Říčan na Hořovicích (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psaného dopisu jako pečeť uzavírací. Pečeť měří 14x16 mm. Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou: I L / Z (R). Poslední písmeno je jen náznak v okraji pečeti.

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečeti.

Štít: Španělský, s tenkou krajovou linkou, nese trojlíst s velkými, spíše mandlovitými listy (každý jiný) bez vnitřní kresby. Řapíky jsou krátké a uprostřed nesymetricky spojené. Pravý se napojuje do druhé třetiny levého.

Helm: Pravidelně turněřský, hledí vpravo a nemá helmovní korunu.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do druhé třetiny štítu, a jsou tvořena velkým, složitým rostlinným motivem.

Klenot: Dvě křídla sedící na helmu, ze spodního jen linka, horní má pět per bez vnitřní kresby a mezi nimi čárky. Na křídlech leží trojlíst nakloněný doprava (spodní list více vlevo) s velkými, širokými, mandlovitými listy bez vnitřní kresby, jež se navzájem dotýkají a nemají řapíky.

Majitel: Jan Litvín z Říčan na Hořovicích († 1634), syn Václava z Říčan na Hořovicích. Na této listině podepsán jako: „*Římského císaře, Uherského a Českého krále jeho milosti Rada komorník a hejtman podbrdského kraje*“. Roku 1602 berník v podbrdském kraji, v témž roce pověřen sběrem vojenské hotovosti v Podbrdsku, 1610 direktor defense a komisař, 1619 defensor academiae sub utraque, v letech 1602-1615 přerušovaně hejtman podbrdského kraje. Roku 1619 při korunovaci Fridricha Falckého nesl postrýbřeně žezlo.

Číslo 85, 23. dubna 1637 (Staré Město Pražské)

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 1625, kart. 54

Malá znaková pečeť Jana Litvína z Říčan na Hořovicích (jako vydavatele) je umístěna na třech dvoulistech papírového česky psaného testamentu, na páté straně jako první ze čtyř pečeti (dvě a dvě pod sebou) pod společným papírovým krytem. Okraj zdobí vavřínový věnec. Pečeť měří 34x35mm. Opis je od 2,30 do 5 hod. mírně setřen, je psán kapitálou. Na poslední straně testamentu je jedna uzavírací červená pečeť. Protější část byla odstřižena. Pečeť je stejná jako předchozí. Od 12 do 1 hod. setřená i v obraze. Opis nečitelný po celém obvodu mimo 2 až 4 hod., kde je nezřetelně vidět N ♦ LIT. Štít je rozmazaný a obraz mimo střed nezřetelný.

Opis: JAN ♦ L[I] TWIN / ZRICZAN * * *

Popis erbu: Obrazové pole měří 28x32mm.

Štít: Horní rohy a rohy v třetí pětině štítu jsou tvořeny dozadu ohnutou stuhou. Od třetí pětiny je štít výrazně zakulacen, pata nemá špičku, celý je ole-

mován. Nese trojlíst s velkými srdcovitými listy, přičemž spodní přečnává přes okraj štítu. Nemají vnitřní kresbu. Řapíky tenké a stejně dlouhé, uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, hledí mírně vpravo. Má malý nárameník a dlouhý nákrčník. V hledí jen tři pruhy, vpravo mírně zploštělé. Trojlístá helmovní koruna je umístěna nad helmem.

Příkrývadla: Vystupují zpoza celého helmu do tří pětín štítu, tvoří je tři větve na každé straně, s listy na koncích a jemným větvením.

Klenot: Dvě křídla, en face, vystupující z bočních trojlístů koruny. Vnitřní hrana křídel je obdélníkovitě „vykousnutá“, sedm dosti širokých per bez vnitřní kresby. Trojlíst sedí na koruně. Listy jsou velké a srdcovité, horní více od sebe, nemají vnitřní kresbu. Řapíky jsou tenké a rovné, spodní kratší, uprostřed spojené. Horní listy se dotýkají křídel.

Majitel: Jan Litvín z Říčan na Hořovicích (viz číslo 84).

Číslo 86, 2. května 1657SOA Třeboň (JH), *Cizí rody, sign. VIII. F z Říčan*

Sekretní znaková pečeť Karla Adama Lva z Říčan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně česky psaného papírového dvoulistu dopisu jako pečeť uzavírací z červeného vosku, pravidelně španělského. Pečeti chybí pravá čtvrtina. Nyní měří 7x10 mm. Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou KA / [. .]

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Renesanční, s ostře lomenými rohy i na bocích štítu a ostrou špičkou, má tenkou krajovou linku. Trojlíst má různé listy bez vnitřní kresby, levý je celý a mandlovitý, pravý je trojúhelníkovitý a méně zřetelný, spodní je rozmazaný a jen u řapíku je vidět neuzavřený kruh se špičkou. Dva řapíky tvoří široké V.

Helm: Turněřský, en face, má špičatý nárameník a jednoduchou korunu se třemi trny.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu do třech pětín štítu a tvoří je dvě stužky. Je viditelná jen pravá část.

Klenot: Není zcela zřetelný, z koruny vycházejí asi tři doprava prohnuté pruhy (stylizovaná kohoutí pera?), dva na pravé straně, a na nich leží trojlíst, stojící na středním trnu koruny. Dlouhé, uprostřed spojené řapíky jsou zakončeny širší špičkou.

Majitel: Karel Adam Lev z Říčan na Odlochovicích a Bzí († 1672), syn Viléma Lva z Říčan na Beztahově, rada dvorského a komorního soudu, císařský komoří a roku 1664 hejtman kouřimského kraje.⁶⁸⁾

spíše routový, bez vnitřní kresby. Řapíky jsou uprostřed spojené, každý jinak dlouhý, první horní je nejdelší a levý skoro chybí (v délce), dolní není otištěný.

Majitel: Karel z Řičan na Předslavi, syn Zdislava z Řičan na Zásmucích, v roce 1616 hejtman plzeňského kraje.

Na listině se nachází ještě druhá pečeť s erbem pánů z Řičan, **malá znaková pečeť** Petra Řičanského z Řičan je jako druhá pečeť ze tří. Pečeť měří 25x25 mm. Vzhledově je velmi podobná předchozí pečeti. Nejsm si zcela jistá, zda rozdíl není jen v otištění, protože ani zde není čitelný opis a v některých zvláštních detailech, jako například v nesouměrném trojlistu v klenotu, jsou stejné. Ve tvaru štítu se napohled sice liší, ale kontury na předchozí pečeti jsou mírně rozmazány.

Popis erbu: Obrazové pole měří 15x20 mm.

Štít: Oproti předchozímu erbu je štíhlejší a vyšší. Pravý horní roh je méně špičatý, pravý bok v druhé třetině erbu ostřeji prohnut, spodní třetina zaoblenější a špička paty je dvojitá. Listy středně velké, kulaté se špičkou. Řapíky dlouhé, oba horní prohnuté vlevo, spodní je delší, uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, en face, bez vnitřní kresby, nese trojlistou helmovni korunu, sedící mírně doleva, napohled nesouměrnou. Vlevo, mezi středním a krajním listem, je větší mezera.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu a tvoří je pět pštrosích per na každé straně.

Klenot: Dvě křídla vystupují z prostředního listu koruny. Mají sedm per, z nichž vpravo jsou tři slita, pevná část je ostře prohnutá. Trojlist sedí na koruně, listy spíše kulaté. Pravý se dotýká křídla a je odtazitější. Nemají vnitřní kresbu. Řapíky nezřetelné, pravděpodobně uprostřed spojené.

Majitel: Petr z Řičan na Merklíně a Dolní Lukavici († 1625), syn Zdislava z Řičan na Zásmucích, bratr Karla z Řičan na Předslavi.

Číslo 91, 13. prosince 1667 (Buková)

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 1698, kart. 55

Možná **velká znaková pečeť** Oldřicha Adama Řičanského z Řičan (jako vydavatele) je umístěna na dvou dvojlístech papírového, česky psaného testamentu, na čtvrté straně jako první ze čtyř pečeti (dvě a dvě pod sebou) pod společným papírovým krytem. Horní pečeti jsou z červeného vosku, spodní z černého, vedou přes ně podpisy. Pečeť měří 38x38 mm, opis je psán kapi-tálou a od 2 do 11 hod. je smazán.

Opis: [—] ANI [—] / [—] AM . R

Popis erbu: Obrazové pole měří 23x28 mm.

Štít: Renesanční, je vtačen do hloubky, nese trojlist s velkými, vysoce ob-

tisknutými listy. Horní jsou blízko u sebe, nemají vnitřní kresbu. Řapíky tenké, stejně dlouhé, uprostřed spojené.

Helm: Turněřský, en face, má helmovni korunu. Čelenka obsahuje čtyři kameny (vtisknuté), na ní uprostřed je kopcovitý výběžek, kraje mírně zvednuté a zaoblené.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu a vedou do poloviny štítu, znázorňují je dvě pštrosí pera s jemným větvením.

Klenot: Dvě křídla se sedmi pery. Pevná část je prohnutá, křídla vyrůstají z krajů koruny. Mezi křídly je trojlist sedící na koruně, listy jsou malé, trojúhelníkové, bez vnitřní kresby. Levý je umazaný, řapíky jsou tenké (spodní o něco delší), spojení uprostřed je širší.

Majitel: Oldřich Adam z Řičan na Bukové a Předslavi († 1670), syn Karla z Řičan na Předslavi.

Číslo 92, 9. dubna 1668

SOA Třeboň (JH), Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan

Sekretní znaková pečeť Petra z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvoulistu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť z červeného vosku, pravděpodobně španělského. Pečeti chybí horní třetina a na zbytku pečeti je štít a pod ním zkrížené větvičky. Byla osmiúhelníkového tvaru a nyní měří 9x8 mm. Totožná s číslem 95.

Majitel: Pravděpodobně Petr z Řičan na Předslavi, syn Karla z Řičan na Předslavi.

Číslo 93, 12. února 1669

SOA Třeboň (JH), Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan

Sekretní znaková pečeť Petra z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvoulistu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť z červeného vosku, pravděpodobně španělského. Pečeti chybí pravá pětina a na ní pravá větvička. Byla osmiúhelníkového tvaru, nyní měří 10x14 mm. Shodná s číslem 95.

Majitel: Petr z Řičan na Předslavi (viz číslo 92).

Číslo 94, 26. července 1669

SOA Třeboň (JH), Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan

Sekretní znaková pečeť Petra z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvoulistu česky psaného dopisu, jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Je málo zřetelná a rozmazaná, bez zřetelných kontur jednotlivých prvků, chybí jí pravá pětina a na ní pravá větvička a část štítu. Pečeť byla osmiúhelníkového tvaru a nyní měří 10x13 mm. Je shodná s číslem 95.

Majitel: Petr z Řičan na Předslavi (viz číslo 92).

Číslo 95, 16. listopadu 1669SOA Třeboň (JH), *Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan*

Sekretní znaková pečeť Petra z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvoulistu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť z pravděpodobně španělského červeného vosku. Pečeť je osmiúhelníkového tvaru⁷²⁾ a měří 12x14 mm.

Popis erbu: Erb tvoří štít s korunou, pod štítem jsou dvě zkřížené větvičky. Čelenka koruny je jen tenká linka, nad ní jsou tři kameny a nad nimi vlnitá linka s lomenými horními oblouky (kameny jsou pod ní v mezerách), na každém oblouku sedí křížek, krajní jsou poloviční a větší jako střední křížek, druhý a čtvrtý jsou menší.

Štít: Španělský s jasnou tenkou krajní linkou nese trojlíst s velkými srdcovitými listy bez vnitřní kresby, které se dotýkají štítu. Řapíky jsou tenké, stejně dlouhé, vždy doleva prohnuté a uprostřed spojené.

Majitel: Petr z Řičan na Předslavi (viz číslo 92).

Číslo 96, 24. dubna 1684SOA Třeboň (JH), *Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan*

Sekretní znaková pečeť Petra z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvoulistu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť z červeného, pravděpodobně španělského vosku. Pečeť je osmiúhelníkového tvaru (jednotlivé strany jsou nezřetelné) a měří 12x13 mm. Je shodná s číslem 95.

Majitel: Petr z Řičan na Předslavi (viz číslo 92).

Číslo 97, 17. srpna 1684SOA Třeboň (JH), *Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan*

Sekretní znaková pečeť Petra z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvoulistu česky psaného dopisu jako uzavírací pečeť z červeného vosku, pravděpodobně španělského. Z pečeti chybí spodní dvě třetiny se štítem – zřejmě byly odděleny při otvírání dopisu a odtrženy i s částí papíru. Je zřetelná jen koruna, stejná jako u čísla 95. Pečeť nyní měří 12x5 mm.

Majitel: Petr z Řičan na Předslavi (viz číslo 92).

Číslo 98, 16. května 1722 (Zvíkovec)

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 2529, kart. 71

Sekretní znaková pečeť Anny Terezie Wallis rozené z Řičan (jako pisatelky) je umístěna na šesté straně německy psaného papírového testamentu jako první ze čtyř pečeti, které drží provázek svazující testament. Nad štítem je koruna, čelenka nese pět kamenů. Ozdoba se skládá ze dvou trojlístků na krajích a čtvercového kříže uprostřed. Ramena kříže mají trojúhelníkový

tvar. Pod štítem a vedle štítu jsou dvě zkřížené větvičky. Pečeť má osmiúhelníkový⁷³⁾ tvar a měří 11x13mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole se rovná pečeti.

Štít: Španělský, nerovnoměrný, s tenkou linkou na okraji. Nese trojlíst se středními srdcovitými listy, do nichž zasahují řapíky. Horní mají k sobě nahnuté špičky. Horní řapíky tvoří miskou s plochým dnem a spodní se na ni uprostřed napojuje.

K testamentu je přiložena obálka se čtyřmi uzavíracími pečeti, z nichž třetí je říčanská.

Majitel: Anna Terezie Wallis rozená z Řičan († 1722), dcera Oldřicha Adama z Řičan na Předslavi, manželka Františka Arnošta Wallise.

Číslo 99, 15. prosince 1741 (Videň)SOA Třeboň (JH), *Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan*

Sekretní (signet) znaková pečeť Václava Děpolda z Řičan (jako pisatele) je umístěna na německy psaném papírovém dvojlistu výkazu, pod textem, je z červeného vosku s černými „fleký“. Pečeť měří 16x16 mm.

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečeti.

Štít: Španělský, s tenkými okraji, nese trojlíst s listy ve tvaru oboustranně špičatého oválu s tenkými, vysokými

ANNA TEREZIE PROVD. WALLIS, 1722 (Č. 98)
SÚA Praha, foto Marie Opatrná

VÁCLAV DĚPOLD, 1741 (Č. 99)
SOA Třeboň, foto Marie Opatrná

kraji bez vnitřní kresby. Horní směřují kolmo nahoru a spodní se dotýká štítu. Řapíky jsou tenké, horní tvoří miskou s plochým dnem a spodní se na ně uprostřed napojuje.

Helm: Turněřský, se zdobným nárameníkem, en face, šest pruhů v hledí, helmovní koruna jako širší čelenka, helm má stuhu bez moile.

Příkrývadla: Jsou tvořena zbraněmi, na obou stranách stejnými. Od paty štítu: žebřík bez spodní tyče, jednoduché kopí s hrotem, hlaveň děla, půlkruhový prapor, halapartna, vedle helmu na horní hraně štítu je srp otočený špičkou k helmu.

Klenot: Dvě křídla s tenkou vnitřní linkou a jedenácti dlouhými tenkými pery, vycházející z čelenky. Mezi křídly je trojlíst sedící na čelence, listy jako ve štítu, ale řapíky jsou rovné, krátké a tvoří V.

Majitel: Václav Děpold z Říčan († 24.10.1746), syn Ferdinanda Jindřicha z Říčan na Podhoří.

Číslo 100, 15. prosince 1750 (Praha)

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 3182, kart. 84

Malá alianční znaková pečeť

Terezie Eleonory Deymové ze Stříteže rozené z Říčan (jako vydavatelky) je umístěna na sedmé straně německy psaného papírového dvojitého dvojlistu testamentu jako první ze čtyř pečetí pod sebou. Je z černého vosku, ostatní tři jsou červené. Pod nimi je dvojitý provázek spojující dvojlisty. Uprostřed pečeti jsou dva oválné štíty vrchní částí nakloněné k sobě. Nahoře jsou spojené stuhou, okolo mají pětosiřperí, dole ve dvou prolomených řadách. Nad erby je společná koruna, 8-12 mm široká. Zřetelná je celá čelenka, včetně protějššího vnitřního kraje. V ní pět kamenů, mezi nimi jsou vždy dva menší kameny nad sebou. Nad čelenkou jsou tři a dva a půl trojlístu a dva trojúhelníky mezi celými trojlísty.

TEREZIE ELEONORA PROVD. DEYMOVÁ. 1750 (Č. 100)

SÚA Praha, foto Marie Opatrná

Levý štít obsahuje ptáka hledícího vlevo a stojícího na obloučku. Pravý nese říčanský trojlíst. Okolo pečeti je perlový věnec. Pečeť měří 20x22 mm. Obálka nese tři na několikrát rozlomené černé pečeti s aliančním znakem, stejné jako předchozí.

Popis erbu: Oválný, štít měří 7x9 mm. Je součástí aliančního erbu.

Štít: Oválný, nese trojlíst s velkými, nepravidelnými, mandlovitými listy s plnou vnitřní kresbou, tedy středovou žilkou a z ní vybíhajícími žilkami. Špičky listů jsou nakloněny do svých „rohů“ štítu. Řapíky jsou velmi krátké, znázorněné spíše tečkami, uprostřed spojené.

Majitel: Terezie Eleonora Deymová ze Stříteže rozená Říčanská (1688-1762), manželka Ignáce Deyma ze Stříteže.

III.8. Nezařaditelní

Číslo 101, 1483

SÚA, AZK, inv.č. 2240, sign. Chotěšov premonstrátky 198

Malá znaková pečeť Jiříka z Říčan (jako svědka) je přivěšena na pergamenovém proužku na česky psané pergamenové listině jako třetí pečeť z osmi (druhá chybí) ve voskových miskách a je z černého vosku. Měří 22x22 mm. Opis je rozdělen třemi do sebe se „zakusujícími“ oblouky a je psán gotickou minuskulou.

Opis: *74) s girzi / k[.] z rzi / czan *75)

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 10x10 mm.

Štít: Španělský, dole nedotisknut, nese trojlíst se středními, srdcovitými listy, bez vnitřní kresby, které se ostrými špičkami dotýkají štítu. Řapíky tvoří dutý trojúhelník a jsou vtisknuté dovnitř.

Majitel: Jiřík z Říčan.

Číslo 102, 12. července 1566 (Peštice)

SOA Třeboň (T), Historica Třeboň, inv.č. 5555, sign. 4643

Sekretní (signet) znaková pečeť Zdeňka Říčanského (jako pisatele) je umístěna na zadní straně papírového dvojlistu česky psané zprávy jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Spodní část pečeti chybí, vpravo je roztržená a křížně rozříznutá. Pečeť je osmiúhelníkového⁷⁶⁾ tvaru, měří 14x16 mm.

Popis erbu: Obrazové pole odpovídá velikosti pečeti.

Štít: Je poničen a nedá se určit jeho tvar ani obraz.

Helm: En face, nedá se určit, je bez vnitřní kresby, pravděpodobně nese vysokou trojlístou helmovní korunu (vysoká je především čelenka).

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu k hlavě štítu, tvoří je tři pětosiřpera na každé straně.

Klenot: Dvě křídla vycházející ze středního listu koruny s širokou střední linkou a čtyřmi širšími pery bez vnitřní kresby. Mezi nimi trojlist sedící na koruně, spodní a levý list je přeříznutý, pravý srdcový bez vnitřní kresby. Řapíky tvoří nerovnostranný dutý trojúhelník.

Majitel: Zdeněk Říčanský.

Číslo 103, 1567

SOA Třeboň (T), *Cizí rody Švamberkové*, inv.č. 642, sign. 22/22

Sekretní (signet) znaková pečeť Jana z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně česky psaného papírového dvoulistu jako uzavírací pečeť pod papírovým krytem. Pečeť má dvojitou zárubu a nad štítem minuskulním písmem i Z r. Pečeť má osmiúhelníkový tvar⁷⁷ a měří 14x15mm.

Popis erbu: Erb tvoří samostatný štít. Obrazové pole měří 10x10mm + 2mm písmena.

Štít: Anglický, s kulatou špičkou, nese trojlist se srdcovitými, středně velkými listy, bez vnitřní kresby. Levý horní je nedotisknutý. Dva řapíky tvoří dovnitř prohnuté V.

Majitel: Jan z Řičan.

Číslo 104, 7. listopadu 1597

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 1004, kart. 40

Malá znaková pečeť pána z Řičan (jako svědka) je umístěna na papírovém dvoulistu česky psané trhové smlouvy, na páté straně jako třetí pečeť ze čtyř pod společným papírovým krytem s podpisy. Pečeť měří 20x20 mm. Opis je psán gotickou minuskulou nebo frakturou, ani jedno by však nebylo typické.

Opis: [—] nu [—] z rziczan *

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole měří 8x8 mm.

Štít: Gotický, jehož špička paty není vidět, nese trojlist s nezřetelnými, asi srdcovitými, středními listy, bez vnitřní kresby. Řapíky tvoří V uprostřed slité.

Majitel: Nelze určit.

Číslo 105, 5. května 1604

ANM, *Genealogická sbírka H*, kart. H 48, sign. Říčanský z Řičan

Malá znaková pečeť Petra staršího Říčanského z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně česky psaného papírového dvoulistu dopisu jako pečeť uzavírací pod papírovým krytem. Pečeť je zdeformovaná a obraz je zcela smazán, část pečeti chybí (od 6 do 7 hod.). Nyní pečeť měří cca 25x30 mm. Opis je psán kapitálou, od 12 do 8 hod. je smazán.

Opis: [—] RICZ [.] AN

Majitel: Petr starší Říčanský z Řičan, bohužel nelze ani dle obsahu dopisu určit, o kterého Petra Říčanského z Řičan se jedná.

Číslo 106, 9. července 1692

SÚA, *Wunschwitzova genealogická sbírka*, inv.č. 1002 – z Řičan

Sekretní (signet) znaková pečeť Petra z Řičan (jako pisatele) je umístěna na papírovém česky psaném listu mezi textem jako první pečeť ze dvou z červeného španělského vosku. Nad celým štítem je koruna. Má tenkou čelenku bez ozdob a ozdobu se třemi trojlisty a mezi nimi dva nestejně křížky. Pečeť je oválná a měří 10x12 mm.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Gotický, nese trojlist s velkými, nestejnými listy, bez vnitřní kresby. Pravý je srdcovitý a pravidelný, ostatní nepravidelné. Řapíky jsou rovné, stejně dlouhé a uprostřed spojené, spodní je nakloněn doprava.

Majitel: Petr z Řičan (v podpisu je ještě jedno nečitelné jméno).

Číslo 107, 2. února 1701

SOA Třeboň (JH), *Cizí rody*, sign. VIII. F z Řičan

Sekretní znaková pečeť pána z Řičan (jako pisatele) je umístěna na zadní straně německy psaného papírového dopisu jako pečeť uzavírací, z červeného, pravděpodobně španělského vosku. Ve spodní polovině je kolem obrazu perlový věnec. Nad klenotem je nerozlišitelné znaménko. Pečeť měří 16x18 mm. Vedle klenotu jsou písmena psaná kapitálou A M / [Z R].

Popis erbu: Obrazové pole je rovno pečeti.

Štít: Oválný, je zčásti setřen a kolem kraje má tenkou linku. Trojlist má střední mandlovité listy bez vnitřní kresby. Spodní je vystouplý, horní z větší části smazány. Listy se dotýkají štítu. Řapíky zčásti setřeny, tvoří dutý trojúhelník, horní řapík je hodně prohnutý dolů.

Helm: Turněřský, en face, je bez vnitřní kresby, nese velkou, možná knížecí korunu (není zcela zřetelná).

Příkrývadla: Vycházejí zpoza nákrčníku do druhé třetiny štítu a jsou tvořena pštrosími pery se stužkami.

Klenot: Dvě křídla vycházející z koruny, mají asi 13 dlouhých tenkých per (některá jsou slita) a nejasnou vnitřní linku. Mezi křídly stojí na koruně trojlist s velkými mandlovitými listy bez vnitřní kresby. Řapíky jsou krátké a uprostřed spojené.

Majitel: Nelze určit.

Číslo 108, cca 1718

SOA Třeboň (JH), *Cizí rody*, sign. Fam. z Řičan

Sekretní (signet) znaková alianční pečeť Terezie z Řičan (jako pisatelky) je umístěna jako uzavírací černá pečeť na obálce německy psaného dopisu. Pečeť měří 16x17 mm. V poli jsou dva oválné štíty, vedle a pod nimi dvě linky zakončené volutami a nad nimi koruna, čelenka je vidět celá (spodní hrana

tvoří ovál). Nese na sobě pět kamenů, na ní jsou v krajích poloviční a uprostřed tři celé trojúhelníkové stromečky. Pravý štít je čtvrcený se srdečním štítkem, v srdečním štítku je křížek nebo hvězda (což se nedá rozpoznat), v prvním a čtvrtém poli jsou zkřížené ostrve a v druhém a třetím poli jedno-rožec ve skoku hledící vpravo. Levý štít je se znakem Říčanských.

Popis erbu: Alianční erb je složený jen ze štítů. Obrazové pole odpovídá pečeti.

Štít: Oválný, nese trojlist s mandlovitými listy, které mají široký zářez u spojení s řapíky, špičkami se dotýkají štítu a jsou spíše menší. Řapíky jsou stejně dlouhé a uprostřed spojené.

Majitel: Terezie z Řičan.

Číslo 109, 2. června 1744

SOA Třeboň (JH), Cizí rody, sign. VIII. F z Řičan

Zřejmě **sekretní znaková pečeť** Marie Anny z Řičan (jako pisatelky) je umístěna na německy psaném papírovém listu, potvrzení svobodného listu, pod textem, jako horní ze dvou pečeti z černého vosku. Pečeť měří 18x19 mm. Je pravděpodobné, že vedle koruny měla iniciály, ty jsou však zcela smazány. Pravděpodobně ozdobná kartuše kolem štítu. Koruna nad štítem má velmi širokou čelenku ve které bylo několik kamenů, nyní je znatelný jen levý, je velký a má kosočtvercový tvar. Nad čelenkou je pět velkých kulatých kamenů, levý krajní chybí, pravý krajní je poloviční. Kartuše má po stranách dovnitř umístěné na každé straně dvě voluty a dole tři silná X a nahoře mezi štítem a korunou je silné mělké U.

Popis erbu: Erb tvoří samotný štít. Obrazové pole se rovná pečeti.

Štít: Oválný s nejasnými konturami, nese trojlist s velkými, mandlovitými listy, bez vnitřní kresby. Horní mají dovnitř ohnutou špičku a dotýkají se štítu. Spodní je nerozeznatelný. Řapíky jsou nezřetelné, ale pravděpodobně tvoří dutý trojúhelník.

Majitel: Marie Anna z Řičan.

Na listině je ještě druhá pečeť s erbem pánů z Řičan, zřejmě **sekretní znaková pečeť** Barbory Josefy (jako spolupisatelky), je umístěna pod první pečeti. Pečeť měří 18x19 mm.⁷⁹⁾ Vedle helmu a klenotu jsou kapitální písmena *79)B I *80) / *81) [.] R *82)

Popis erbu: Obrazové pole se rovná pečeti.

Štít: Oválný, s nejasnými konturami, na levé straně je jasná tenká vystouplá linka. Nese trojlist s velkými mandlovitými až oválnými listy bez vnitřní kresby. Spodní list se dotýká štítu. Znatelný je jen spodní silný a rovný řapík, ale je zde náznak dutého trojúhelníku.

Helm: Je nezřetelný, podle nákrčníku byl turněřský nebo kolčí a pravděpodobně byl en face, měl velkou korunu, čelenka chybí, jsou zřetelné jen tři kameny, mezi prvním a druhým je velká mezera.

Příkrývadla: Vycházejí zpoza celého helmu k patě štítu a představují různé velké pštrosí pera nebo obláčky.

Klenot: Dvě křídla en face, vycházejí z koruny, nemají vnitřní linku a tvoří je 10-11 tenkých linek naznačujících pera. Mezi křídly je trojlist stojící na koruně, má velké, mandlovité listy bez vnitřní kresby, spodní je zčásti smazán, horní mají krajovou tenkou linku. Řapíky jsou krátké, špatně zřetelné, uprostřed spojené.

Majitel: Barbora Josefa z Řičan.

Číslo 110, 9. května 1764 (Petrovice)

SÚA, ÚDZ-L, inv.č. 3451, kart. 90

Malá alianční znaková pečeť Marie Josefy Malovcové rozené z Řičan (jako vydavatelky) je umístěna na papírovém testamentu skládajícím se z pěti listů psaných německy (někde i česky). Nachází se na osmé straně jako první ze čtyř pečeti (1 uprostřed – 2 – 1 vlevo). Je černá, ostatní červené, pravděpodobně ze španělského vosku. Pečeť je natrikrát prasklá. Oválné štíty jsou nahoře nakloněny k sobě a spojeny hlavou a křídly anděla. Nad štíty je společná koruna široká 7-11 mm, v čelence je šest kamenů a mezi nimi další, vždy dva nad sebou. Nad čelenkou je složitá ozdoba, uprostřed vypadající jako trojitá trojvětvička. Po obou stranách jsou jednoduché větvičky a na krajích polovina z prostřední větvičky. Okolo obou štítů vedou dole překřížené větvičky. Levý štít je uvnitř smazán. Dá se rozeznat jen hlava s udidly a přední zvednuté nohy koně hledícího vpravo. Vlevo se rýsuje ocas. Pravý štít obsahuje trojlist Říčanských. Pečeť měří 17x19 mm. Obálka nese stejnou pečeť, která je však poškozenější, natrikrát prasklá. Na levém štítu je nalepen kus papíru. Levý znak je zcela smazán.

Popis erbu: Štít měří 6x8 mm. Je součástí aliančního erbu.

Štít: Kulatý, nese trojlist se středními, nepravidelnými mandlovitými listy, které jsou u napojení k řapíkům mírně prořiznuté a dotýkají se krajů štítu. Řapíky jsou širší a tvoří V, dole mírně spojené.

Majitel: Marie Josefa Malovcová, rozená z Řičan († 1764), manželka Rudolfa Jana Josefa Malovce na Petrovicích.

MARIE JOSEFA PROVD. MALOVCOVÁ,
1764 (Č. 110)
SÚA Praha, foto Marie Opatrná

IV. ZÁVĚR

Historických pramenů s erbem pánů z Řičan se dochovalo poměrně velké množství. Hlavním a nejhojnějším pramenem jsou pečeti.⁸³⁾ Nalézáme všechny typy erbů – samotné štíty, plné i alianční (štítové i plné).*

Celkový počet erbů

Samotný štít	35
Plný erb	65
Alianční erb (štíty)	3
Alianční plný erb	1

Nejstarší erby byly samotné, většinou gotické štíty. Teprve od 16. století se začínaly objevovat i plné erby. Naopak v 17. století již převažovaly. V 19. a zejména ve 20. století (tedy již po vymření pánů z Řičan) se oblíba obou typů vyrovnává. Alianční erby používaly ženy, a to jak rozené z Řičan, tak i do tohoto rodu přivdané. Nebylo však pravidlem, že by žena musela mít alianční erb. Mohla si ponechat svůj rodový erb nebo přijmout manželův.

V různých typech erbu jednotlivých větví se projevuje doba, kdy jejich členové žili a prožívali populační rozmach.

ČASOVÉ ROZLOŽENÍ TYPY ERBU

	do 1437	do 1526	do 1620	do 1743	od 1743
Samotný štít	8	10	5	8	4
Plný erb	0	2	39	22	2
Alianční erb (štíty)	0	0	0	1	2
Alianční plný erb	0	0	0	1	0

ROZDĚLENÍ TYPY ERBŮ DO JEDNOTLIVÝCH VĚTVÍ

	Samotný štít	Plný erb	Alianční erb (štíty)	Alianční plný erb
ze Všechrom a Řičanští	6	0	0	0
Talafousové	1	0	0	0
Ledečtí	3	1	0	0
Kavkové	10	8	0	0
Cehnicové	5	19	0	0
Hradečtí a Kosohorští	2	24	0	1
Malotičtí a Zásmučtí	4	9	1	0

Rod pánů z Řičan používal po celou dobu své existence stejného štítového znamení. Tedy stříbrného trojlistu v červeném poli.⁸⁴⁾ Přesto nacházíme několik variant vyobrazení tohoto znamení. Rozdíl je ve spojení listů.

Objevují se tři typy, přičemž se nezdá, že by se jejich používání vázalo na dobu:

- 1) Tři řapíky směřují ke středu, kde se spojují.⁸⁵⁾
- 2) Řapíky spojují vždy sousední listy a tvoří tak dutý nebo plný trojúhelník.
- 3) Dva řapíky vedou z horních listů ke spodnímu a tvoří tak V.

ČASOVÉ ROZDĚLENÍ POUŽÍVÁNÍ TĚCHTO TYPŮ

	do 1437	do 1526	do 1620	do 1743	od 1743	celkem
Řapíky spojené uprostřed	5	8	19	24	4	60
Řapíky do trojúhelníku	2	3	18	2	3	28
Řapíky tvořící V	1	0	4	3	1	9

Někteří genealogové a heraldici rozdělují první dvě varianty mezi české (uprostřed spojené) a moravské (do trojúhelníku) větve Řičanských, např. erbovník z konce 17. století od neznámého autora, uložený v SOA Třeboň. Toto rozdělení se však nepotvrdilo.

Stejně tak je nepravděpodobná možnost, že znamení rozlišuje jednotlivé větve.

V několika případech se dokonce vyskytují dvě varianty u jednoho člena. Např. Hanuš z Řičan (hradecko-kosohorská větev) má na křtitelnici, kterou nechal vyrobit, ve štítu dutý trojúhelník, ale v klenotu má dvě křídla a trojlist s řapíky spojenými uprostřed. Na své pečeti má jak ve štítu, tak v klenotu⁸⁶⁾ trojlist s řapíky spojenými uprostřed. Také Heřman z Řičan a na Kosově Hoře (hradecko-kosohorská větev) má na křtitelnici, kterou nechal vyrobit, ve štítu dutý trojúhelník a v klenotu dvě křídla a trojlist s řapíky do trojúhelníku. Ale na své pečeti má ve štítu řapíky spojené uprostřed a v klenotu jen trojlist bez řapíků, přičemž listy se navzájem dotýkají.

Nepodařilo se mi u spojení řapíků určit žádný klíč pro jejich užívání. Zdá se mi to však jako příliš výrazná a zřetelná změna ve znamení na to, aby to byl jen umělecký prvek.

Také vnitřní kresba listů je rozdílná. Páni ze Všechrom měli v leknech (lipových listech) ještě trojlístek a první Řičanští tři tečky do trojúhelníku, tato kresba se později ztrácí. Pozdější listy někdy mají znázorněné různě složené žilkování.

ROZDĚLENÍ ZNAMENÍ VE ŠTÍTU PODLE SPOJENÍ ŘAPÍKŮ DO JEDNOTLIVÝCH VĚTVÍ

	Řapíky do Y	Řapíky do trojúhelníku	Řapíky tvořící V	Řapíky smazány
ze Všechrom a Řičanští	3	2	1	0
Talafousové	1	0	0	0
Ledečtí	3	1	0	0
Kavkové	8	8	0	2
Cehnicové	17	2	2	3
Hradečtí a Kosohorští	17	6	3	1
Malotičtí a Zásmučtí	7	5	0	2

Další rozdíly v erbu pánů z Říčan jsou v klenotech. Objevuje se pět základních variant a několik jejich modifikací. Výjimečně se pak objevují i zcela jiné klenoty, ty jsou však individuální a nenaznačují nic o vývoji klenotu rodového.

Základními variantami jsou dvě nebo jedno samotné křídlo. Jestliže jedno křídlo hledí do některé ze stran, může se jednat jen o menší zručnost řemeslníka, který nevytvořil alespoň náznak druhého – spodního – křídla. Jelikož se však tato varianta vyskytuje i v pohledu en face, je nutno ji uvést.

Další variantou jsou dvě nebo jedno křídlo a mezi nimi či na nich trojlist. Tato varianta je nejčastější. U trojlistu se vyskytují všechny modifikace jako ve štítu a přibývá možnost naznačení trojlistu bez řápků, jen spojené nebo oddělené listy.

Tato možnost je i u poslední varianty, tedy samotného trojlistu. Ten se vyskytuje jen v pozici en face, a to nehledě na postavení helmu.

Na pečeti, které jsem měla k dispozici, se ještě dvakrát vyskytuje klenot se třemi prohnutými pruhy (tři stylizovaná kohoutí pera) a na nich trojlist s řápkou uprostřed spojenými. Tento klenot používal Oldřich Říčanský z Říčan na Pňovanech (Kavka) a Karel Adam Lev z Říčan na Odlochovicích a Bzí (Cehnic)

I u klenotu je rozšířen názor, že se podle něj dají určit jednotlivé větve. Ovšem jak již bylo řečeno, mají dokonce i někteří jedinci různé klenoty – Heřman z Říčan a na Kosově Hoře má jednou v klenotu dvě křídla s trojlistem, podruhé samotný trojlist, pokaždé s jinak spojenými listy. V jednotlivých větvích je zastoupeno vždy několik klenotů, a to nezapočítávám odlišující se jednotlivce. Proto se domnívám, že zařazení do větve nemělo vliv na používání klenotu. Nepodařilo se mi však, stejně jako u spojení listů, určit žádný klíč pro jejich používání.

ROZDĚLENÍ DO VĚTVÍ PODLE TYPU KLENOTU (1)

	<u>Jen</u> <u>2 křídla</u>	<u>Jen</u> <u>1 křídlo</u>	<u>2 k. a ř.</u> ⁸⁷⁾ <u>do Y</u>	<u>1 k.</u> ⁸⁸⁾ <u>a ř. do Y</u>	<u>Jen ř.</u> ⁸⁹⁾ <u>do Y</u>	<u>2 k. a ř.</u> ⁹⁰⁾ <u>do 3úhel.</u>	<u>Jen ř. do</u> ⁹¹⁾ <u>3úhel.</u>
Ze Všechrom a Říčanských	0	0	0	0	0	0	0
Talařův	0	0	0	0	0	0	0
Ledečtí	0	0	0	1	0	0	0
Kavkové	0	0	2	0	0	4	0
Cehnicové	1	1	9	0	0	0	0
Hradečtí a Kosohorští	0	2	8	1	1	1	0
Malotičtí a Zásmučtí	0	0	3	0	1	0	4

ROZDĚLENÍ DO VĚTVÍ PODLE TYPU KLENOTU (2)

	<u>2 k. a ř. do V</u> ⁹²⁾	<u>1 k. a ř. do V</u> ⁹³⁾	<u>2 k. a ř. 0</u> ⁹⁴⁾	<u>1 k. a ř. 0</u> ⁹⁵⁾	<u>Jen ř. 0</u> ⁹⁶⁾
ze Všechrom a Říčanských	0	0	0	0	0
Talařův	0	0	0	0	0
Ledečtí	0	0	0	0	0
Kavkové	0	0	0	0	1
Cehnicové	0	2	2	0	0
Hradečtí a Kosohorští	1	0	3	1	0
Malotičtí a Zásmučtí	1	0	0	0	0

ROZDĚLENÍ DO VĚTVÍ PODLE TYPU KLENOTU (3)

	<u>2 k. a ř. ?</u> ⁹⁷⁾	<u>Jiný</u> ⁹⁸⁾	<u>Klenot smazán</u>
ze Všechrom a Říčanských	0	0	0
Talařův	0	0	0
Ledečtí	0	0	0
Kavkové	0	0	1
Cehnicové	2	1	1
Hradečtí a Kosohorští	2	1	4
Malotičtí a Zásmučtí	1	0	0

Velká pečeť Václava z Říčan a na Hořovicích a Mnichu, se vyskytuje ve dvou variantách, obou z roku 1594. Na jedné je ve středu štítu trojlist s řápkou spojenými uprostřed, na druhé, zjevně stejné pečeti, jsou v mírně rozmazaném štítu dva poškozené trojlisty vedle sebe. Je nepravděpodobné, že by se jednalo o poškození při pečetění. Obraz je vyryt nepřesně a nevhledně, proto se mi nezdá pravděpodobné, že by se jednalo o záměr. Jediným vysvětlením je, že jde o dvě pečeti, přičemž jedna je nepovedená. Ale protože Václav z Říčan musel na úřední list použít velkou pečeť, použil ji a později si nechal udělat novou, opravenou.

V mé práci se mi podařilo nashromáždit více než sto jednotlivin, které jsou popsány v katalogu. Závěrem bych přitom na tomto místě ráda poděkovala všem archivům (Státní ústřední archiv – I. oddělení, Archiv Národního muzea, Státní oblastní archiv Třeboň – pobočky Třeboň a Jindřichův Hradec) za umožnění a pomoc při bádání i za povolení fotografovat a získaný materiál publikovat.

Seznam zkratk:

ANM – Archiv Národního muzea
AZK – Archiv zrušených klášterů
ČG-L – České gubernium – listiny
JH – Jindřichův Hradec

ŘB-B – Řád benediktýnů – Břevnov.
SOA – Státní oblastní archiv
SÚA – Státní ústřední archiv
T – Třeboň

RBM – Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae.

ÚDZ-L – Úřad desk zemských – listiny

Použitá literatura:

- BENEŠ, F., Pečetí v Českých zemích a jejich cena jako dějepisného pramene, Archiv bývalé země České, Praha 1949.
- BŘEZAN, V., Životy posledních Rožmberků, díl I. a II., Svoboda, Praha 1985.
- BUBEN, M., Encyklopedie heraldiky, světská a církevní titulatura a reálie, druhé rozšířené vydání, Libri, Praha 1997.
- DOBIÁŠ, J., Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí, díl II. Doba refomační, část I., nákladem Musejního spolku v Pelhřimově 1936.
- DOMEČKA, L., Královéhradečtí konváři a jejich křtitelnice, Pojednání Městského a průmyslového muzea v Hradci Králové, číslo 15, Hradec Králové 1936.
- HLAVÁČEK, I. – KAŠPAR, J. – NOVÝ, R., Vademecum pomocných věd historických, vydavatelství H&H, vydání třetí, v H&H druhé, Jinočany 1997.
- HALADA, J., Lexikon české šlechty, erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, AKROPOLIS, Praha 1999.
- HONC, J. a kolektiv, Kapitoly z dějin Řičan, vydala Městská rada Řičany, 1997.
- JÍLEK, F., Dějiny městyse Štěkně nad Otavou, František Jílek učitel ve Štěkně, Štěkeň 1927.
- KOLÁŘ, M. – SEDLÁČEK, A., Českomoravská heraldika, díl I., fotoreprint původního vydání z roku 1902, ARGO, Praha 1996.
- KOLÁŘ, M. – SEDLÁČEK, A., Českomoravská heraldika, díl II., fotoreprint původního vydání z roku 1925, ARGO, Praha 1997.
- KREJČÍKOVÁ, J. – KREJČÍK, T., Úvod do české sfragistiky, Vydal Klub genealogů a heraldiků Ostrava, Ostrava 1989.
- KUČA, K., Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl III., Libri, Praha 1998.
- KUČEROVÁ, K., Páni z Řičan a jejich místo ve společenské struktuře Čech a Moravy v raném novověku. Diplomová práce, Filosofická fakulta University Karlovy v Praze – Ústav českých dějin, Praha 2001.
- OPATRŇÁ, M., Erb pánů z Řičan dochované v historických pramenech. Bakalářská práce, Pedagogická fakulta University Hradec Králové, Hradec Králové 2002
- Ottův slovník naučný, reprint, CD-rom, Praha 1994.
- PODLAHA, A., Posvátná místa království českého řada I., díl VI. – Vikariát Sedlčanský, Votický, Praha 1912.
- ROHÁČEK, J., Nápis města Kutné Hory, Fontes historiae artium III., Praha 1996.
- SEDLÁČEK, A., Místopisný slovník historický království českého, fotoreprint původního vydání z roku 1909, ARGO, Praha 1998.
- SEDLÁČEK, A., Hradý, zámky a tvrze království českého, díl I.-XV., fotoreprint původního vydání z let 1882-1928, ARGO, Praha 1996-8.
- SCHWARZENBERG, K., Heraldika, reprint knihy Heraldika čili přehled její teorie se zřetelem k Čechám na vývojovém základě z roku 1941, ARS Collegium, Uherské Hradiště 1992.
- Soupis památek historických a uměleckých v království českém od pravěku do počátku 19. století:
- Díl I. – Politický okres kolínský, MÁDL, K. B., Praha 1897.
- Díl III. – Politický okres sedlčanský, PODLAHA, A. – ŠITTER, E., Praha 1898.
- Díl XVI. – Politický okres vysokomýtský, WIRTH, Z., Praha 1902.
- Díl XXV. – Politický okres přeštický, HOSTAŠ, K. – VANĚK, F., Praha 1907.
- Díl XXXV. – Politický okres benešovský, PODLAHA, A., Praha 1911.
- Díl XLIV – Politický okres čáslavský, BIRNHAUMOVÁ, A., Praha 1920.

VLASÁK, A. N., Bibliotéka místních dějepisův pro školu a dům (nakladatel Fr. A. Urbánek): Svazek I. – Okres votický, Praha 1873. Svazek III. – Okres benešovský, Praha 1874.

Svazek VIII. – Okres sedlecký v Tábořsku, Praha 1879. ZENGER, Z. M., Česká heraldika, Vyšehrad, Praha 1978.

Poznámky:

1) Ze Státního ústředního archivu to byly: Fond Archiv zrušených klášterů (AZK), kde se nacházejí zejména pergamenové listiny s přivěšenými pečetěmi. Ten je dělen podle jednotlivých řeholí a klášterů. Dále fond Úřad desk zemských – listiny (ÚDZ-L), který se skládá především z testamentů a smluv. Psací látkou je papír a pečetí, které se zde vyskytují, jsou přitíštěné voskové nebo pod papírovým krytem. Dalším fondem bylo České gubernium – listiny (ČG-L). Zde se nalézají listiny pergamenové i papírové a jedná se většinou o smlouvy. Poslední je Wunschwitzova genealogická sbírka, v níž se nachází několik papírových dopisů s přitíštěnými pečetěmi. Tyto dopisy byly většinou adresovány přímo Wunschwitzovi, nebo je získal do své sbírky jinou cestou. V Archivu Národního muzea se jedná o Genealogickou sbírku (H), která se skládá z papírových dopisů a smluv s pečetěmi přitíštěnými pečetěmi (s papírovým krytem i bez něj). Státní oblastní archiv Třeboň jsem rozdělila na jednotlivé pobočky. V třeboňské pobočce jsem čerpala z fondů a sbírek Historica Třeboň, které obsahují převážně papírové dopisy soukromého i úředního charakteru s přitíštěnými (s papírovým krytem i bez něj). Dále ze sbírky Cizí rody Švamberské, sestavené z dopisů určených členům rodu Švamberské. A sbírky Cizí statky, jež je rozdělena podle několika hledisek na: a) jednotlivé rody, b) jednotlivé statky, c) registraturu. Ve sbírce jsou listiny (zejména smlouvy) pergamenové i papírové. V jindřichohradecké pobočce jsou to sbírky Historica a Cizí rody. Historica je sbírka pergamenových listin

a Cizí rody jsou stále ještě neuspořádané papírové dopisy.

2) Pro uspořádání jednotlivých hesel jsem vycházela z práce J. Roháčka Nápis města Kutné Hory.

3) Jednotlivé přepisy jsou psány písmeny odpovídající nápisům, tedy velká písmena velkými písmeny a malá malými. Je použit paleografický přepis, nejsou opravovány chyby, kde jsou písmena nečitelná, používám hranaté závorky. Jestliže není jasný počet chybějících písmen, jsou v nich tři pomlčky [---]. Kde je zřetelný pouze počet písmen, jsou v závorkách vytečkovaná [...]. Pokud se písmena z kontextu dala doplnit, jsou dopsána [z rziczanz]. Pro rozvedení zkratek jsou použity kulaté závorky.

4) Gotický – trojhrotý, nahoře vodorovný, dole zahrocený, ze stran kónický; kolčí – na jedné straně má otvor pro kopí, většinou na pravé straně; španělský – nahoře rovný s půlkruhovou patou štítu; francouzský – nahoře rovný, půlkruhová pata štítu má vybíhající hrot; anglický – horní rohy ostře přečnávají přes boky štítu, dolní rohy jsou zaoblené a pata je rovná s hrotem uprostřed; renesanční – štít napodobující přední plát brnění – horní hrana zaoblená směrem dolu, v první třetině na obou stranách mírně prohnutý (1) rovnoměrně, (2) napodobuje nasazení rukávu – pozvolně vykrojený se ostře vrací ven (někdy i trochu nahoru), od poloviny se začíná široce kulatit do paty štítu, (3) – horní část štítu je rovná, od horních rohů, do první třetiny štítu je prolomená dovnitř, dolní dvě třetiny tvoří ovál širší přesahující horní hranu štítu.

5) V popisu se může nalézat pojem koruna s tře-

- mi trojlísty, což znamená, že oba krajní trojlísty jsou poloviční (někdy se jí říká královská koruna).
- 6) Českomoravská heraldika, díl I., s. 188.
- 7) Lexikon české šlechty, s. 484.
- 8) Ottův slovník, díl I. s. 695.
- 9) Zenger, s. 63; Ottův slovník, díl XXI., s. 695; Lexikon české šlechty, s. 484; Českomoravská heraldika, díl I., s. 188.
- 10) Českomoravská heraldika, díl I., s. 302.
- 11) Nebereme-li v úvahu iniciály.
- 12) Honc, s. 24-28.
- 13) Páni z Říčan a jejich místo ve společenské struktuře Čech a Moravy v raném novověku.
- 14) Ottův slovník, díl XXI., s. 695-699.
- 15) Moravská část rodu není důkladně zpracována a zůstává zde otázka, kolik různých rodů na Moravě používalo přídomek z Říčan.
- 16) Výjimkou jsou Kavkové, kteří tohoto jména užívali ve větší míře.
- 17) Je však možné, jak uvádí K. Kuča ve své knize Města a městečka (s. 367), že prvním ledeckým byl Slávek, který před polovinou 13. století založil hrad v Ledči nad Sázavou. Jeho spojení s Říčanskými se však nedá doložit, i když by časově odpovídalo.
- 18) Z poznámky pod čarou, K. Kuča, Města a městečka, s. 336-7.
- 19) Originál listiny se však nalézá ve skotském Edinburghu.
- 20) Ottův slovník uvádí cehnickou větev a Kavky jako společnou větev, rozdělenou do dvou linií. Důkazy o jedné či druhé variantě se mi nezdarují dosti přesvědčivé a pro přiklonění se k některému názoru jsem zatím neviděla dosti pramenů.
- 21) Jak jsem již uvedla, Ottův slovník uvádí rozdílné údaje a tato větev podle něho začíná téměř o století dříve.
- 22) V listině se uvádí jako „Andreas camerarius dominy regis bohemoj.“
- 23) Tečka uprostřed řádku.
- 24) Vlnovka v horní části řádku.
- 25) Pečeť byla konservována a chybějící část je doplněna voskem.
- 26) Všechny hvězdičky jsou uprostřed řádku.
- 27) Je možné že je zde napsáno sigillum.
- 28) Je možné že je zde napsáno chuan...c.
- 29) Podle Ottova slovníku, díl XXI., s. 695.
- 30) Tečka uprostřed slova.
- 31) Tečka uprostřed řádku.
- 32) Tečka uprostřed řádku.
- 33) Jen první nožička.
- 34) Sedláček, Hrad a zámky, díl XI., s. 242 (Cehnice). V této části nesouhlasím s K. Kučarovou, že tento Jan byl Karlovým bratrem.
- 35) Jeho erb je vymalován v rytířském sále na přeseckém hradě.
- 36) Pravděpodobně z přírodního vosku.
- 37) Na 6 hod. je hvězdička.
- 38) V listině se uvádějí oba, ale je na ni přivěšena jen jedna pečeť, panství spravovali společně a na listinách jsem je viděla také jen společně.
- 39) Dvě hvězdičky nad sebou.
- 40) Opis začíná třemi tečkami ve tvaru trojúhelníku.
- 41) Rozdělovací vlnovka výšky písmen.
- 42) Rozdělovací trojlístek, listy tvoří tečky.
- 43) Pravděpodobně i plesnivá.
- 44) Pravděpodobně křížek.
- 45) Pečeť je pravděpodobně stejná jako číslo 27.
- 46) Dvě kolmé čárky vedle sebe, druhá o něco výš.
- 47) Ozdobný křížek ve středu řádku.
- 48) A je špatně čitelné, je zanesené prachem. Protože však Šebestián je z Říčan a na Přestavcích, bude spíše poslední písmeno E.
- 49) Je možné, že rozdělovací čára mezi spodním a vrchním křídlem se neotiskla, ale zdá se mi to nepravděpodobně vzhledem k ostatním detailům na klenotu.
- 50) Nedá se rozeznat typ helmu, ale z ostatních příkladů a časového zařazení se dá předpokládat helm turněský.
- 51) Jednotlivé strany měří 6; 5; 6; ?; ?; 6 a 5 mm (od horní strany).
- 52) Není příliš čitelné a já si myslím, že by to spíše mělo být A.

- 53) Jednotlivé strany měří 8; 4; 8; 5; 7; 5; 7 a 5 mm (od horní strany).
- 54) Písmena jsou psaná podél horních šikmých stran pečeti.
- 55) Jednotlivé strany měří ?; ?; ?; 3; 7; 3; 7 a ? mm (od horní strany).
- 56) Jednotlivé strany měří 6; 3; 7; 3; 7; 3; 8 a 3 mm (od horní strany).
- 57) Jednotlivé strany měří 5; 4; 7; 4; 5; 4; 7 a 4 mm.
- 58) Ve stejné době se vyskytuje i Petr Vilém z Říčana a na Předslavi ze zámucké a malotické větve. Vzhledem k tomu, že se list nachází ve sbírce svobodného pána Wunschwitzte, který se zajímal zejména o cehnické, přiřazují tuto pečeť k cehnickým.
- 59) Přestože pečeť nemá opis, je na sekret příliš velká.
- 60) Jednotlivé strany měří 6; 4; 8; 5; 6; 4; 7 a 5 mm (od horní strany).
- 61) Jednotlivé strany měří 6; 4; 9; 4; 6; 5; 7 a 5 mm (od horní strany).
- 62) Heřmanův erb je i na křítelnici určen pro kostel ve Vojkově, dnes uložený v Pražském arcibiskupství.
- 63) Pravděpodobnější je Heřman.
- 64) Jednotlivé strany měří 7; 5; 7; 5; 7; 5; 7 a 5 mm (od horní strany).
- 65) Jednotlivé strany měří 5; 5; 7; 5; ?; 5; 7 a 5 mm (od horní strany).
- 66) Následuje poměrně velká mezera bez textu.
- 67) Hanušův erb se nachází i na křítelnici v kostele sv. Bartoloměje v Kosově Hoře.
- 68) Viz též listinu datovanou 12. března 1652, uloženou v téže složce.
- 69) Jednotlivé strany měří 4; 7; ?; ?; ?; ? a 5 mm (od horní strany).
- 70) V zámuckém kostele Nanebevzetí Panny Marie je jeho náhrobek s erbem. Ve stejném kostele jsou i další dva náhrobky, pravděpodobně jeho manžele nebo dětí.
- 71) Jeho erb je i na zvonu v zámuckém kostele Nanebevzetí Panny Marie.
- 72) Jednotlivé strany měří 5; 4; 7; 4; 5; 4; 6 a 4 mm (od horní strany).
- 73) Jednotlivé strany měří 6; 5; 6; 5; 6; 5; 6 a 5 mm (od horní strany).
- 74) Trojúhelník s kulatou spodní hranou.
- 75) Hvězdička uprostřed řádku.
- 76) Dá se změřit jen levá a horní levá skosená strana (8 a 6 mm), ostatní strany buď úplně chybí nebo jsou rozmazány.
- 77) Jednotlivé strany měří: 7; 6; 7; 5; 7; 5; 8 a 5 mm (od horní stran).
- 78) Na sekretní jsou obě pečeti dost velké, ale protože nemají opis, zařazují je do této skupiny pečeti.
- 79) Tečka nahoře.
- 80) Tečka uprostřed.
- 81) Tečka nahoře.
- 82) Tečka nahoře.
- 83) V tabulkách jsou započteny i erby na jiných památkách než jsou pečeti; tyto jsou uvedeny v mé citované bakalářské práci.
- 84) Tinkury se vyskytují jen u menšiny erbů, což je způsobeno prameny, na nichž se erby nacházejí. Dá se však říci, že ani ony se neměly.
- 85) I toto spojení je různé, jedná se však o různé umělecké provedení.
- 86) V klenotu je jen jedno křídlo, je však možné, že je to způsobeno menší zručností řemeslníka, protože klenot hledí vpravo a křídla se tedy mohou překrývat.
- 87) Dvě křídla a trojlíst s řapíky uprostřed spojenými.
- 88) Jedno křídlo a trojlíst s řapíky uprostřed spojenými.
- 89) Jen trojlíst s řapíky uprostřed spojenými.
- 90) Dvě křídla a trojlíst s řapíky do trojúhelníku.
- 91) Jen trojlíst s řapíky do trojúhelníku.
- 92) Dvě křídla a trojlíst s řapíky do V.
- 93) Jedno křídlo a trojlíst s řapíky do V.
- 94) Dvě křídla a trojlíst bez řapíků.
- 95) Jedno křídlo a trojlíst bez řapíků.
- 96) Jen trojlíst bez řapíků.
- 97) Dvě křídla a trojlíst se smazanými řapíky.
- 98) Tři postupně se zmenšující prohnuté pruhy a trojlíst s řapíky uprostřed spojenými.

Rodinné paměti Alžběty Lidmily z Lisova

Literární proslulost je panna vrtkavá. Jeden pisatel se honí za slávou a záhy upadne v zapomnění. Jiný po počtách netouží a stane se mimoděk stálíci na čtenářském Olympu. A právě takový osud potkal dvě české ženy 17. století. Vedle Zuzany Černínové z Harasova, kterou „proslavily“ dopisy její matce Alžbětě Homutové, dceři Elišce Myslíkové a synu Humprechtu Janovi Černínovi, si nechtěně dobyla literární jméno také o generaci mladší Alžběta Lidmila z Lisova. Její Rodinné paměti se objevily na knihkupeckých pultech na sklonku loňského roku.

Čím zaujala současné nakladatele tato venkovská šlechtična, žijící krátce po třicetileté válce »obyčejnými« starostmi o početnou rodinu a hospodářství na zámku Nový Stránov nedaleko Mladé Boleslavi? Za všechno mohou Alžbětiny zápisy, určené původně okruhu nejbližších příbuzných. Ty se dochovaly v Knihovně Národního muzea v Praze, kam je nejspíš brzy po založení této vlastenecké instituce daroval Alžbětin potomek, hrabě Klebelsberg.

Alžbětiny texty nemají vysoké literární ambice. Formule zápisů u téměř každoročních křtů dětí se

v mnohém opakují, stejně jako u častých dětských úmrtí. Z určitého stereotypu rodinných křtů a pohřbů vybočuje prosté líčení několika událostí, jakými byly například Alžbětiny zasnuby, manželovo poranění, Alžbětino přijetí do různého bratrstva nebo cesta do Vídně. Zápisy, prodchnuté barokně exaltovanou zbožností, jsou však cenným svědectvím o jedné ženě a jedinečnou sondou do »Alžbětina světa«. Kolik bolesti se například skrývá v zápise o smrti dvou dcer v únoru 1662: *Já strápená a zarmoucená mateř v největší žalosti postavena jsouce připojíc mou žalost k bolestné Matičce boží. Vůli mou s vůlí boží srovnajíc, velebí duše má Pána, že z mého nehodného života anjely sobě vyvoluje. V té naději jsouce, že ty jmilí anjeli se za nás rodiče přimlouvati budou.* (s. 85)

Jméno Alžběty Lidmily Tengnaglové z Kampu (1639-1698), provdané za Rudolfa Adama svobodného pána z Lisova, ovšem není českému čtenáři úplně neznámé. Z jejich mateřsky procitěných zápisků čerpal látku již před sto lety spisovatel Zikmund Winter, etnograf Čeněk Zíbrt a životopisné údaje také rodopisec Jan Václav Dobřenský. Chválou na Alžbětinu adresu nešetřil ve svých Hradech, zámcích a tvrzích Království českého ani historik August Sedláček: »Byla to paní všemi ctnostmi darovaná jež s prostou srdečností a ušlechtilostí zapisovala si všechny

příběhy, které se ovšem jen živobytí jejího soukromého dotýkaly«.

Edice nakladatelství Scriptorium přináší úplné vydání Alžbětiných záznamů osobních rodinných událostí (*Rodinné paměti*), dále ukázky z její knihy receptů (*Koch- und Artzney- Buch*) a doslovný překlad a český překlad jejího *Popsání rodu, z něhož pochází hraběcí Lisovský dům (Stamm Beschreibung)*, na němž se autorsky podílel Alžbětin manžel Rudolf Adam z Lisova.

Zatímco Zikmund Winter vydíval především Alžbětino čeství a s jistou shovívavostí paní odpustil, že »knížka jest propletena zbožností«, zaměřila se editorka Jana Ratajová v komentáři především na význam Alžbětiných zápisů pro »ženské dějiny«. V tomto směru je dílo Alžběty Lidmily skutečnou pokladnicí. Vedle životního pohledu manželky a několikanásobné matky nabízejí texty sondu do Alžbětiny kuchyně a poodhalují i leccos z hrdosti na činy slavných předků. Těmi byli věhlasný astronom Tycho Brahe, statečný Rudolf Tycho Gansneb Tengnagl, který nezradil císaře ani během příkoří ve švédském zajetí, a chrabrý tchán, plukovník Jan z Lisova, který se významně zúčastnil bitvy u Nördlingen.

Národnostní otázku nechala Ratajová zcela stranou, ačkoli právě rodina pánů z Lisova nabízí zajímavou látku. V Alžbětiných žilách kolovala krev Gansneb Tengnaglů, kteří k pražskému rudolfinskému dvoru přišli z Vestfálska, Alžbětin

pradědeček Tycho Brahe byl Dán a páni z Lisova pocházeli z Braniborska. Přes tento vskutku »evropský« původ si Alžbětin syn Rudolf Josef z Lisova žádá o povýšení do hraběcího stavu dopisem v české řeči a v roce 1702 na hraběcí stav dostává česky psaný majestát.

Jinou příležitostí pro příští badatele nabízí porovnání Alžbětiných rodopisných údajů s matričními zápisy farností Mladá Boleslav (matriky narozených od 1616) a Bezno (matriky narozených od 1650, zemřelých od 1663). Sama Alžběta Lidmila jakoby k tomu skrytě nabádala, když poznamenává: *Mých všechněch dětí křest má zapsaný pan pater Johannes Edmund Havlík, děkan mladoboleslavský, vicarius kraje boleslavského, v knihách kostelních.* (s. 111)

Zvláštní poznámku si zaslouží ilustrace v knize. Navzdory zaklínání se »ženskými dějinami« zdobí frontispis knihy blíže nepopsaný znak pánů z Lisova – tedy znak manželův. Znakem Alžběty Lidmily, posledního potomka rodu Tengnaglů z Kampu, byl modrý štít se třemi zlatými půlměsíci, nad přilbou s točením dvě otevřená orlí křídla, zlaté a modré. Nebarevná podoba tohoto znaku se nachází na náhrobním kameni jejího dědečka Františka Gansneb Tengnagla († 1623) v pražském kostele Panny Marie pod řetězem. V barevném provedení je znaková aliance „z Lisova – Tengnaglová“ nepochybně vymalována na rodokmenu Kle-

berlbergů v pražském Archivu Národního muzea.

Pohled na fotografie náhrobního kamene Františka Gansneb Tengnagla z Kampu (s. 70 a zvláště s. 163) svádějí k udělení přátelské rady fotografovi, aby plastický náhrobník snímal s umělým bočním nasvícením. Čelní nasvícení totiž každý reliéf dokonale „zploští“ až k nezřetelnosti.

U mapky na straně 27 se editorka měla pokusit o rekonstrukci hranic panství, pouhé vykreslení katastrů obcí není příliš názorné. Obec Lhotka, s jejíž lokalizací si editorka není jistá, je skutečně dnešní Písková Lhota.

Orientaci v rozvětvené Alžbětině rodině a příbuzenstvu by jistě usnadnilo rodopisné schéma. Nebylo by možná od věci zmínit alespoň stručně další osudy šesti Alžbětiných dětí, které se z celkem patnácti narozených dožily dospělosti.

U všech Alžbětiných potomků známe místa, dny a dokonce i hodiny narození, ironií osudu u samotné autorky se v knize dočteme pouze letopočty, vymezující běh jejího pozemského života. Z úcty k pisateli tedy doplníme, že podle Dobřenského genealogické sbírky v pražském Státním ústředním archivu zemřela Alžběta Lidmila dne 23. ledna 1698 a pohřbena je v Novém Stránově.

Přes uvedené výtky je nesporné, že Scriptorium připravilo pro čtenáře z řad odborné veřejnosti,

zájemců o historii, ale i milovníků krásných knih velmi hodnotnou publikaci. Vedle kvalitní edice a bohatého komentáře nechybí slovníček pojmů, poznámkový aparát, jmenný rejstřík. Tabulkově jsou zpracovány údaje o křtech, případně i úmrtí dětí i o křestních kmotrech. Dobu a prostředí přibližuje řada ilustrací. Vkusná výprava, příjemný kapesní formát i příznivá cena dělají z knihy rovněž vhodný dárkový předmět.

Publikací Alžbětina díla otevřelo Scriptorium, spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, novou ediční řadu *Manu propria*. Jejím prostřednictvím chce čtenářům zpřístupnit především staré texty psané vlastní rukou, tedy prameny subjektivní, autobiografické povahy. Další chystané knihy z této ediční řady (*Jan Zajíc z Házmburka – Sarmacie aneb zpověď českého aristokrata a Těžké časy urozeného a statečného rytíře Bořka Mateřovského z Mateřova*) dávají tušit, že čtenář historické literatury – a vlastně čtenář-knihomil vůbec – se rozhodně má na co těšit.

Jan Oulík

Alžběta Lidmila z Lisova, Rodinné paměti, editorka Jana Ratajová, Scriptorium Dolní Břežany – Praha 2002, 190 stran, náklad 600 výtisků, doporučená cena 195 Kč.

Zlá kněžna Káča

„Dnes se vydává snad všechno...“, povzdechl si kamarád, když listoval knihou „Kněžna Káča a Lamberkové v Čechách“. Historika o Kateřině Hrádkové, která se zalíbila knížeti pánu z rodu Lambergů, je krásná. Tolik k první třetině knihy. Zbytek jde již mimo mé chápání. Tolerantně „přimhouřím oko“ nad drobnostmi jako je vyobrazení lamberského erbu s 2x devítiperlovou korunou (čili hrabě) s popiskem „knížecí erb“. Ba dokonce ani nehodlám pátrat po tom, kde autor knihy Karel Štěpán mladší získal insignii Gustava Viléma Lamberga jako velitele štyrské domobrany, je-li zjevné, že Gustav Vilém byl s touto insignií pohřben.

Existuje právnická poučka, že „kdo mnoho dokazuje – nic nedokazuje“. A Karel Štěpán Lamberk nám předkládá tolik důkazů...! Včetně rodných a křestních listů, které jsou mírně zarážející (například řemeslo manžela kmotry jeho otce Marie Lamberkové roku 1911 jako krejčí je jistě poctivé, ovšem je mi známo například několik desítek Hoffmannů, kteří žili na panství Janovice u Rýmařova od doby, kdy jejich pánem byl Hoffmann z Grünbüchlu. A k jeho rodu se jako příbuzní nehlásili).

Výrazně sporná a iritující je část týkající se sporů o lamberskou hrobku. Dle mého dotazu – kostelník Bárta již skutečně nevez-

me ani svíčku, protože je několik let mrtvý a proti nařčení se nemůže bránit. Pan vikář Nikola se naopak bránit hodlá. „Průzkum“ rakví panem Lamberkem a vybírání vstupného do hrobky jej obzvláště rozhořčilo. Na kněze, s nímž prudce nesouhlasíme, jistě můžeme „hudrovat“, je však otázkou obecné slušnosti vyřizovat si osobní antipatie jinak než knižní formou.

Za skutečně zarážející lze označit přetištění korespondence od roku 1994 – pan Lamberk tak mimo jiné dokázal, že jeho zájem o rodinu Lambergů počal až roku 1994. Žádný z dopisů se mi nezdařilo shledat jako přínosný, včetně doslova více než smutné stručné korespondence s Anastázem Opaskem zakončené uveřejněním jeho úmrtního listu...

Pozorný čtenář bude zaujat zvláště záhadnými podobnostmi a rozdíly mezi listinami na straně 143 a 144 – rodné a křestní listy autorova otce a dědečka. Zaujme způsob ověření, na 1/10 milimetru shodná postavení podpisů, různé nominální hodnoty kolků a mnoho dalšího. Specialitou je rodokmen na konci díla – věřím, že Richard sv. pán Baratta-Dragono bude překvapen, když zjistí, že byl přejmenován na „Dragata – Dragons“. Uvádění členů Řádu SVATÉHO rouna také zaujme (od kdy se Zlaté rouno stalo Svatým?) Viz strana 185.

Knihla byla nepochybně příležitostí k mimořádně úspěšnému populárně-vědeckému dílu o rodě

Lambergů. Stala se ódou na rod Lamberků... Laskavý a inteligentní čtenář si však „své informace“ umí vyhledat. Nelze než popřát úspěšný „lov detailů“.

Tomáš M. R. Tyl

František Procházka – Karel Štěpán
Lamberg, Kněžna Káča a Lambergové
v Čechách, vydala Agentura Pankrác,
Praha 2003, 258 stran, náklad a cena
nauvedeny

Nový erb rodiny von Mornstein- -Zierotín

Psát u rodiny pánů z Zierotína o „novosti“ čehokoliv nota bene erbu je v jádru téměř drzost. Avšak teprve s uvědoměním si starobylosti a účtyhodnosti tohoto rodu můžeme přistoupit k nejednomu poznatku – novému poznatku!

Avšak úvodem budiž řečeno, že nehodláme zaměřovat dnes žijící rodinu Mornstein-Zierotín s moravským rodem pánů z Žerotína. Tedy ne zcela... Laskavý čtenář v tomto bodě promine slabost logiky věci. Je mimořádně obtížné nalézt správnou nit vedoucí pokud možno co nejsrozumitelnější cestou dějinného klubička osudů mnoha

rodů, kterým by bylo vhodné věnovat zde alespoň pár řádek. Nechceme a nemůžeme však mluvit jen o minulosti, rodina Mornstein-Zierotínů je současností!

Píše se rok 2003, tedy 85 let po vydání zákona 61/1918 o zrušení šlechtictví. Zákon ztratil svoji sílu, neboť ztratil sankci. Na druhé straně česká a moravská šlechta žije dál. Od roku 1918 nevznikl na území dnešního českého státu nový šlechtický erb. Nebylo toho prakticky zapotřebí. A bylo-li, nebylo snad dost odvahy?! O to větší dějinný význam má rok 2003 – rodina Mornstein-Zierotínů, potomkové rodu pánů z Žerotína přijímají nový znak, jehož sestavením jsem byl laskavě pověřen.

Uvedme, že nadále budeme psát jméno „Žerotín“ jako „Zierotín“ a to z těchto důvodů: rodina je starší nežli Husova jazyková reforma (viz rodiny Hrubých z Gelenj, Bechinie, Dlahoweský a další, kteří si ponechali původní tvary příjmení či predikátu dodnes), cit ke světové literatuře nám velí ohleduplnost k tiskařům, kteří by marně hledali v západoevropské znakové sadě velké písmeno „ž“ a neopomenutelně – Karel von Mornstein užívá státem povolené zdvojení příjmení ve tvaru „Mornstein-Zierotín“. Kromě jiného stejný pravopis sdílí i Almanach českých šlechtických rodů. A právě ten byl jednou z podnětných výzev k tvorbě nového erbu!

Hovořit o dějinách rodu pánů

z Zierotína by bylo samo o sobě námětem na knihu. Připomeňme, že rodina je na Moravě známá již od 12. století, za svého prapředka uvádí přerovského purkmistra Bluda z přelomu 12. a 13. století. Přídomek z Zierotína se počíná užívat po Bludově smrti, kdy rod sídlí na Zierotíně. Záhy se stává nejmocnějším moravským rodem – panského stavu dosahuje již roku 1478, říšského hraběcího stavu roku 1706, český hraběcí stav následuje roku 1712. Do této doby užívá rod jednotný znak, jehož podstatou je červený štít s černým korunovaným lvem na stříbrných vršcích (hůrkách). Černý lev na červeném poli nás může překvapit – vždyť je to porušení prastaré zásady zákazu zobrazení „kovu na kovu, barvy na barvě“. Leč Zierotínové jsou natolik váženým rodem, že znak se po mnoho staletí nezměnil a setrval na své původní podobě, ostatně jako znak rodu pánů z Haugwitz, který má stejné barevné složení (černá beraní hlava se zlatými rohy na červeném poli). Ještě k roku 1706 můžeme nalézt nobilitační listinu (dnes uložena v ZA Opava, pobočka Olomouc, rodinný archiv Žerotínů – Bludov) povyšující císařem Josefem I. do hraběcího stavu Jana Jáchyma ze Zierotína a potvrzující se mu erb: „...v červeném štítě korunovaný dvouocasý lev na kamenném trojvrší. Klenot vycházející z obloučkové koruny lemované hermelínem: vyrůstající lev jako ve štítě. Přikryvadla červeno – černá. Erb spočívá na

hermelínovém plášti splývajícím z helmovní koruny“. Právě zde jsou jasně zakotvena dvě specifika erbu Zierotínů: plášť podoby knížecí, ač rod byl ve stavu hraběcí a zvláště ní koruna tzv. „obloučková“, která je jak na hlavě lva ve štítě i v klenotu, tak na přilbici. Reprint vyobrazení poskytuje kniha Dr. Karla Müllera „Erbovní listiny v okresních archívech Severomoravského kraje (s dodatky k soupisu erb. listin v SOA Opava)“, vydaná v roce 1987 v Ostravě. Obě zvláštnosti se patrně vztahují k původu Zierotínů, který se odvozuje od ruských knížat, resp. od „vládců Rusí“, jak by se dalo nejmýstižněji popsat. Antoin ze Zierotína k žádosti o hraběcí titul adresované císaři Josefu I. uvedl, že rodina pochází po otci od moskevských knížat a po matce od Romanovců. Neznáme příčiny tohoto aktu kromě rodových pověstí starších roku 1600, kdy již Paprocký z Hlahol poměrně barvitě líčí povahu Zierotínů jako potomků ruských knížat – včetně snahy o objasnění původu jména častým klením jednoho z prapředků slovy „Jdi k cziertu!“.

V každém případě však na privilegii 1706 vidíme černého lva krácejícího na hůrkách (nikoliv vyrůstajícího z hůrek!) a veškeré koruny lze detailně popsat takto: základ koruny je lemován hermelínem, z něj vychází pět zlatých trojlístů dekorovaných uprostřed drakem. Z každého trojlístu vychází jeden z obloučků (tedy

čtvrtkruh) směřující k vrcholu, těchto pět obloučků je posázeno perlami. Koruna je na vrcholu dekorována říšským jablkem převýšeným zlatým křížkem. Vnitřní část koruny je podšita červeným sametem. Plášť je sice typicky červený podšitý hermelínem, ovšem tím, že jsou na něm položena ještě červeno-černá přikryvadla, je zjevné, že se nejedná o přímé příznání knížecího stavu.

Z pohledu dnešní „korunové nomenklatury“ by snad takto uvedená koruna nejlépe odpovídala „Herzogs-krone“ (vévodské koruně), která je mimořádně podobná – má 5 obloučků vycházejících z pěti listů, uvnitř červený samet... Ale: mezi trojlisty jsou perly, koruna nemá hermelínovou obroučku. Hledáme-li hermelín, pak jej najdeme nejlépe u „Kurfürstenhut“ (čepice kurfiřtů), která je stejná jako „Herzogs-krone“, ale postrádá jakýkoliv projev kovu okolo obroučky, tedy žádné trojlisty nebo perly. Navíc je zřejmé, že hodnota kurfiřtů můžeme u Zierotů oprávněně nepředpokládat. Věnoval jsem však značnou dobu studiu podob korun ruských knížat: Zjišťujeme, že většina ruských knížat a carů byla vyobrazena s korunou podobnou, ovšem trojitou – tedy tři koruny na sobě a nejvyšší se velmi podobá variantě zierotínské koruny z roku 1706. Oficiální portréty cara Michaila Fjodoroviče Romanova nebo Alexeje Michailova jsou jako část předobrazem zierotínské koruny.

Kromě toho: již na přestaré ikoně „Sv. Vladimír a synové“ nalezneme syny sv. Vladimíra v kloboucích, které jsou zjevně lemované kožešinou. Byla-li by výše popsána „Herzogs-krone“ uvnitř prázdná a přesto by měla na obloučcích perly, jednalo by se o „Königs-krone“, což také zjevně není účelem. „Fürsten-hut“ má obloučky jen tři.

Rok 1740: přelom! Toho roku si Jan Ludvík hrabě ze Zierotína na Losinách zažádal o spojení svého erbu s erbem pánů z Lilgenau a císař Karel VI. mu povolil užívat titul hraběte ze Zierotína a svobodného pána z Lilgenau. Ovšem blason erbu nás šokuje: „Polcený štít. V pravé modré polovině na zeleném trávníku zlatý dvouocasý lev s červeným jazykem korunovaný zlatou obloučkovou korunou. Levá polovina červeno-modře čtvrcena se středním štítkem (není v textu popsán), v 1. a 4. poli zlatý dvouocasý lev s červeným jazykem držící černé žezlo a obrácený do středu štítu, ve 2. a 3. poli kosmé stříbrné břevno provázené po stranách stříbrnými liliemi. Tři klenoty: 1. černá korunovaná orlice s červeným jazykem; 2. z obloučkové koruny jako ve štítě vyrůstá zlatý lev, 3. dva černé buvolí rohy, mezi nimi stříbrná lilie a dva zkrížené praporece, pravý zlatý a levý červený. Přikryvadla: 1. černo-zlatá. 2. modrozlatá, 3. červeno-zlatá. Vše spočívá na rudém plášti podšitým hermelínem“.

Tento stav jsme zhodnotili s rodem Mornstein-Zierotín jako „barvoslepý herold měl svůj den...“. I před rokem 1740 zde byly snahy v některých armoriálech vykreslovat namísto lva černého lva zlatého, nikdo však nebyl tak odvážný, aby jej navíc udal na modré pole a namísto stříbrných hůrek hlásil zelený trávník... Co navíc není v blasonu, ale je z kopie erbu dobře viditelné (originál uložen v ZA Opava, pobočka Olomouc, rodinný archiv Zierotínů – Bludov): koruna lva sice již nemá hermelín, ale je podšitá modrým sametem! Jak se čtenář jistě dovtípl, levá polovina erbu měla být znakem rodu pánů z Lilgenau, leč – příliš se nepovedlo. V týchž aktech je uloženo privilegium rodu Lilgenau k roku 1666 – lev je zde černý na zlatém poli (navíc držící buzikán, nikoliv žezlo – a to navíc nebylo v listině roku 1740 ani vymalováno), lilie jsou na poli červeném, střední štítek je korunovaná orlice barvy popelavé na stříbrném poli. Tu malíř roku 1740 změnil na černou orlici na zlatém poli...

Erb dle výše uvedeného blasonu 1740 je vykreslen například i v dnes vydávaném Almanachu českých šlechtických rodů.

Karel Emanuel ze Zierotína, místodržící moravský mezi léty 1900-06 a jeden z nejváženějších obyvatel země české, si vzal roku 1897 Zdenku svobodnou paní Podstatskou z Prusinovic a Thonsernu. Ostatní linie byly víceméně vyloučeny – jen Karel Emanuel držel

statky Bludov (u Šumperku, původní dominium Zierotínů) a Prusy. Pozoruhodně však sdílel osud se svým nejbližším urozeným sousemem hrabětem Harrachem: oba měli tři dcery. Karel Emanuel měl Marii Markétu (narozena 1898, provdána za Karla hraběte Arco – rodina Arco neuspěla v restitučním řízení na Bludově), druhá byla Gabriela (narozena 1900, provdána za pána von Stein – linie vymřela bezdětná), Helena (narozena 1903 – na rozdíl od svých sester zrozených na Bludově se narodila v Brně) provdána roku 1938 za Karla von Mornstein. Ostatní linie buď vymřely přímo nebo byly dokonce z rodu vyloučeny, jak bychom dnes řekli „za nevhodné chování“.

Panství Bludov je nyní ve výjimečném vlastnictví rodu Mornstein-Zierotín. Rodina von Mornstein je řazena mezi franckou šlechtu v hodnosti rytířů. Měl-li bych být stručný, pak dějiny rodu Mornsteinů jsou „hrdé a udatné“. Rod se uvádí také jako Morstein, kde je vypuštěno neznělé „n“ uprostřed příjmení. Známe dva rody tohoto jména – jeden je původu staropolského (herbu Leliwa), druhý je námi dotýkaný rod „německý“, který si za svoji udatnost v křížáckých válkách vysloužil erb: na stříbrném poli černý princ s copem v hazuce černé. Tento blason je velmi variabilní, pochází od pověsti, kdy prapředek Mornsteinů přelal na bojišti arabského prince ve dví. Ovšem

Henricus de Morstein uvádí jako svůj erb k roku 1338 ve štítě hlavu korunovanou – s copem. Je podoby ženské. Hans Morstein roku 1479 má znak podobný, leč je více maskulinní a na přilbici je přidán klenot poloviny postavy s copánky – též, co je s korunou jako „busta“ uvedena ve štítě. Siebmacher uvádí černou postavu v půli přefatou, v černé hazuce (zakončena liliovitým tvarem), se zlatou korunou – to vše na poli stříbrném.

Rodina Mornsteinů užívala od roku 1938, kdy se spojili ze Zierotiny, alianční erb, který však nenalezl pochopení... Byly to doby, které nepřály múzám! Přišel však čas, kdy můžeme tvořit krásné věci – a dle parafráze slov Karla knížete Schwarzenberga: Dbejte na vzhlednost! Právě to jsem měl na mysli, když jsem procházel desítky podob zierotínského i mornsteinského erbu. Navíc jsem byl stimulován Almanachem českých šlechtických rodů – tam je u rodu „z Zierotína“ uvedena zcestná a výše popsána varianta 1740, která nikdy nevešla v život. U rodu von Mornstein jsou zde navíc české zvláštnosti – černoušek nemá hazuku černou ale červenou, k tomu ještě zlatý cop (zřejmě na zdůraznění toho, že se dle pověsti jednalo o prince).

Při tvorbě nového erbu jsem vycházel z několika faktů: Zierotínové odvozovali svůj původ od ruských knížat, dobu od roku 1740 lze označit v pohledu heraldiky za úpadkovou, rodina von Mornstein

se vzdala nároků na titul svobodných pánů z Lilgenau a tento přežití má v úmyslu opustit, dále jsem přemýšlel nad slovy klasiků naší heraldiky! A máme se čím pochlubit, vždyť naše spisy ovlivnili mnoho heraldiků celé Evropy.

Konečná podoba nového erbu Mornstein-Zierotín je tedy následující: „Erb polcený. V levém poli žerotínský černý lev na červeném poli kráčející po stříbrných hůrkách, korunovaný obloučkovou korunou lemovanou hermelínem, uvnitř červený samet, v pravé půli mornsteinský černoušek se zlatým copem korunou v červené hazuce liliovitě zakončené na stříbrném poli. Nad štítem jsou dvě turnajské přilbice, levá žerotínská, nad níž je pětiobloučková koruna (obloučky vycházejí ze tří trojlístů a dvou perel mezi nimi – bez sametu), z ní vyrůstá černý lev korunovaný stejně jako ve štítě. Na pravé přilbici je klenotem polovina černouška v pase přefatého, se zlatým copem, ozdoben zlatou korunou. Přikryvadla levé přilbice jsou červeno-černá, pravá přikryvadla mornsteinská drží se tradice – zprava stříbrno-černá, zleva zlato-černá“. Tento blason je detailní, lze jej pochopitelně zkrátit – vynecháním popisu korun či přikryvadel apod.

Koncepce nového erbu vychází z vyobrazení 18.-19. století. Hlavní změnou oproti tradicím je opuštění myšlenky „lva brodícího se v kopcích“ (vyrůstajícího v kopcích). Tento motiv naposledy využili před

několika lety občané obce Bludov, když přijali za obecní znak prastarý znak Zierotínů, přičemž do prackek lva vložili písmeno B. Pakliže bychom byli striktní, je to typický poddanský znak!

Je v plánu vytvoření druhé varianty erbu Mornstein-Zierotín, který by respektoval ještě více žerotínského dědictví – byl by přidán plášť. Tento je však považován za výsadu knížat a je jen několik zajímavých výjimek: hrabě Sak z Bohušovic, který při povýšení roku 1721 dostal přikryvadla zelená, podvázaná na způsob pláště. Klasičtější ba přímo učebnicovým příkladem je rodina Wratislawů z Mitrowicz – ač hrabata, odvozují svůj původ od moravských Přemyslovců a jako přikryvadla užívají plášť zvnějšku černý, uvnitř červený (jejich erb je polcený – černá a červená). Přikryvadla užíval též hraběcí rod Blankensteinů a několik málo dalších (kromě knížat, kde je to zcela běžný a oprávněný prvek). Stejný plášť jako mají Wratislawové můžeme vidět i na portrétu Karla st. ze Žerotína ve 4. poschodí Moravské zemské knihovny v Brně – v přírodovědné studovně.

Nový erb byl vytvořen pro Karla von Mornstein-Zierotín na panskvi Bludov. Zámek Bludov by se měl během příštího roku otevřít veřejnosti včetně možnosti pořádat různé kulturní akce včetně vernisáží apod. O akcích Vás budeme informovat!

Tomáš M. R. Tyl

Česká Kamenice

Velkolepě zpracovaná historie města České Kamenice, která je doplněna sbírkou fotografií.

Regionální badatelé i obyvatelé jistě ocení toto dílo.

*Česká Kamenice, kolektiv autorů,
vydalo Město Česká Kamenice
a Studio Rema 93 v roce 2002,
419 stran, 700 Kč.*

Pivovarnictví na Kladensku a Slánsku

Co všechno může zajímat badatele? Například historie pivovarnictví. Vývoj, osud i zánik malých pivovarů na Kladensku a Slánsku. Podrobný popis je doplněn materiálem sběratele.

Helena Voldánová

*Pivovarnictví na Kladensku a Slánsku,
Vladimír Chaloupka, vydalo Okresní
muzeum Kladno v roce 2002, 72 stran*

Na pomoc badatelům...

Mezi badateli se stále nachází více tvořivých a pilných lidí, kteří si předsevzali při rodopisném bádání, že i oni přispějí svojí „trochou do mlýna.“ Zpracovali a v tištěné podobě předali své práce do badatelný Státního oblastního archivu v Praze. Jejich záměrem bylo, aby pracně vytvořené dílo pomohlo dalším badatelům v jejich práci. Doufáme, že další díla rozšíří tuto řadu indexů a pomůcek v badatelně i v knihovně naší Společnosti.

Státní oblastní archiv v Praze, Rukopisy

č. 10/1

Index narozených 1730-1949 pro katolické matriky narozených fary Horní Kruhy
autor Ladislav Procházka, 1975

č. 10/1

Index zemřelých a oddaných 1730-1949 pro katolické matriky zemřelých a oddaných fary Horní Kruhy
autor Ladislav Procházka, 1975

č. 20

Index narozených, oddaných a zemřelých 1635-1686 pro katolickou matriku č. 1 fary Mšeno
autor: Ing. Jiří Vráný, 1980

č. 42

Soupis poddaných karlíštejnského panství 1808-1810
autor: Václav Strach, 1984

č. 44

Index narozených 1664-1675 pro katolickou matriku č. 3 fary Beroun
autor: Ilona Tůmová, 1992

č. 45/1 a 45/2

Index narozených 1770-1811 pro katolické matriky č. 5, 9, 12 fary Starý Rožmitál
autor: Vladimír Boukal, 1994

č. 53 a 54

Index pokřtěných a narozených 1710-1736 pro katolickou matriku narozených č. 3 fary Starý Rožmitál
autor: Vladimír Boukal, 2000

č. 64

Jmenný rejstřík narozených 1853-1871 pro katolickou matriku narozených fary Velké Popovice
autor: Václav Saitl, 1971

Helena Voldánová

Termíny středečníků

Po určitých jarních problémech budou se na podzim opět konat tradiční středečníčky, setkání členů Společnosti, kteří si mohou osobně vyměňovat své nejen rodopisné zkušenosti. Tato setkání se ve druhém pololetí tohoto roku uskuteční na obvyklém místě ve dnech 8. 10., 22. 10., 12. 11., 26. 11. a 10. 12. S ohledem na nepředvídatelné časové možnosti přednášejících bude program teprve upřesněn, prosíme proto členy, aby sledovali internetovou stránku Společnosti, popřípadě se informovali osobně či telefonicky v úředních hodinách.

Jan Podhola, Marek Starý

Členové Správního výboru
a knihovník pořádají

Den otevřených dveří

v sobotu dne 25. října
a 22. listopadu 2003

od 9,00 do 16,00 hodin

bude mimořádně otevřena
pro členy a nové zájemce kancelář
a knihovna ČGHSP

Úřední hodiny v místnosti Společnosti:

každé pondělí od 15,00 do 17,00 hodin (kromě měsíců července a srpna).

Knihovna v místnosti Společnosti:

každé první úterý v měsíci od 17,15 do 19,00 hodin (kromě měsíců července a srpna).

Autorka tohoto čísla:

Bc. Marie Opatrná, U Práhonu 30, 170 00 Praha 7

Genealogické a heraldické listy, ročník XXIII., číslo 2-3/2003

Pro své členy vydává

Česká genealogická a heraldická společnost v Praze

Fantova 1784, Praha 5, 155 00, tel.: 251 613 490

<http://www.genealogie.cz>

e-mail: cghsp@email.cz

Bankovní spojení: 108696177/0300 (ČSOB), 122991359/0800 (ČS)

Odběr časopisu je vázán na zaplacení členského příspěvku.

Za původnost a obsah článků ručí autoři.

Připravuje Redakční rada ve složení:

PhDr. Karel Černý, PhDr. Ing. Jaroslava Honcová, CSc.,

PhDr. Vladimíra Hradecká, Jan Oulík, Mgr. Marek Starý

Jazykové korektury: Mgr. Marek Starý

Grafická úprava: Šárka Klomínková

Uzávěrka: srpen 2003 – dáno do tisku v září 2003 – Počet výtisků: 1000

ISSN 1212-9631

Tisk: Polygrafické SOU Svoboda s.r.o., Bellova 352, 109 00 Praha 10